

รายงานการวิจัย

การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เกมฝึกทักษะทาง
ภาษาและวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง สำหรับนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ ๑ สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการ

อาชีพบางสะพาน

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

นางสาวจรรุวรรณ แพรพันธ์

ครูพิเศษสอน

แผนกวิชาสามัญ-สัมพันธ์ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง : การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาและวิธีการสอนแบบ
 ตอบสนองด้วยท่าทาง สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ ๑ สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัย
 การอาชีพบางสะพาน ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ผู้ศึกษา : นางสาวจรรุวรรณ แพรพันธ์

ตำแหน่ง : ครูพิเศษสอน

ปีการศึกษา : ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาและวิธีการ
 ตอบสนองด้วยท่าทางขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้น
 ปีที่ 2 สาขาวิชาการโรงแรม 2) เพื่อวิเคราะห์ผลการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยกลุ่ม
 ตัวอย่าง คือนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพบาง
 สะพาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการ
 เรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมฝึกทักษะทางภาษา เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง
 และการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการบัญชี 1
 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ
 โดยผู้เชี่ยวชาญและแบบประเมินความพึงพอใจ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
 เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าทดสอบทีเทส

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรมที่ใช้พัฒนาผู้เรียน คือแผนการ
 จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและทักษะการพูดโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาและ
 วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่ามีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้
 อย่างมีคุณภาพ รายละเอียดดังนี้ (1.1) หลังนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เรียนพบว่า
 ค่าดัชนี ประสิทธิภาพ ดัชนีประสิทธิผล E_1/E_2 ของนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สอนให้นักเรียนกลุ่มที่ 1
 และนักเรียนกลุ่มที่ 2 และค่าดัชนีประสิทธิผล (EI) สูงกว่าเกณฑ์แต่ก่อนการทดลองใช้ ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
 ตรวจสอบคุณภาพมาแล้วน่าจะมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อความต้องการพัฒนาการเรียนรู้อย่าง 1.2) ความพึงพอใจ
 ต่อการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาและการจัดการเรียนการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง
 จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ข้อรายการอยู่ในระดับดี เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า เรื่องที่
 นักเรียนพึงพอใจมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เรื่องการจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
 ที่ลึกซึ้ง มีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้ (ค่าเฉลี่ย 5.00) เรื่องมีความทันสมัย แปลกใหม่ (ค่าเฉลี่ย
 4.67) เรื่องผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาที่จะสอน เรื่องผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า เรื่อง มีวิธีการสอนที่
 ทันสมัย เรื่องเกมฝึกทักษะทางภาษาช่วยกระตุ้นความสนใจ (ค่าเฉลี่ย 4.00 เท่ากันทั้ง 4 เรื่อง) เรื่อง
 ระยะเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม เรื่องวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ที่ใช้

ตรงกับวัตถุประสงค์ เรื่องวิธีการจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลายเหมาะสมกับวิชาที่เรียน เรื่อง
บุคลิกภาพ การแต่งกายมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.33 เท่ากันทั้ง 4 เรื่อง

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานของครู วิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด
ของนักเรียน ปวช.๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพานเลมนี้ สำเร็จ
ได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีจากคณะผู้บริหาร หัวหน้างานวิจัย และครูของ
วิทยาลัยการอาชีพบางสะพานในการให้คำแนะนำด้านการสอน และการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการสอน
ทำให้ข้าพเจ้าได้ฝึกทักษะด้านการวิจัย และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาการสอน
รวมทั้งนักเรียนครูของวิทยาลัยการอาชีพบางสะพานทุกคน ที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน
การศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานของครู จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้ประสบ
ความสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จารุวรรณ แพรพันธ์

ครูพิเศษสอน

แผนกวิชา สามัญ - สัมพันธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
บทที่ 1 บทนำ.....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	
ตอนที่ 1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเกมฝึกทักษะทางภาษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ตอนที่ 2 แนวทางการใช้เทคนิควิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง	12
ตอนที่ 3 การพัฒนาทักษะการฟัง	19
ตอนที่ 4 การพัฒนาทักษะการพูด	23
ตอนที่ 5 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	36
ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดการวิจัย	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
กลุ่มเป้าหมายการวิจัย	56
การสร้างและหาเครื่องมือวิจัย	56
วิธีการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล	57
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	57

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของการวิจัย

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันมานาน ถ้าไม่มีภาษาในการสื่อสารสังคมมนุษย์คงไม่สามารถพัฒนาก้าวหน้าได้เช่นทุกวันนี้ มนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์มีภาษาของตัวเองที่ใช้สื่อสารภายในกลุ่ม มนุษย์จำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยภาษากลางที่ใช้ ได้มีการปรับเปลี่ยนได้ตามยุคสมัย (อรุณี วิริยะ จิตรา, และคนอื่นๆ, 2554 :7) ทุกประเทศภาษาอังกฤษนับว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่สำคัญในโลก เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารหาความรู้ ประกอบการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของสังคมโลก นอกจากนี้ยังเป็นภาษาที่มีความจำเป็นในการศึกษาขั้นสูงทั้งในและต่างประเทศ และตำราทางวิชาการส่วนใหญ่ เป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, คำนำ) จากความสำคัญของภาษาอังกฤษดังกล่าว ประเทศไทยได้กำหนดวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรที่ใช้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนไทยทุกคน และได้กำหนดสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยมุ่งหวังให้นักเรียนสามารถใช้ในการสื่อสาร แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 220)

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเริ่มต้นมาเป็นเวลานานหลายปี แต่ในระดับมัธยมศึกษายังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ซึ่งอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ อาจเกิดจากปัญหาหลายประการ 1) ครูผู้สอนขาดความรู้ไม่แม่นยำในเนื้อหาที่สอนกับระดับชั้น ขาดเทคนิควิธีการสอนไม่เน้นทักษะการสอน ส่วนใหญ่เป็นการเน้นทักษะการฟังและทักษะการพูด ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน 2) นักเรียนไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของภาษาอังกฤษ ขาดความกระตือรือร้น ไม่สนใจและไม่ตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนมีโอกาสนึกให้ภาษาอังกฤษเฉพาะในชั่วโมงเรียนเท่านั้น ทำให้มีโอกาสในการฝึกฝนน้อย ส่งผลให้นักเรียนขาดความมั่นใจในการพูด (ภัทราวดี ปันติ 2558 : 2) ปัจจุบันการศึกษาได้ก้าวเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคทั่วโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตอย่างทั่วถึง (วิทยากร เชียงกุล, 2552 : 3) ภาษาอังกฤษจึงถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วย พัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงการเรียนภาษาต่างประเทศมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการเรียนรู้และเข้าใจ ความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีการคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ ซึ่งได้กำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 210) การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนในโรงเรียน จึงนับเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านการใช้ภาษาอังกฤษ

ที่สำคัญประการหนึ่งให้กับประชากรของประเทศ แต่ในสภาพความเป็นจริง กลับพบว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะในด้านความสามารถในการพูด เนื่องจากนักเรียนขาดการฝึก ปฏิบัติที่เพียงพอ โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติจริง นักเรียนมีความวิตกกังวลสูง กลัวผิดพลาดและมีแรงจูงใจค่อนข้างต่ำด้านปัญหาที่เกิดจากครูคือ ครูเอาใจจริงเอาใจกับนักเรียนมากเกินไป จึงทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ตึงเครียด และไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ทางภาษา อีกทั้งครูยังใช้การบรรยายเป็นภาษาไทย ซึ่งขาดทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ขาดเทคนิคการสอนที่เหมาะสม และเน้นการอ่านมากกว่าการพูด

จากปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานรายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียน จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานวิชาภาษาต่างประเทศ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการโรงแรม วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน มีคะแนนเฉลี่ยโดยภาพรวมต่ำลง และไม่เป็นที่ไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (การประเมินตนเองของสถานศึกษา, 2560 : 9)

จากผลการประเมินที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าครูผู้สอนและวิธีการจัดการเรียน การสอนเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก มีการพัฒนากระบวนการวิธีการและเทคนิคอย่างหลากหลาย ในปัจจุบัน การสอนภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนพบว่า แนวการสอนเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนที่เน้นในเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสารมีจุดประสงค์หลัก คือ 1) ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติทางภาษาได้ สมจริงตามสถานการณ์ต่างๆ 2) ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนเพราะได้เรียนสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน 3) ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในบทบาทผู้นำและผู้ตามของกลุ่ม 4) ผู้เรียนได้ฝึกการคิดในการเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ การแก้ปัญหาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน คือ การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามสถานการณ์และตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม และสามารถแสดงออกได้เต็มที่ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทักษะการพูด และเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย (อันธิกา ศรีชะตา, 2549 : 3) ซึ่งสิริลักษณ์ เฟื่องกาญจน์ (2531 : 3) กล่าวว่า ทักษะที่สำคัญยิ่งที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนภาษาอังกฤษให้ประสบผลสำเร็จ คือ ทักษะการฟัง พูด ภาษาอังกฤษ ดังนั้นในการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ จึงควรเริ่มจากทักษะการฟัง พูด ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถ สื่อสารได้อย่างถูกต้องแล้วยังเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่ทักษะการอ่านและการเขียนอีกด้วย และในขณะที่ ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปีพุทธศักราช 2558 ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมุ่ง ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษากับสหประชาชาติ ในการสนับสนุนให้เด็กทุกคนพัฒนาสมรรถนะด้าน การใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่ใช้ในการทำงานได้ อีกทั้งภาษาอังกฤษถูกกำหนดให้เป็นภาษากลางของอาเซียน แต่บัณฑิตไทยขาดทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในด้านการพูด อ่านเขียนส่งผล กระทบต่อความสามารถในการแข่งขันกับบัณฑิตจากประเทศเพื่อนบ้าน ที่คาดว่าจะเข้ามาสมัครงานในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น และในอนาคตสถานประกอบการย่อมต้องการบัณฑิตที่มีทักษะทางภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้น (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2553)แนวการสอนต่างประเทศ ส่วนใหญ่เน้นความเข้าใจ โดยให้ความสำคัญต่อการฟังเพื่อความเข้าใจ โดยให้นักเรียนฝึกฟังครูใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ใช้รูปภาพหรือ คำบางคำในภาษาประจำชาติของนักเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูผู้สอนพูดได้ง่ายขึ้น วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response : TPR)โดยวิธีการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ใช้การปฏิบัติและการแสดงออกประกอบท่าทาง ทำให้

นักเรียนได้ความสนุกสนานในการเรียน เพื่อการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ และกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ต่อไปหลังจากเรียนในระดับเริ่มต้น ในการเรียน นักเรียนเป็นผู้ฟังและทำตามครูผู้สอนเป็นคนออกคำสั่งต่างๆ ทำให้ผู้สอนสามารถสื่อสารกับนักเรียน ส่วนนักเรียนได้เรียนรู้จากการสังเกตดูเพื่อนที่เรียนด้วยกันช่วยให้เข้าใจและจำได้ดี ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ไม่น่ากลัว จากการสังเกตการปฏิบัติตามคำสั่งของนักเรียน พบว่าพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม พฤติกรรมการกล้าแสดงออก นักเรียนเข้าใจความหมายจากการออกคำสั่งและปฏิบัติตามได้ดี (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540 : 84)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษในนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่1 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน พบว่า ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ กล่าวคือ ฟังภาษาอังกฤษ ไม่เข้าใจ ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง ขาดความเชื่อมั่นและไม่กล้าแสดงออกหรือใช้ภาษาอังกฤษที่เรียนมาเพื่อสื่อสารกับครูหรือเพื่อนในชั้นเรียน โดยธรรมชาติแล้วเด็กในช่วงอายุ 10-13 ปี จะมีสมาธิในการเรียนสั้นมาก ความสนใจในการเรียนประมาณ 3-5 นาที หลังจากนั้นผู้เรียนจะหันไปสนใจเรื่องอื่นๆ ต่อไป การเรียนรู้ภาษาได้ดีนั้นจะเกิดในช่วงวัยเด็ก (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2545) ดังนั้นเด็กในระดับชั้นมัธยมศึกษาจึงเป็นช่วงวัยที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่ควรเอาใจใส่และปลูกฝังการเรียนรู้ด้านภาษา ส่วนกิจกรรมที่ใช้สอนก็ควรทำให้เด็กเกิดความสนุกไปกับการเรียนรู้ เนื่องจากเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 13 ปีไม่สนใจหรือตั้งใจจดจ่อเกี่ยวกับการเรียนโครงสร้างไวยากรณ์ แต่พวกเขาจะสนใจการเรียนรู้โดยใช้เกม เพลง และกิจกรรมอื่นๆ ที่สร้างความสนุกสนานทำให้ได้เรียนไปพร้อมกับเล่น (Andres, 2002) อีกทั้งจากคำกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ไขปัญหานี้ โดยนำเอาลักษณะธรรมชาติของผู้เรียนในช่วงอายุดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์ในการเลือกหาวิธีการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสม ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนาน ในการเรียน เรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด และยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายและยังสามารถแสดงออกได้เต็มที่

วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง Total Physical Response (TPR) เป็นวิธีการสอนที่มีลักษณะสอดคล้องกับการฝึกทักษะการฟัง พูด โดยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ใช้กิจกรรมในการเคลื่อนไหวเป็นหลักแล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตามโดยการแสดงกิริยาท่าทางตามคำสั่ง วิธีการสอน TPR ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย เจมส์ เจ. อัสเชอร์ (James J. Asher) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาและนักการศึกษาชาวสหรัฐอเมริกาแห่งมหาวิทยาลัยซาน โฮเซ่ (San Jose University) มลรัฐแคลิฟอร์เนียโดยมีหลักที่สำคัญ คือนับบทบาทความเข้าใจซึ่งได้จากการศึกษา ค้นคว้าและการสังเกต การรับรู้ภาษาแม่ของเด็กและนำแนวทางการเรียนภาษาแม่ของเด็กมาทดลองใช้กับภาษาที่สอง ซึ่งปรากฏว่า ผลการเรียนภาษาที่สองคล้ายคลึงกับการเรียนภาษาแม่ของเด็ก โดยเด็กจะสามารถพูดคำใดคำหนึ่งออกมาได้นั้นต้องผ่านประสบการณ์การฟังมาก่อน ความเข้าใจในการฟังของเด็กจะดีกว่าการพูด และทักษะการฟังยังเป็นปัจจัยสำคัญในการนำไปสู่การพูดอีก(Asher, 1979 :3-4)

คำถามวิจัย

1. คุณภาพของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ คือแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาร่วมกับวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการโรงแรม ที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพในเรื่อง 3 ประเด็นคือ (1) คุณภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 (2) ดัชนีประสิทธิผล (EI) และ (3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพหรือไม่อย่างไร

2. ผลการใช้วัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เป็นอย่างไรในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ทักษะการพูด หลังได้รับการพัฒนาด้วยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์การพัฒนาร้อยละ 70 หมดไว้หรือไม่ อย่างไร

2.2 ทักษะฟังหลังได้รับการพัฒนาด้วยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนสูงกว่าก่อนการพัฒนา หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย/จุดมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ คือการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาร่วมกับวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยพิจารณาจาก (1) คุณภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 (2) ดัชนีประสิทธิผล (EI) และ (3) ความพึงพอใจต่อแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น

2. เพื่อวิเคราะห์ผลการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

2.1 เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนทักษะการฟังและการพูด หลังการเรียนด้วยนวัตกรรมจัดการเรียนรู้กับเกณฑ์การเรียนร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้

2.2 เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนทักษะการฟังและการพูด หลังการเรียนด้วยนวัตกรรมจัดการเรียนรู้กับคะแนนก่อนการเรียน

2.3 เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนการใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาโดยการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง หลังการเรียนด้วยนวัตกรรมจัดการเรียนรู้กับเกณฑ์การเรียนร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้

2.4 เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนการใช้ใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาโดยการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง หลังการเรียนด้วยนวัตกรรมจัดการเรียนรู้กับคะแนนก่อนการเรียน

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางอุไรวรรณ ชูพันธุ์ (2538 : 27) ได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ได้แก่

กิจกรรมสอนทักษะการฟัง

1. ในระยะแรกของการสอน นักเรียนไม่ต้องพูด แต่จะเป็นผู้ฟัง และทำตามผู้สอนนักเรียนจะเป็นผู้เรียนแบบการกระทำของผู้สอน โดยผู้สอนออกคำสั่งให้ฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งให้ดูเป็นตัวอย่าง 2-3 ครั้ง จากนั้นให้นักเรียน 2-3 คน เป็นตัวแทนผู้เรียนออกมาปฏิบัติตามคำสั่ง โดยผู้สอนปฏิบัติตามคำสั่งนั้นด้วยทำเช่นนี้หลาย ๆ ครั้ง จากนั้นผู้สอนออกคำสั่งให้นักเรียนเป็นตัวแทนก็ปฏิบัติไปพร้อม ๆ กันด้วย

2. เมื่อผู้สอนเห็นว่านักเรียนเข้าใจคำสั่งที่ตนสอนไปแล้ว ผู้สอนจะเริ่มออกคำสั่งใหม่ให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนปฏิบัติตามไปพร้อม ๆ กันกับผู้สอน และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเอง จากนั้นฝึกพร้อมกันทั้งชั้น เช่นเดียวกับข้อ 1

3. ผู้สอนออกคำสั่งให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนปฏิบัติตามคำสั่ง โดยผู้สอนไม่แสดงท่าทางให้ดูเป็นตัวอย่าง แต่มีคำศัพท์และประโยคคำสั่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ซึ่งนักเรียนก็ปฏิบัติตามได้

กิจกรรมการสอนทักษะการพูด

1. นักเรียนจะมีทักษะการฟังอย่างเข้าใจจากการที่นักเรียนฟังผู้สอนพูดประโยคคำสั่งและปฏิบัติตามหลาย ๆ ครั้งและจากการที่นักเรียนดูตัวอย่างการกระทำของเพื่อนที่เป็นตัวแทนนักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งของผู้สอน เมื่อผู้สอนให้ผู้เรียนพูดประโยคคำสั่งที่เรียนไปแล้วนักเรียนจะสามารถพูดได้โดยไม่ต้องกลัวว่าจะผิด เพราะได้ฟังอย่างเข้าใจมาแล้วหลายครั้ง

2. ผู้สอนจะเขียนคำสั่งต่าง ๆ ลงบนกระดาน จากนั้นจะพูดประโยคคำสั่งทีละข้อให้นักเรียนฟังพร้อมกันนั้น ผู้สอนก็ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นให้ดูเป็นตัวอย่างด้วยแล้วจึงให้นักเรียนเป็นคนพูดประโยคคำสั่ง สั่งเพื่อน ๆ ให้ปฏิบัติตาม โดยใช้คำสั่งบนกระดาน

3. ให้นักเรียนพูดประโยคคำสั่งเอง โดยดูประโยคคำสั่งบนกระดานสั่งให้เพื่อน ๆ ในชั้นปฏิบัติตามเป็นกลุ่มหรือทีละคน

4. ให้ตอบคำถาม ซึ่งครูหรือเพื่อนในชั้นเรียนเป็นผู้ถาม

5. จัดสถานการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียนให้นักเรียนใช้บทสนทนาหรือประโยคคำสั่งต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

6. ให้เล่นเกมต่าง ๆ ทางภาษา เช่น เกมพูด และปฏิบัติตามคำสั่ง ให้แสดงบทบาทสมมติเนื้อเรื่องที่เขียนกรมวิชาการ (2546 :34) ให้ความหมายของเกมไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าในการสร้างความสนุกสนาน เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ให้แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี เกมเป็นกิจกรรมพิเศษที่สำคัญ ซึ่งคุณครูสอนภาษาจะนำมาสอนในช่วงเวลาเรียนหรือนอกชั่วโมงได้ดี เช่นเดียวกับเพลง คุณครูควรเลือกหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความยากง่ายของคำศัพท์ ไวยากรณ์ที่ใช้และวิธีการเล่น

ด้วยแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัย ดังนี้

1. คุณภาพของการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการฟังและการพูดเพื่อความเข้าใจด้วยเกมฝึกทักษะทางภาษาร่วมกับวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางมีคุณภาพ ในเรื่อง (1) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยผลประเมิน ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป (ผลประเมินเต็ม 5) (2) คุณภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2 (3) ดัชนีประสิทธิผล (EI) และ (4) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะพัฒนาทักษะการฟังและการพูดเพื่อความเข้าใจด้วยเกมฝึกทักษะทางภาษาร่วมกับวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางในระดับดีขึ้นไป

2. ผลการนำจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกพัฒนาพัฒนาทักษะการฟังและการพูดเพื่อความเข้าใจด้วยเกมฝึกทักษะทางภาษาร่วมกับวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางมีดังนี้

2.1 ทักษะการฟัง หลังได้รับการพัฒนาด้วยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนหลังพัฒนา สูงกว่าคะแนนเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังได้รับการพัฒนาด้วยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนหลังพัฒนา สูงกว่าคะแนนก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการเรียนรู้ทักษะการฟัง ด้วยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนหลังพัฒนา สูงกว่าคะแนนเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผลการเรียนรู้ทักษะการพูด ด้วยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนหลังพัฒนา สูงกว่าคะแนนก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนในกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่1 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพบางสะพานที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ห้อง 1 จำนวน 40 คน และเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเกมฝึกทักษะทางภาษาตลอดกระบวนการพัฒนา

2. เนื้อหาสาระที่ใช้ในการพัฒนานักเรียน คือ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีทั้งหมด 4 หน่วยคือ หน่วยที่ 1 เรื่อง My Family หน่วยที่ 2 เรื่อง My School หน่วยที่ 3 เรื่อง Places in My Community หน่วยที่4เรื่อง Food and Drink จำนวน 56 ชั่วโมง โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 10 แผน

3. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ตัวจัดกระทำ/นวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเกมเพื่อการสื่อสาร และตัวแปรตามคือ (1) ทักษะการฟัง และ (2) ทักษะการพูด ช่วงเวลาที่ใช้ในการพัฒนานักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 วันที่ 13 พฤษภาคม – 13 สิงหาคม พ.ศ. 256 จำนวน 13 สัปดาห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลการเรียนรู้ หมายถึง ผลที่ได้จากการเรียนรู้และพฤติกรรมความมั่นใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่1 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน การเรียนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะการฟังอย่างเข้าใจ และถูกต้อง โดยที่นักเรียนเป็นผู้เรียนแบบการกระทำหรือปฏิบัติตามคำสั่งของผู้สอน เพื่อความถูกต้อง โดยมีขั้นตอนการสอนตามแนวของ อัชเชอร์ คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่การเรียนรู้ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ ขั้นที่ 3 ขั้นทดสอบการปฏิบัติและให้ข้อมูลป้อนกลับขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผลโดยใช้กิจกรรมเสริม

ทักษะการฟัง หมายถึง ทักษะการฟังเป็นทักษะทางการสื่อสารที่อยู่ในประเภทของการรับสาร และยังเป็นทักษะการใช้ภาษาที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน กล่าวได้ว่าทักษะการฟังนั้นเกิดขึ้นก่อนการพูด การอ่าน และการเขียน เพราะทักษะการฟังเกิดขึ้นตามธรรมชาติตั้งแต่แรกเกิด หลายคนจึงเข้าใจว่าทักษะการฟังนั้นไม่จำเป็นต้องมีการฝึกฝนเพราะทุกคนมีความสามารถในการฟัง แต่ที่จริงแล้วทักษะการฟังก็เหมือนกับทักษะอื่นๆ ที่ต้องได้รับการฝึกฝนพัฒนาอยู่เสมอจึงจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และไม่เพียงแต่การได้ยินเสียงเท่านั้น

ทักษะการพูด หมายถึง การติดต่อสื่อความหมายระหว่างมนุษย์ โดยใช้เสียง ภาษา แววดา สี หน้าท่าทางต่างๆ เพื่อถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิดจากผู้พูดไปยังผู้ฟังให้เป็นที่เข้าใจกัน

เกมทักษะทางภาษา หมายถึง เกมที่นำมาทำเป็นกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นผู้เล่นให้เกิดความสนุกสนาน และมีความประทับใจได้ไม่น้อยไปกว่าการทำกิจกรรมอื่นๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม การนำเกมมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความสนใจให้อยากเรียนรู้ บางครั้งเกมก็เป็นเหมือนประตูที่เปิดใจ และนำไปให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกับทัศนคติของผู้เล่น

นักเรียน หมายถึง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่1 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยกลวิธีการสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดีอัคร่วมกับนิทานภาษาอังกฤษ จำนวน 1 หน่วย 10 แผน ของประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่1 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน
2. ทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและความสามารถในการฟังและพูดของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการมีอรร่วมกับเกมฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน
3. เป็นแนวทางให้แก่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ในการออกแบบและพัฒนากิจกรรมจัดการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อมุ่งพัฒนาให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และมีทักษะการฟังและการพูดมากยิ่งขึ้น

บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาและวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางสำหรับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่1 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน ” จะนำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งหมด 6 ตอนประกอบด้วย ตอนที่ 1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเกมฝึกทักษะทางภาษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 2 แนวทางการใช้เทคนิควิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 3 การพัฒนาทักษะการฟัง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 4 การพัฒนาทักษะการพูดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 5 แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ตอนที่6 กรอบแนวคิดการวิจัย รายละเอียดแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเกมฝึกทักษะทางภาษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอสาระสำคัญในตอนนี้นำประกอบด้วย

1. ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษา
2. ประเภทของเกมโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษา
3. ลักษณะโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษา
4. คุณค่าโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษา

ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษา

Dobson(1998 : 9-17) ให้ความหมายของเกมไว้ว่า เกมหมายถึงกิจกรรมที่สนุกสนานมีกฎเกณฑ์ กติกา กิจกรรมที่เล่นมีทั้งเกม (Passive Games) หรือเกมที่เล่นไม่โดยไม่ต้องเคลื่อนไหวและเกมที่ใช้ความว่องไว (Active Games) หรือเกมที่ต้องเคลื่อนไหวเหล่านั้นจะขึ้นอยู่กับความไว ความแข็งแรง การเล่นเกมมีทั้งเล่นคนเดียว สองคน หรือเล่นเป็นกลุ่มและบางเกมนั้นกระตุ้นการทำงานของร่างกายและสมอง บางเกมก็ฝึกทักษะบางส่วนของร่างกายและจิตใจ

ชลธิยา ลิ้มปิยากร (2536:191) ให้ความหมายของเกมไว้ว่า เป็นกิจกรรมการเล่นที่ผู้เล่นพยายามเล่นให้บรรลุเป้าหมาย ภายใต้กติกาของกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้ โดยมีจุดประสงค์นั้นๆ เช่น พัฒนาทักษะทางกาย เพื่อพัฒนาการคิด และเพื่อพัฒนาทางอารมณ์ เป็นต้น

วิมลรัตน์ คงภิรมย์ชื่น (2540 :21) ให้ความหมายของเกมไว้ว่า เกม หมายถึง กิจกรรมการเล่นที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยฝึกทักษะให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในสิ่งที่เรียน อาจมีการแข่งขันหรือไม่ก็ได้ แต่จะต้องมีกติกาการเล่นกำหนดไว้ และจะต้องมีการประเมินผลความสำเร็จของผู้เล่นด้วย

กรมวิชาการ (2546 :34) ให้ความหมายของเกมไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าในการสร้างความสนุกสนาน เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ให้แก่แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี เกมเป็นกิจกรรมพิเศษที่สำคัญ ซึ่งคุณครูสอนภาษาจะนำมาสอนในช่วงโมงเรียนหรือนอกช่วงโมงได้ดี เช่นเดียวกับเพลง คุณครูควรเลือกหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความยากง่ายของคำศัพท์ ไวยากรณ์ที่ใช้และวิธีการเล่น

จันทิมา จันตาบุตร (2557 :6) ได้ให้ความหมายของเกมว่า เป็นการเอนำจุดประสงค์ใดๆของการเรียนรู้ตามหลักสูตรมาประกอบขึ้นเป็นการเล่น ผู้เล่นจะเล่นเกมตามกติกาที่กำหนดให้ ซึ่งจะต้องใช้ความรู้ในเนื้อหาที่มีส่วนร่วมในการเล่นด้วย

กล่าวสรุปได้ว่า เกม หมายถึง กิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน ผ่อนคลาย และสร้างความรู้ให้แก่ผู้เล่นได้ในเวลาเดียวกันซึ่งเกมนั้นมีหลากหลายประเภทยกตัวอย่างเช่น เกมเงียบ (Passive Games) หรือเกมที่เล่นไม่ต้องเคลื่อนที่ และเกมที่ใช้ความว่องไว (Active Games) หรือเป็นเกมที่ต้องเคลื่อนไหว แต่จะต้องมีกติกาที่กำหนดไว้โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนานักเรียนในด้านใดด้านหนึ่งซึ่งเกมนั้นสามารถดึงสมรรถภาพของผู้เรียนให้เด่นออกมาได้รวมทั้งสามารถทดสอบเด็กได้อีกด้วย

ประเภทของเกมโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษา

บารุง โตรัตน์ (2524: 148) ได้แบ่งประเภทเกมในการสอนภาษาออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. เกมเฉื่อย (Passive Game) หมายถึง เกมที่ผู้เล่นหรือนักเรียนไม่ต้องเคลื่อนที่ หรือเคลื่อนไหวส่วนของร่างกายมากนักและเป็นกิจกรรมที่เล่นแล้วไม่ต้องส่งเสียงดังมาก
2. เกมเคลื่อนไหว (Active Game) หมายถึง เกมที่ผู้เล่นหรือนักเรียนต้องใช้ความเคลื่อนไหวของร่างกายมากกว่า นักเรียนอาจจะต้องเคลื่อนที่ไปรอบๆห้องเรียนหรือบางครั้ง นักเรียนอาจต้องออกเสียงหรือส่งเสียงดัง

วรรณพร ศิลาขาว (2540: 160) เกมที่ใช้ประกอบการสอนมีลักษณะดังนี้

1. ไม่ต้องเสียเวลาเตรียมตัวล่วงหน้า
2. เล่นได้ง่ายแต่เป็นการส่งเสริมความเฉลียวฉลาด
3. สั้น และสามารถนำไปแทรกในบทเรียนได้
4. ทำให้นักเรียนได้รับความสนุกสนาน แต่ครูก็ยังควบคุมขั้นได้
5. ถ้ามีการเขียนตอบในตอนหลังก็ไม่ต้องเสียเวลาตรวจแก้

วิไลพร ธนสุวรรณ (2531 หน้า 1-5) ได้สรุปไว้ว่า เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันได้มีการเรียนเปลี่ยนการสอนและวิธีการสอน ที่เห็นได้ชัดเจนคือ จากที่เน้นการเรียนการสอนที่เป็นแบบการเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาเปลี่ยนมาเป็นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร ดังนั้นเกมภาษาจึงแยกออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. Communicative Games เกมประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้สื่อสาร สนทนาแลกเปลี่ยนหรือปรุงแต่งข้อมูล โดยใช้โครงสร้าง ภาษา หรือคำศัพท์ที่กำหนดให้
2. Non – communicative Games เป็นเกมที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานคลายเครียดจากบทเรียนประจำวัน ส่วนใหญ่จะเน้นในรูปของการแข่งขัน มีผู้แพ้ ผู้ชนะ

สังเวียน สฤทธิกุล (2541 : 315) ได้แบ่งเกมที่ใช้ในการสอนเป็น 7 ชนิด ดังนี้

1. เกมตัวเลข (Number Games) เป็นเกมที่เกี่ยวกับการฝึกนับตัวเลขและจำนวน
2. เกมสะกดคำ (Spelling Games) เป็นเกมเกี่ยวกับการสะกดคำสอนคำศัพท์หรือเรียงอักษรภาษาอังกฤษ
3. เกมคำศัพท์ (Vocabulary Games) เป็นเกมคำศัพท์อังกฤษ
4. เกมฝึกสร้างประโยค (Structure Practice Games) เป็นเกมฝึกสร้างประโยคและการพูดที่ถูกต้อง
5. เกมออกเสียงคำ Pronunciation Games เป็นเกมฝึกการออกเสียงของคำต่างๆ
6. เกมจังหวะ (Rhyming Games) เป็นเกมฝึกการออกเสียงของคำต่างๆ ลักษณะสัมผัสเสียง

7. เกมผสมผสาน (Miscellaneous Games) เป็นเกมการฝึกผสมผสานกันหลายแบบ ครูเลือกฝึกตามที่เห็นว่าเหมาะสมกับวัยและระดับนักเรียน

คณะนักวิชาการบริษัทนานมีบุ๊คส์ (2543: 15) ได้แบ่งชนิดของเกมฝึกภาษาที่ใช้ในระดับประถมศึกษาเป็น 7 ชนิด ดังนี้

1. Alphabet Game เป็นเกมฝึกตัวอักษร
2. Pronunciation Game เป็นเกมการฝึกการออกเสียง
3. Listening and Speaking Games เป็นเกมการฝึกการฟัง และการพูด
4. Vocabulary Game เป็นเกมฝึกคำศัพท์
5. Spelling Game เป็นเกมฝึกการสะกดคำ
6. Structure Practice Game เป็นเกมฝึกไวยากรณ์
7. Reading Game เป็นเกมฝึกการอ่าน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ประเภทของเกมในการสอนภาษานั้นแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของเกมที่นำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้จัดทำใช้เกมส์ Bingo ในการสอนเนื่องจากทางโรงเรียนจะมีการแข่งขันเกมส์ bingo ในกิจกรรมสัปดาห์ภาษาต่างประเทศบ่อยครั้งและเป็นเวลาทุกๆปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกเกมนี้นี้เนื่องจากนักเรียนมีความคุ้นชินและเข้าใจกติกาเป็นอย่างดีต่อการเรียนรู้

ลักษณะโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษา

เกมทุกเกมจะมีลักษณะร่วมกันและคล้ายคลึงกันดังต่อไปนี้

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2533:4) ได้กล่าวถึงลักษณะของเกมประกอบการสอนดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีความสุขสนุกสนานในการเล่น พร้อมทั้งเป็นการฝึกทบทวนเนื้อหาจากบทเรียนด้วย
2. ใช้เวลาในช่วงสั้นๆ
3. มีคำสั่งและกติกาในการเล่นชัดเจนไม่ซับซ้อน
4. ถ้ามีการแข่งขัน ควรที่จะง่ายในการตรวจสอบและการตัดสินให้คะแนน
5. ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง
6. ครูควรควบคุมดูแลการเล่นให้อยู่ในขอบข่ายที่ไม่รบกวนห้องข้างเคียง
7. เกมแต่ละชนิดควรใช้อุปกรณ์ที่สามารถประดิษฐ์ขึ้นเองได้ง่ายๆและสามารถนำมาดัดแปลงใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้อย่างดี
8. ควรให้นักเรียนมีการเคลื่อนไหวต่างๆของร่างกายบ้างตามสมควร

สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง (2535:89-90) ได้กล่าวถึงลักษณะของเกมประกอบการสอนภาษาไทย ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย ความมุ่งหมายในแต่ละเกมจะแตกต่างกันเช่น เรื่องถ้อยคำสำนวน สุภาพคดีและคำพังเพย ให้เล่นเกมเพื่อมุ่งหมายให้จับคู่หาถ้อยคำสำนวน สุภาพคดี และคำพังเพยหรือเรื่องคำไวพจน์ให้เล่นเกมเพื่อจัดกลุ่มคำไวพจน์ เป็นต้น
2. จำนวนสมาชิก เกมแต่ละประเภทจะมีจำนวนสมาชิกไม่เท่ากัน ผู้สอนควรกำหนดจำนวนสมาชิกแต่ละเกมให้เหมาะสมกับแต่ละประเภทของเกม ความมุ่งหมาย และชั้นเรียนขนาดเล็กผู้สอนควนจัดสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการเล่น แต่ถ้ชั้นเรียนมีขนาดใหญ่ ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนบางส่วนที่นั่งดูมีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือทำหน้าที่บางอย่างเช่น นำเกมแทนผู้สอนเป็นผู้ช่วยผู้สอน หรือเป็นกรรมการให้คะแนน เป็นต้น

3. เวลา ควรกำหนดเวลาในการเล่นเกมที่ไว้ให้แน่นอนและใช้เวลาในการเล่นช่วงสั้นๆ
4. สถานที่ การเล่นเกมบางประเภทต้องอาศัยบริเวณที่ว่างเพื่อความสะดวกและไม่เป็นการรบกวนห้องเรียนข้างเคียง ผู้สอนภาษาไทยจึงควรจัดเตรียมสถานที่ล่วงหน้า
5. อุปกรณ์ เกมบางประเภทอาจจะใช้อุปกรณ์ หรือไม่ใช้อุปกรณ์ก็ได้ หากจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ ผู้สอนอาจจะผลิตขึ้นหรือจัดหา หรืออาจจะให้ผู้เรียนช่วยจัดทำ
6. กฎกติกา เป็นส่วนหนึ่งของเกมที่จะช่วยให้ผู้เล่นรู้วิธีเล่น และสามารถเล่นร่วมกันได้อย่างมีระเบียบในการปฏิบัติตามกฎกติกาอาจใช้ท่าทางหรือคำพูดประกอบ ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงเป็นหลายรูปแบบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ มีความเข้าใจและปฏิบัติตามกฎกติกาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
7. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เกมควรมีความเหมาะสมกับเพศ วัย และระดับสติปัญญาของผู้เล่นเกม เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เล่นเกมร่วมกันด้วยความเต็มใจและสนุกสนานเพลิดเพลิน
8. การตัดสินแพ้หรือชนะ ความคิดเป็นคะแนน ฉะนั้นการพิจารณาเลือกสรรเกมควรเป็นเกมที่ง่ายต่อการตรวจและตัดสินใจให้แก่แน่เพื่อความยุติธรรมเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า เกมประกอบการสอนมีลักษณะคือ ต้องมีความมุ่งหมาย ระบุจำนวนผู้เรียน เวลา สถานที่ อุปกรณ์ กติกา ความเหมาะสมกับผู้เรียน และการตัดสิน

คุณค่าโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษา

การให้นักศึกษาเรียนรู้โดยการใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาประกอบการสอนนั้นจะก่อให้เกิดคุณค่าหลายประการดังนี้

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2533:3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้เกมประกอบการสอนดังนี้

1. ช่วยให้เกิดพัฒนาการทางด้านความคิดให้กับนักเรียน
2. ช่วงส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
3. ช่วยในการฝึกทักษะทางภาษาและทบทวนเนื้อหาวิชาต่างๆ
4. ช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถที่มีอยู่
5. ช่วยประเมินผลการเรียนและการสอน
6. ช่วยให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียดในการเรียน
7. ช่วงจูงใจและเร้าความสนใจของนักเรียน
8. ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามัคคี รู้จักการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือกัน
9. ช่วยฝึกความรับผิดชอบ และฝึกให้นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์
10. ช่วยให้ครูได้เห็นพฤติกรรมของนักเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
11. ใช้เป็นกิจกรรมชั้นนำเข้าสู่บทเรียน เสริมบทเรียนและสรุปบทเรียน

สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง (2535:91) กล่าวถึงคุณค่าของการใช้เกมประกอบการสอนหลายประการ ดังนี้

1. ด้านร่างกาย การเล่นเกมจะช่วยสนองความต้องการของร่างกายตามหลักสรีรวิทยาสามารถ ควบคุมบุคลิกภาพการทำงานของร่างกายให้เป็นไปอย่างดียิ่งตามความต้องการของผู้เล่น ซึ่งเป็นการแสดงออกทางสรีรวิทยาอย่างกว้างขวางและถูกต้องเหมาะสม นับว่าเป็นการส่งเสริมทักษะขั้นพื้นฐาน
2. ด้านอารมณ์ เกมจะช่วยพัฒนาอารมณ์ของผู้เล่นให้รู้จักยับยั้งชั่งใจ มีใจคอหนักแน่นเด็ดขาด สุขุมรอบคอบ และกล้าตัดสินใจ ทั้งช่วยให้ผู้เล่นได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

3. ด้านสังคม เกมจะช่วยส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม จะช่วยให้ปรับตัวเข้ากับบุคคลในสังคมได้ ส่งเสริมความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และสร้างเสริมคุณลักษณะของผู้นำ และผู้ตามที่ดี
4. ด้านสติปัญญา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ช่วยให้มีความรู้และทักษะต่างๆ ตามเนื้อหาของเกม รู้จักบูรณาการความรู้และทักษะหลายด้านถ้าช่วยกันอันจะก่อให้เกิดการเรียนรู้จดจำเรื่องราวต่างๆรวดเร็ว แม่นยำ และเก็บไว้ในความทรงจำได้นาน ทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และฝึกให้มีไหวพริบที่ดี

ครุฑชานก์(1999:28-32; อ้างอิงจากสำเนาตรีประมงค์.2547:14) กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้เกมประกอบการสอนดังนี้

1. ช่วยพัฒนาทักษะทางการเรียนของเด็กๆ
2. ทบทวนวิชาที่เรียนไปแล้ว
3. เพิ่มพูนทักษะที่ดีแก่ผู้เล่นที่ละน้อยด้วยตัวของเขาเอง
4. ช่วยส่งเสริมการสอนของครูให้น่าสนใจยิ่งขึ้นและช่วยแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนที่น่าเบื่อ

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยเกมประกอบการสอนมีคุณค่าหลายประการคือ ช่วยพัฒนาทักษะทางการเรียนของผู้เรียน ทบทวนบทเรียน เพิ่มพูนทักษะที่ดีแก่ผู้เรียนและช่วยส่งเสริมการสอนของครูให้น่าสนใจยิ่งขึ้น

ตอนที่2 แนวทางการใช้เทคนิควิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

การนำเสนอสาระสำคัญในตอนนี้ประกอบด้วย

1. ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง
- 2.แนวคิดพื้นฐานของวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง
- 3.จุดมุ่งหมายของวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง
- 4.กิจกรรมวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง
- 5.ขั้นตอนการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษา

วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า TPR พัฒนาโดยนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อ เจมส์ แอชเชอร์ (James Asher) ในปลายปีคริสต์ศักราช 1960 ซึ่งวิธีสอนนี้ได้แนวคิดจากการวิจัยด้านจิตวิทยาพัฒนาการและทฤษฎีการเรียนรู้ วิธีการสอนแบบนี้ได้โยงใยทฤษฎีของการจำในเชิงจิตวิทยา ที่กล่าวว่า ถ้าบุคคลได้ฝึกฝนบ่อย ๆ หรืออย่างเข้มข้นอย่างต่อเนื่อง ก็จะเกิดการเก็บสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ และสามารถระลึกและถ่ายทอดออกมาได้ การจำเกิดจากการฝึกท่องจำ หรือการแสดงท่าทาง แอชเชอร์ กล่าวว่า การสอนด้วยการตอบสนองด้วยท่าทาง มีเป้าหมายที่จะใช้สมองซีกขวาในการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย (การแสดงออก) ของบุคคล ซึ่งจากการมุ่งพัฒนาการแสดงออกของสมองซีกขวาในช่วงแรกของการเรียนภาษา ทำให้สมองซีกซ้าย ซึ่งควบคุมทางภาษาเกิดปฏิกิริยาสนองตอบจนเกิดการเรียนรู้ขึ้น แอชเชอร์ มุ่งพัฒนาความเข้าใจในการฟังในช่วงต้นของการเรียนรู้โดยการแสดงท่าทาง ซึ่งวิธีสอนแบบนี้ใช้คำสั่งเป็นหลักในการสอน โดยครูผู้สอนเป็นผู้ออกคำสั่งแล้วให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามก็ได้ จากการสังเกตการณ์เรียนรู้ภาษาแม่ของเด็กเล็ก แอชเชอร์ พบว่าเด็กเหล่านี้ใช้เวลาหลายเดือนในการฟังที่เลี้ยงก่อนที่เขาจะพูดได้ผลผลิตทางภาษาจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กพร้อมที่จะพูดเท่านั้น นอกจากนี้เขายังพบว่า ประโยคที่ที่เลี้ยงใช้กับเด็กเล็กมักเป็นประโยคคำสั่ง ตัวอย่างเช่น “เก็บของเล่น” หรือ “โบกมือลา” แล้วเด็กก็ปฏิบัติตามคำพูดเหล่านั้น ในห้องเรียนภาษาต่างประเทศ แอชเชอร์ กล่าวว่า

การเปลี่ยนเป้าหมายของการเรียนภาษา เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง เป็นการพูดที่สามารถฟังและเข้าใจเพื่อลดความกังวลของนักเรียน ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายกว่าวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความกังวลของนักเรียนนอกจากนั้นยังทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่เครียด และช่วยให้นักเรียนสนุกสนานด้วย แอชเชอร์กล่าวไว้ว่า มีครูผู้สอนจำนวนมากใช้คำสั่งที่ซ้ำชั้นในการทำให้นักเรียนสนใจบทเรียน เขายังกล่าวเสริมว่า คำสั่งที่ใช้ควรมีการสลับเปลี่ยนบ่อย ๆ เพื่อไม่ให้นักเรียนจำได้ในลักษณะของการท่องจำและยังเตือนครูผู้สอนว่าควรหลีกเลี่ยงการแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียน เพราะจะทำให้ให้นักเรียนไม่กล้าแสดงออกต่อไป ครูควรอดทนต่อข้อผิดพลาดของนักเรียน เพราะเป็นเรื่องธรรมดาในการเรียนภาษาอย่างไรก็ตาม ถ้านักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษา การสนทนากับเพื่อนและครูจะเกิดขึ้นครูจะเป็นศูนย์กลางในวิธีสอนแบบ TPR เพราะครูเป็นผู้เลือกสื่อที่จะสอน ออกคำสั่งพร้อมทั้งทำหน้าที่แม่แบบ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียดเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าประโยคคำสั่งและขั้นตอนการสอนต่าง ๆ ได้บรรจุลงในแผนการจัดการเรียนรู้แล้วและมีการประเมินความเข้าใจของนักเรียนโดยการสังเกต การปฏิบัติตามคำสั่งการสอนด้วยการตอบสนองด้วยท่าทาง เป็นวิธีสอนสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กเล็ก อย่างไรก็ตามมีข้อวิพากษ์วิจารณ์กันมากมายว่า จะนำความรู้ที่ได้ไปใช้อย่างไรในสถานการณ์จริง เพราะจุดเด่นของ TPR คือ การใช้ประโยคคำสั่งเรียนรู้ไวยากรณ์ และคำศัพท์ทำให้ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนอยู่ในวงจำกัด นอกจากนี้การสอนแบบนี้ไม่สามารถทำให้นักเรียนสื่อสารภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ และแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือเข้าสังคมได้อย่างฉับพลัน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยจำนวนมากพบว่า วิธีสอนแบบ TPR เหมาะกับนักเรียนในระดับสูง แอชเชอร์ยอมรับว่า วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ควรใช้ร่วมกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ ถึงแม้ว่าวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) จะพัฒนานักเรียนในเรื่องของโครงสร้างไวยากรณ์ คำศัพท์การสอนไวยากรณ์ และคำศัพท์ในทักษะการอ่านและเขียนก็มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากเช่นกัน ทั้ง ๆ ที่มีข้อวิพากษ์วิจารณ์งานวิจัยหลายชิ้นก็ชี้ให้เห็นว่า วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทัศนคติในการเรียนภาษาต่างประเทศเพิ่มพูนแรงใจ และช่วยให้ความจำจนตลอดจนการใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ในช่วงแรกของการเรียนภาษา ซึ่งนักเรียนสามารถโต้ตอบโดยใช้ท่าทางแสดงออก เนื่องจากการสื่อสาร (communication) เป็นเป้าหมายสำคัญในการสอนภาษาต่างประเทศดังนั้น วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) จึงเป็นรูปแบบการสอนที่ควรใช้กับผู้เริ่มเรียนภาษา และเลือกใช้วิธีสอนอื่นๆ เมื่อนักเรียนพร้อมที่จะพูด วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเป็นตัวอย่างหนึ่งของแนวการสอนภาษาต่างประเทศแบบใหม่ ซึ่งเน้นความเข้าใจ (The Comprehension Approach) แนวการสอนแบบนี้ให้ความสำคัญต่อการฟังเพื่อความเข้าใจ วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางใช้วิธีให้ผู้ฟัง ฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้สอน ผู้บุกเบิกวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางนี้คือ เจมส์ แอชเชอร์ (James Asher) ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ซึ่งได้นำแนวคิดที่เน้นการความเข้าใจนี้มาทดลองใช้ในปี ค.ศ. 1969 และสรุปผลว่าการเรียนภาษาจะได้ผลช้าลง ถ้านักเรียนรีบร้อนที่จะพูดเร็วเกินไป เน้นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน นักเรียนควรได้รับการฝึกฟังให้เข้าใจก่อนที่จะฝึกพูดนักเรียนจะเริ่มพูดเมื่อพร้อมที่จะพูด นักเรียนจะเรียนรู้ภาษาจากการสังเกตการณ์กระทำของผู้อื่นและจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง การที่นักเรียนรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จในการเรียนนั้น เป็นสิ่งสำคัญช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้อย่างดีขึ้น (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2539 : 85)

วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ในขั้นแรกจะมุ่งทักษะการฟัง และตามด้วยการเคลื่อนไหวทันที เวลาที่ใช้ในการเรียนร้อยละ 70 จะให้กับการฟังและการทำตามคำสั่ง อีกร้อยละ 20 ในการฝึกพูด ส่วนการอ่านและการเขียนใช้เวลาเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น ลักษณะของการสอนแบบนี้จะเน้น การฝึกด้วยประโยค

คำสั่ง โดยครูผู้สอนพูดคำสั่งพร้อมกับแสดงท่าทางประกอบให้นักเรียนปฏิบัติพร้อมกันและพูดประโยคคำสั่งนั้น ๆ ประมาณ 2-3 ครั้ง จนกว่านักเรียนจะพร้อมที่จะทดลองด้วยตัวเอง โดยไม่มีแบบอย่างจากผู้สอน การแสดงออกด้วยท่าทางเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติตามประโยคคำสั่ง เพราะทำให้นักเรียนเข้าใจและสื่อความหมายได้ตรงที่สุด คำสั่งที่นำมาใช้ในระยะเวลาต้นของชั่วโมงแรกนั้น และเข้าใจง่ายต่อมาลักษณะของคำสั่งอาจจะเพิ่มให้ซับซ้อนยิ่งขึ้นตามลำดับ แต่ต้องไม่ซับซ้อนจนเกินไปจนนักเรียนสับสน การฝึกมาก ๆ จะทำให้เกิดความชำนาญในการฟัง การออกเสียง และสำเนียงที่ดีขึ้น อยู่กับฟังที่ชัดเจนและถูกต้อง การที่นักเรียนได้ยินเสียงของตัวเองในขั้นแรกๆ อาจทำให้เกิดความสับสนในการแยกเสียง และการจำเสียงที่ถูกต้องถ้านักเรียนได้ฝึกพูดโดยการให้นักเรียนมีระยะเวลาแห่งการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มากที่สุดตั้งแต่เริ่มเรียน ความผิดพลาดก็จะมามาก และเป็นสิ่งขัดขวางการเรียนรู้อีกด้วย ถ้าให้ฝึกทักษะการฟังก่อนการพูด นักเรียนจะได้ประสบการณ์แรกเริ่มในการเรียนภาษาที่ดี สามารถได้ตอบได้อย่างถูกต้อง และมีความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ด้วย (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2539 : 86)

แนวคิดพื้นฐานของวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

(สมิตรา อังวัฒนกุล, 2539 : 86) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางอิงแนวความคิดที่ว่า การสื่อความหมายของภาษาต่างประเทศอาจทำได้โดยการปฏิบัติหรือการทำกริยาอาการประกอบ นักเรียนจะจำได้ดี ถ้าได้ปฏิบัติหรือแสดงการโต้ตอบด้วยการเรียนภาษา การเรียนเป็นกลุ่มคำที่มีความหมายไม่ใช่การเรียนคำแบบโดด ๆ เน้นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน นักเรียนควรได้รับการฝึกฟังให้เข้าใจก่อนจึงฝึกให้พูด นักเรียนจะเริ่มพูดเมื่อพร้อมที่จะพูด นักเรียนจะเรียนรู้ภาษาจากการกระทำของผู้อื่น และจากการปฏิบัติด้วยตนเองประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ

Asher(1982 : 5-19) ได้กล่าวว่า การฟัง และการพูดออกเสียงที่ดีขึ้นอยู่กับกรฝึก โดยการฝึกให้ชำนาญทั้งการฟังและการพูดทำให้เราสามารถโต้ตอบได้อย่างถูกต้องและมีความมั่นใจที่จะใช้ภาษาดังนั้นเราควรฝึกทักษะการฟังให้ดีกว่าก่อนและจึงฝึกทักษะการพูดควบคู่กันไป

Richard & Rodgers (1986 : 90) ได้กล่าวถึงการสอนภาษาด้วยวิธีแบบตอบสนองด้วยท่าทางว่า เป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เริ่มเรียนว่า เป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เริ่มเรียนภาษา ซึ่งมีหลักเบื้องต้น คือ

1. วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางกระตุ้นให้สมองซีกขวาซึ่งควบคุมการเคลื่อนไหวทางร่างกายที่สมองซีกซ้ายจะมีหน้าที่ในการผลิตภาษา
2. การฟังเพื่อความเข้าใจควรมาก่อนการพูด
3. ผู้เรียนจะเรียนได้ดีในบรรยากาศที่ปราศจากความกังวลหรือความเครียด
4. ผู้เรียนไม่ควรถูกบังคับให้พูดจนกว่าพร้อมที่จะพูด
5. ผู้เรียนควรเริ่มพูดโดยการเป็นผู้ออกคำสั่งแทนครูผู้สอนและให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม
6. คำสั่งเป็นหลักการสำคัญของการสอน
7. คำสั่งที่ซับซ้อนทำให้การเรียนการสอนสนุกและทำให้ผู้เรียนสนใจ
8. คำสั่งควรสลับเปลี่ยนและหลากหลาย
9. ผู้เรียนเริ่มเรียนภาษาโดยการแสดงท่าทาง
10. ครูผู้สอนไม่ควรวิตกกังวลกับข้อผิดพลาดของนักเรียนมากเกินไปเพราะเป็นธรรมชาติของการเริ่มเรียนภาษา
11. ไวยากรณ์และรูปประโยคคำสั่งควรสอนโดยทางอ้อม
12. ครูประเมินความเข้าใจของผู้เรียนโดยการสังเกตการณ์ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้เรียน

Via(1987 : 21-29) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือ การเรียนรู้จากการกระทำ ดังนั้นถ้าเราจะเรียนรู้การฟังพูดให้มีประสิทธิภาพ เราก็ต้องฟังและฝึกพูดซึ่งจะสามารถทำให้เราใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติจากแนวคิดต่าง ๆ พอจะกล่าวโดยสรุปว่า วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางจุดมุ่งหมายเพื่อลดความกังวลของผู้เรียน โดยไม่เน้นรูปประโยคที่ยากเกินไปแต่จะใช้ข้อความสั้น ๆ ที่พบในชีวิตประจำวัน มุ่งพัฒนาด้านทักษะการฟังและการใช้ท่าทางในการสื่อสารที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งผู้สอนพูดคำสั่งสั้น ๆ พร้อมทั้งแสดงท่าทางประกอบให้ผู้เรียนปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน ปฏิบัติอย่างนี้ 2-3 ครั้ง จากนั้นจึงให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเอง เขาก็จะสามารถทำได้

จุดมุ่งหมายของวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

สุมิตรา อังวัฒนกุล(2539 : 87) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีสาระสำคัญดังนี้ วิธีแบบนี้มุ่งเน้นนักเรียนได้มีประสบการณ์ที่สนุกสนาน การเรียนเพื่อการสื่อสารเป็นภาษาต่างประเทศ และกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ต่อไปหลังจากเรียนระดับเริ่มต้นแล้ว ในระยะแรกของการเรียนการสอน นักเรียนไม่ต้องพูดแต่เป็นผู้ฟัง และทำตามคำบอกของผู้สอนซึ่งผู้สอนเป็นผู้กำกับพฤติกรรมของนักเรียนทั้งหมด นักเรียนเป็นผู้เรียนแบบการกระทำของผู้สอน โดยผู้สอนออกคำสั่งให้นักเรียน 2-3 คน ปฏิบัติตามคำสั่งแล้วระยะหนึ่งเมื่อนักเรียนพร้อมที่จะพูด ก็จะเป็นผู้ออกคำสั่งเองแล้วจะเรียนอ่าน และเขียนต่อไป ผู้สอนสื่อสารกับนักเรียนทั้งชั้นและรายบุคคล ส่วนนักเรียนได้เรียนรู้จากการสังเกตดูเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ช่วยให้เข้าใจและจำได้ดี นอกจากนี้ให้นักเรียนพูดเมื่อพร้อมที่จะพูดช่วยลดการวิตกกังวลของนักเรียน ทำให้การเรียนภาษาเป็นเรื่องสนุกและง่ายขึ้น ภาษาที่นำไปใช้ในการเรียนการสอนเน้นภาษาพูด และเน้นโครงสร้างไวยากรณ์ และคำศัพท์มากกว่าด้านอื่น ๆ โดยอิงอยู่กับประโยคคำสั่ง ทั้งนี้เพราะภาษาพูดที่ใช้กับเด็กวัยเรียนรู้ภาษานั้น ส่วนใหญ่เป็นประโยค คำสั่งความเข้าใจคำพูดที่รับฟังควรมาพร้อมการแสดงออก ภาษาพูดจึงได้รับการเน้นมากกว่าภาษาเขียนผู้สอนอาจจะใช้ภาษาท่าทางอธิบายให้นักเรียนเข้าใจก่อน หลังจากนั้นแทบจะไม่ต้องใช้ภาษาของนักเรียนเลยเพราะนักเรียนเข้าใจหรือไม่จากการสังเกตการปฏิบัติตามคำสั่งของนักเรียนเป็นเรื่องแน่นอนกว่าในครั้งแรก ๆ ของนักเรียนต้องอดทน และแก้ไขเฉพาะที่ผิดสำคัญ ๆ เท่านั้น และควรแก้ไขอย่างนุ่มนวลเมื่อนักเรียนอยู่ในระดับสูงขึ้น จึงแก้ไขในรายละเอียดต่อไป

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2539 : 88) ได้สรุปแนววิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

1. การใช้คำสั่งเพื่อกำกับพฤติกรรม การใช้คำสั่งต่าง ๆ เป็นเทคนิคการสอนที่สำคัญของการสอนแบบนี้ คำสั่งทำให้นักเรียนต้องปฏิบัติตาม การปฏิบัติของนักเรียนทำให้คำสั่งนั้นมีความหมายชัดเจนขึ้น เนื่องจากแอสเซอร์ เสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีชีวิตชีวาผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าว่า การเรียนแต่ละครั้งจะใช้คำสั่งใดบ้าง ถ้าคิดเอาขณะที่จะทำให้การเรียนการสอนนั้นซ้ำเกินไปในขั้นตอนแรก เมื่อนักเรียนทั้งชั้นเข้าใจความหมายได้ชัดเจน ผู้สอนต้องปฏิบัติพร้อมๆกับนักเรียนด้วย ต่อมาจึงจะสั่งนักเรียนเท่านั้น การแสดงออกของนักเรียนจะช่วยให้ทราบว่า นักเรียนเข้าใจหรือไม่ นอกจากนี้แอสเซอร์ เสนอแนะว่าผู้สอนควรจะเรียงลำดับคำสั่งให้ต่างกันในแต่ละครั้งหรือไม่ให้นักเรียนใช้วิธีจำลำดับการปฏิบัติเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้เชื่อมโยงกับการปฏิบัติกับภาษาเลย แอสเซอร์ เชื่อว่าเป็นเรื่องสำคัญมากที่จะต้องให้นักเรียนรู้สึกว่าเขาประสบผลสำเร็จในการเรียน ฉะนั้นจึงไม่ควรให้คำสั่งใหม่เร็วเกินไป และได้เสนอแนะว่าควรจะใช้คำสั่งใหม่ครั้งละประมาณ 3 คำสั่ง

2. การสลับบทบาทของนักเรียนและผู้สอน นักเรียนมีโอกาสจะเป็นผู้ออกคำสั่ง ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นให้ปฏิบัติตามคำสั่งได้ แอชเซอร์กล่าวว่า นักเรียนต้องการพูดหลังจากได้เรียนไปแล้วประมาณสักกระยะหนึ่ง นักเรียนไม่ควรกระตุ้นหรือเร่งเร้าให้พูดจนกว่าเขาจะพร้อมที่จะพูดเอง

3. การปฏิบัติคำสั่งต่อเนื่องกันเป็นลำดับ ในขั้นแรก ผู้สอนออกคำสั่ง 3 คำสั่งแก่นักเรียนเช่น ให้ขึ้นไปประตู และแตะที่ประตู เมื่อนักเรียนเรียนภาษามากขึ้นแล้ว ก็จะทำให้คำสั่งจำนวนมากและเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันได้ ตัวอย่างเช่น

Stand.

Stop.

Walk.

Turn around.

Run.

Stand up.

Take out a pen.

Take out a piece of paper.

Write a letter. (imaginary).

Fold the letter.

Put it in an envelope.

Write the address on the envelope.

Put a stamp on the envelope.

Mail the letter.

คำสั่งต่อเนื่องกันเป็นลำดับเช่นนี้เรียกว่า action sequence กิจกรรมประจำวันหลาย ๆ อย่าง เช่น การเขียนจดหมาย สามารถนำมาแบ่งเป็นขั้นตอนตามลำดับก่อนหลังเพื่อใช้ออกคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติตามได้ จะเห็นได้ว่า กลวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง คือ การใช้คำสั่งเพื่อกำกับพฤติกรรมของนักเรียนที่จะพูดหลังจากได้เรียนไปแล้วระยะหนึ่ง นักเรียนมีโอกาสเป็นผู้พูดประโยคคำสั่ง ออกคำสั่งให้ผู้สอนหรือเพื่อน ๆ ในชั้นให้ปฏิบัติตามคำสั่งได้และเมื่อเรียนวิชาภาษาอังกฤษจะให้คำสั่งจำนวนมากและเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันได้

4. การเรียนการสอนของวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีขั้นตอนในการสอนดังนี้

4.1 ขั้นนำและทบทวนบทเรียน ครูทบทวนบทเรียนและนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการพูดประโยคคำสั่งที่เป็นภาษาอังกฤษพร้อมกับแสดงท่าทางประกอบคำสั่งละ 2-3 ครั้ง ให้นักเรียนฟังแล้วแสดงท่าทางพร้อมกับครูโดยที่นักเรียนยังไม่ต้องพูด

4.2 ขั้นปฏิบัติ ครูพูดเนื้อหาหรือประโยคคำสั่งเป็นภาษาอังกฤษพร้อมทั้งแสดงท่าทางประกอบและให้นักเรียนแสดงท่าทางตามแบบอย่างครู จากนั้นครูพูดเนื้อหาหรือประโยคคำสั่งโดยไม่ต้องทำเป็นแบบอย่าง เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติได้แล้ว ให้นักเรียนพูดเนื้อหาหรือประโยคคำสั่งกับเพื่อน ๆ โดยอาจปฏิบัติทั้งชั้นเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคลก็ได้

4.3 ขั้นทดสอบการปฏิบัติและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ครูผู้สอนประเมินการปฏิบัติโดยวิธีการสังเกตและให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยการพูดหรือแสดงอาการชมเชยเมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง และให้คำแนะนำแก้ไขถ้าผู้เรียนไม่เข้าใจ

4.4 ขั้นประเมินผล ครูผู้สอนสรุปย่อและประเมินสิ่งที่ผู้เรียนมาจากการทำแบบฝึกหัดเกม หรือกิจกรรม

กิจกรรมวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

5 กิจกรรมวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

อุไรวรรณ ชูพันธุ์ (2538 : 27) ได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ
วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ได้แก่

กิจกรรมสอนทักษะการฟัง

1. ในระยะแรกของการสอน นักเรียนไม่ต้องพูด แต่จะเป็นผู้ฟัง และทำตามผู้สอนนักเรียนจะเป็นผู้เรียนแบบการกระทำของผู้สอน โดยผู้สอนออกคำสั่งให้ฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งให้ดูเป็นตัวอย่าง 2-3 ครั้ง จากนั้นให้นักเรียน 2-3 คน เป็นตัวแทนผู้เรียนออกมาปฏิบัติตามคำสั่ง โดยผู้สอนปฏิบัติตามคำสั่งนั้นด้วยทำเช่นนี้หลาย ๆ ครั้ง จากนั้นผู้สอนออกคำสั่งให้นักเรียนเป็นตัวแทนก็ปฏิบัติไปพร้อม ๆ กันด้วย
2. เมื่อผู้สอนเห็นว่านักเรียนเข้าใจคำสั่งที่ตนสอนไปแล้ว ผู้สอนจะเริ่มออกคำสั่งใหม่ให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนปฏิบัติตามไปพร้อม ๆ กันกับผู้สอน และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเอง จากนั้นฝึกพร้อมกันทั้งชั้น เช่นเดียวกับข้อ 1
3. ผู้สอนออกคำสั่งให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนปฏิบัติตามคำสั่ง โดยผู้สอนไม่แสดงท่าทางให้ดูเป็นตัวอย่าง แต่มีคำศัพท์และประโยคคำสั่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ซึ่งนักเรียนก็ปฏิบัติตามได้

กิจกรรมการสอนทักษะการพูด

1. นักเรียนจะมีทักษะการฟังอย่างเข้าใจจากการที่นักเรียนฟังผู้สอนพูดประโยคคำสั่งและปฏิบัติตามหลาย ๆ ครั้งและจากการที่นักเรียนดูตัวอย่างการกระทำของเพื่อนที่เป็นตัวแทนนักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งของผู้สอน เมื่อผู้สอนให้ผู้เรียนพูดประโยคคำสั่งที่เรียนไปแล้วนักเรียนจะสามารถพูดได้โดยไม่ต้องกลัวว่าจะผิดเพราะได้ฟังอย่างเข้าใจมาแล้วหลายครั้ง
2. ผู้สอนจะเขียนคำสั่งต่าง ๆ ลงบนกระดาน จากนั้นจะพูดประโยคคำสั่งทีละข้อให้นักเรียนฟังพร้อมกันนั้นผู้สอนก็ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นให้ดูเป็นตัวอย่างด้วยแล้วจึงให้นักเรียนเป็นคนพูดประโยคคำสั่ง สั่งเพื่อน ๆ ให้ปฏิบัติตาม โดยใช้คำสั่งบนกระดาน
3. ให้นักเรียนพูดประโยคคำสั่งเอง โดยดูประโยคคำสั่งบนกระดานสั่งให้เพื่อน ๆ ในชั้นปฏิบัติตามเป็นกลุ่มหรือทีละคน
4. ให้ตอบคำถาม ซึ่งครูหรือเพื่อนในชั้นเรียนเป็นผู้ถาม
5. จัดสถานการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียนให้นักเรียนใช้บทสนทนาหรือประโยคคำสั่งต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์
6. ให้เล่นเกมต่าง ๆ ทางภาษา เช่น เกมพูด และปฏิบัติตามคำสั่ง ให้แสดงบทบาทสมมติเนื้อเรื่องที่เขียน

ขั้นตอนการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีลำดับขั้นตอนเริ่มจากการที่ครูผู้สอนเป็นแบบ และนักเรียน รับรู้จากการฟัง เมื่อ นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ครูผู้สอนแสดงให้ดูแล้ว จึงให้นักเรียนพูดและปฏิบัติตามจนกว่านักเรียนจะเข้าใจและพร้อมพูด

Ray(1997, อ้างถึงใน พรสวรรค์สีป้อ,2550 : 71) ได้สรุปขั้นตอนไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ชื่นสอนคำศัพท์
2. ชื่นฝึกคำศัพท์
3. ชื่นผู้สอนนำเสนอเรื่องเป็นตอนสั้นๆ
4. ชื่นนำนิทานที่เล่านั้นมาเล่าต่อเป็นเรื่องติดต่อกัน
5. ผู้เรียนแต่งเรื่องใหม่โดยใช้คำศัพท์ที่เรียน

Asher (1979 อ้างถึงใน ศิริภรณ์ ศรีนาถ, 2550 : 24) มีลำดับขั้นตอนการสอนดังนี้

1. ชั้นเสนอบทเรียน โดยครูผู้สอนพูดประโยคคำสั่งเป็นภาษาอังกฤษ พร้อมกับแสดงท่าทางประกอบ 2-3 ครั้ง ให้นักเรียนฟังและแสดงท่าทางปฏิบัติพร้อมๆ กับครูผู้สอนโดยไม่ต้องพูด
2. ชั้นการปฏิบัติเมื่อนักเรียนสามารถฟังและเข้าใจคำสั่งแล้วครูผู้สอนจะให้นักเรียนแสดงออกด้วยท่าทางปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ โดยไม่ต้องดูแบบจากครูผู้สอน
3. ชั้นประเมินผลการปฏิบัติและให้ข้อมูลป้อนกลับครูผู้สอนเป็นผู้สังเกตการปฏิบัติการแสดงออกด้วยการตอบสนองด้วยท่าทางของนักเรียน โดยชั้นนี้ครูผู้สอนจะใช้ตลอดเวลาทุกระยะของการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
4. ชั้นประเมินผล โดยใช้กิจกรรมเสริม เป็นการให้นักเรียนฝึกออกเสียงคำศัพท์ สะกดคำศัพท์ บอกความหมายของคำศัพท์ การใช้แบบฝึกและเกม เพื่อเสริมแนวคิดรวบยอดด้านไวยากรณ์ ให้วาดรูป หรือการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น

Marsh (2005 : 1) ได้เสนอขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอนดังนี้

1. เป็นชั้นการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้คำศัพท์และกลุ่มคำ โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง โดยใช้ท่าทางประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น
2. นักเรียนสลับการใช้คำศัพท์เป็นคู่โดยสลับบทบาทกัน พูดประโยคที่มีคำศัพท์นั้น นักเรียนคนหนึ่งแสดงท่าทางประกอบ
3. ครูเล่าเรื่องในเนื้อเรื่องคำศัพท์ที่เรียนมาแล้วในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 โดยใช้หลายๆ เทคนิค เช่น นักเรียนทำท่าประกอบ หุ่นกระบอกหรือรูปภาพ หลังจากนั้นนักเรียนจับคู่เปลี่ยนกันเล่าเรื่องย้อนกลับ กิจกรรมเล่าเรื่องย้อนกลับนี้ครูช่วยให้นักเรียนจำเนื้อเรื่องได้ ครูให้อาสาสมัครออกมาเล่าเรื่องให้นักเรียนคนอื่นๆ แสดงท่าทางตามที่อาสาสมัครเล่า
4. ครูนำเรื่องย่อยหลายๆ เรื่อง มาให้นักเรียนแต่งโดยใช้คำศัพท์จากเรื่องย่อย ครูนำเรื่องราวที่นักเรียนแต่งมานำเสนอเหมือนชั้นที่ 3
5. นักเรียนใช้คำศัพท์เก่าและใหม่จากความรู้เดิมมาสร้างเป็นเรื่องของตนเอง จุดประสงค์มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนจะได้รับโอกาส ฝึกเขียน ฝึกบรรยาย ฝึกแสดงออกมีการแลกเปลี่ยนความคิดกิจกรรมนี้อาจรวมถึงการแสดงละครหรือการแต่งเป็นประโยคสั้นๆ โต้ตอบกันหรือทำเป็นวีดิทัศน์

จงรัก ขาววาปี (2556 : 47) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางนั้นควรจัดดังนี้

1. การนำเข้าสู่อ่านบทเรียน มีการนำเสนอคำศัพท์ที่สำคัญๆ
2. ชั้นเตรียมการ ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมหรือในลักษณะใดก็ได้ ที่ไม่เป็นทางการ ครูผู้สอนพูดนำว่ากำลังจะให้นักเรียนทำอะไรบ้าง
3. ชั้นสาธิต ให้ครูผู้สอนอ่านเนื้อหาในบทเรียน ในขณะที่ทำท่าทางประกอบไปด้วย
4. เลือกนักเรียนทำท่าทางครูผู้สอนอ่านเนื้อหาในบทเรียนในขณะที่นักเรียนทำท่าทางประกอบ
5. การเสริมแรงจูงใจ ทำเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 4
6. การมีส่วนร่วมของนักเรียน ครูผู้สอนอ่านเนื้อหาในบทเรียนและให้นักเรียนทั้งชั้นได้ปฏิบัติตาม
7. ความหลากหลาย อาจมีการสลับขั้นตอนในบทเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสอน เป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนฟังคำสั่งจากผู้สอน แล้วแสดงท่าทางตามคำสั่ง กระทั่งเกิดความเข้าใจและพร้อมพูด เป็นการช่วยลดความวิตกกังวลของนักเรียน ทำให้การเรียนภาษาเป็นเรื่องน่าสนุกและง่ายขึ้น การสอนภาษาด้วยการเล่าเรื่องควรใช้

เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ โดยครูเล่าเรื่องที่คล้ายกับชีวิตประจำวัน จากนั้นให้ผู้เรียนออกมาแสดงท่าทางตามที่ครูเล่า โดยไม่ต้องพูด ต่อมาให้ผู้เรียนเล่าเรื่องเองแล้วแสดงท่าทางตามที่ผู้เรียนยื่นเล่าให้ฟัง

ตอนที่3 การพัฒนาทักษะการฟัง

การนำเสนอสาระสำคัญในตอนนี้ประกอบด้วย

- 1.ความหมายของการเรียนรู้โดยทักษะการฟัง
- 2.หลักการสอนโดยทักษะการฟัง
- 3.การวัดและประเมินผลโดยทักษะการฟัง

ความหมายของการเรียนรู้โดยทักษะการฟัง

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายต่างๆ กันไว้ดังนี้

สนิท สัตโยภาส (2544 : 44) กล่าวว่า “ฟัง” คือ ตั้งใจสดับ คอยรับเสียงด้วยหูได้ยินเชื่อทำตามถ้อยคำพร้อมทั้งคิดตามเรื่องราวได้ยินจนเกิดความเข้าใจและสามารถจับใจความสำคัญแล้วนำไปไตร่ตรองได้

บัญชา อึ้งสกุล (2545 : 63) กล่าวว่า การฟังคำพูดหรือฟังเสียงมิใช่มุ่งเฉพาะความหมายอย่างเดียว การที่ผู้ฟัง ฟังคำพูดหรือเสียงและเข้าใจความหมายในสิ่งที่ผู้พูดทำให้เป็นผู้ฟังที่ดีคือเข้าใจว่าผู้พูดพูดอะไรและและพูดเกี่ยวกับอะไร

นิตยา สุวรรณศรี(2546 : 69) ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้น จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อพัฒนาทักษะการทำความเข้าใจในการฟัง ความสามารถในการพูดให้ผู้อื่นเข้าใจความสามารถในการอ่านและเขียน ตลอดจนเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา การสอนภาษาจึงต้องมุ่งทั้งตัวภาษาเป็นเรื่องๆ อันได้แก่ เสียง คำศัพท์ โครงสร้าง บทสนทนา และทักษะในการสื่อความหมายทั้ง 4 ทักษะ อันได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน

นพเกล้า ณ พัทลุง (2548 : 22) กล่าวว่า ทักษะการฟัง หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็นใจความหลักจากสิ่งที่จะต้องได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อน เพราะผู้เรียนต้องเข้าใจสาระสำคัญจากสิ่งที่ผู้พูด อารมณ์และความคิดเห็นของผู้พูดและสามารถตอบสนองระบุมความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดหรือบริบทของผู้ฟังได้

พรสวรรค์ ศรีป้อ(2550 : 63) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง ทักษะการรับ (receptive skill) ประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร และผู้รับสาร ผู้รับสารต้องประมวลข้อมูลที่ได้รับโดยใช้ความรู้เดิมและความรู้ด้านภาษา ต้องมีความสามารถในการแยกแยะและเข้าใจสิ่งที่ผู้อื่นพูด ซึ่งต้องเข้าใจสำเนียงหรือการออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ของผู้พูด พร้อมกับจับใจความหมายการฟังแต่ละอย่าง

Rubin (1995 : 7) กล่าวว่า การฟังคือการรับสารที่ผู้ฟังได้ตีความและเลือกข้อมูลจากการได้ยิน การมองเห็นและพยายามทำความเข้าใจว่าผู้ส่งสารต้องการอะไร

Nunan David (1990 : 199) กล่าวว่า การฟังภาษาที่สองเป็นทักษะที่ต้องใช้ความพยายามจึงจะทำให้ประสบความสำเร็จในที่สุด คนส่วนมากที่มีความคิดว่าทักษะการพูดและการเขียนจะเป็นทักษะที่มาก่อน อย่างไรก็ตามมีนักจิตวิทยาหลายท่านได้ศึกษาและเห็นว่าในการเรียนภาษาที่สองควรสนับสนุนการฝึก การฟังเป็นอันดับแรก การพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดเหมือนกับการอ่านออกเขียนได้ในโรงเรียนที่สำคัญในการสอนของผู้พูดจะคำนึงถึงทำอย่างไร จึงจะอ่านออกเขียนได้ไม่ได้สอนทำอย่างไรจึงจะฟังและพูดได้เพราะเป็นทักษะที่ต้องทำได้โดยอัตโนมัติเหมือนเจ้าของภาษา

Rost (2002 : 279) กล่าวว่า การฟังคือกระบวนการรับสารจากผู้พูดอย่างเข้าใจว่าผู้ส่งสารต้องการอะไร

Richards, & Schmidt (2002 : 313) กล่าวว่า การฟังอย่างเข้าใจคือกระบวนการของการเข้าใจ การพูดในภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง หากมีการฟังอย่างเข้าใจทำให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

Helgesen (2003 : 24) กล่าวว่า การฟังคือกระบวนการรับสารอย่างมีความหมายที่ทำให้รู้สิ่งที่ฟังนั้นคืออะไร

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความสามารถในการฟัง คือการรับข้อมูลหรือรับปัจจัยป้อนเข้าด้วยการได้ยิน การมองเห็นอย่างมีความหมาย บ่อยๆ ซ้ำๆ กระทั่งเกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติหรือแสดงออกเพื่อสื่อถึงความเข้าใจอย่างถูกต้องตามความหมายที่ต้องการ

หลักการสอนโดยทักษะการฟัง

มีนักการศึกษาได้เสนอแนะหลักการสอนทักษะการฟังไว้ดังนี้

วิภาดา ประสารทรัพย์ (2542 : 60) ได้เสนอแนะขั้นตอนการสอนทักษะการฟัง

ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมการสอนทักษะการฟังเพื่อการรับรู้ได้แก่ การสอนให้ฟังความแตกต่างของเสียงสระ หรือเสียงพยัญชนะในแต่ละคำการสอนนักเรยีนให้ฟังระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค

2. การสอนกรรรมการฟังกิจกรรมเพื่อความเข้าใจการที่จะเข้าใจเรื่องราวใดๆ ต้องการทราบส่วนมากได้แก่ (who) ทำอะไร (what) ที่ไหน (where) เมื่อไหร่ (why) และอย่างไร (how) การจัดกิจกรรม การสอนเพื่อช่วยฝึกให้เกิดการพัฒนาทักษะการฟังเพื่อ ความเข้าใจ แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3

ขั้นตอน ดังนี้

2.1 กิจกรรมก่อนการฟัง(pre-listening activities) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียน ก่อนที่จะฟังเรื่องราวจริงของบทเรียน โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้ข้อมูลพื้นฐานด้านความรู้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะฟัง เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนโดยให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับศัพท์ และโน้มน้าวให้นักเรียนมาสู่บทเรียน รูปแบบ หรือเทคนิคของการจัดกิจกรรมก่อนการฟัง (pre-listening activities) การคาดการณ์ (prediction) เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์เดิมของตนเองมาเป็นพื้นฐานในการเดาล่วงหน้าเกี่ยวกับเหตุการณ์และคำศัพท์ที่จะพบในเนื้อเรื่องที่จะฟัง โดยอาศัยรูปภาพ หัวข้อและชื่อเรื่อง การอภิปราย (discussion) เป็นกิจกรรมคู่ หรือกิจกรรมกลุ่ม ที่จะช่วยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวกับบุคคลอื่น ซึ่งอาจจะมีการยอมรับหรือไม่ยอมรับ การตอบกลับ ทำให้นักเรียนมีการสื่อสารกันจริง การอภิปรายของนักเรียน อาจมีข้อมูลพื้นฐานมาจากชื่อเรื่อง รูปภาพ และคำถามนำ

2.2 กิจกรรมระหว่างการฟัง(while-listening activities) ในขั้นตอนนี้ครูจะให้นักเรียนฟังเรื่องราวที่ครูเตรียมมาสอน ซึ่งอาจจะต้องเปิดแถบบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อเพิ่มความเข้าใจให้แก่ นักเรียนมากขึ้น ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะต้องเข้าใจจุดประสงค์ของการฟังว่า จะฟังเพื่ออะไร กิจกรรมสอนระหว่างการฟังจึงเน้นที่การช่วยสร้างกรอบความคิดให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่ฟัง และจุดประสงค์ของการฟัง โดยทำได้หลายวิธี เติมข้อความสั้นๆง่ายๆในขณะที่ได้ทำ ทำให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเขียนข้อความสั้นๆ ลงในตารางที่กำหนดให้ในขณะที่ฟังให้นักเรียนระบุรูปที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่กำลังฟังให้นักเรียนพยายามแก้ไขคำที่สะกดผิดต่างๆ ในขณะที่ฟัง เพื่อให้นักเรียนจะได้ตั้งใจ จดจ่อกับการฟัง

2.3 กิจกรรมหลังการฟัง (post-listening activities) เป็นกิจกรรมที่ควรให้นักเรียนทำเป็นคู่หรือกลุ่ม เพื่อให้ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลนอกเหนือจากตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังแล้วมักจะเป็นการตั้งคำถาม หรือการ

กำหนดกิจกรรมที่นอกเหนือจากเนื้อเรื่อง (beyond the text) แต่ต้องอาศัยข้อมูลจากกิจกรรมก่อนและระหว่างฟังเข้ามาช่วย ดังนั้นการอภิปราย

(discussion) การแสดงบทบาทสมมติ (role-play) เป็นการให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติไปตามสถานการณ์ใหม่ที่กำหนดให้ เพื่อนักเรียนจะได้ฝึกภาษาเพิ่มเติม การรายงาน (report) เป็นการให้นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาต่อหน้าผู้ฟัง/ผู้ชม นอกจากนักเรียนจะได้แสดงออกแล้วยังได้ฝึกภาษาอีกด้วย การเขียนรายงาน (writing) เป็นที่นักเรียนเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังกิจกรรม เช่นการเขียน สรุปย่อ การเขียนเรียงความ เป็นต้น

กฤษยา แสงเดช (2548 : 133) แบ่งขั้นตอนกิจกรรมการสอนทักษะการฟัง ดังนี้

1. กิจกรรมที่นำเข้าสู่การฟัง ครูผู้สอนจำเป็นต้องให้ข้อมูลเนื้อหา สิ่งคาดหวังจะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นแนวทางหรือสถานการณ์ได้ชัดเจนสามารถคาดการณ์ได้ก่อนที่จะฟัง
2. กิจกรรมระหว่างการสอนทักษะการฟัง มีจุดประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟังกิจกรรมระหว่างการสอนฟังเป็นสิ่งที่ผู้สอนมุ่งให้นักเรียนปฏิบัติขณะกำลังฟังเรื่องนั้นๆเป็นการฝึกทักษะผู้เรียนให้เข้าใจยิ่งขึ้น
3. กิจกรรมหลังการฟัง เป็นกิจกรรมมุ่งหวังจะทำอะไรบางอย่างภายหลังการฟังเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จุดประสงค์เพื่อการฝึกการใช้ภาษา

พรสวรรค์สีป้อ(2550 : 150) แบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้การฟังไว้ 3 ขั้นตอน

1. ขั้นก่อนฟัง กิจกรรมก่อนการฟังมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นความสนใจสร้างความมั่นใจและทำให้การฟังของผู้เรียนง่ายขึ้น
2. ขั้นระหว่างฟัง กิจกรรมระหว่างการฟังเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนทำระหว่างรอฟังฟังจบ
3. ขั้นหลังฟังกิจกรรมหลังฟังมี 2 แบบกิจ คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับปฏิกริยาตอบสนองต่อข้อความที่ฟังอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง เขียนสรุป ตอบคำถาม

และการคิดวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาที่ปรากฏในข้อความ อาจจะทำให้ผู้เรียน แสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น

Helgesen, et at (2007 : 9) ได้จัดกิจกรรมไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นก่อนการฟัง (pre-listening) เป็นขั้นกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน เกี่ยวกับทักษะทางภาษาที่เป็นพื้นฐานเดิม พร้อมกับสิ่งที่จะรับใหม่ เช่น การสอนคำศัพท์หรือไวยากรณ์ที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอน
2. ขั้นปฏิบัติ ภาระงานฟัง (listening task) เป็นขั้นกิจกรรมที่ผู้สอนมีความคาดหวังให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนในการฟังให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. ขั้นหลังฟัง (post-listening) เป็นขั้นกิจกรรมที่ใช้คำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจในการฟังและมีการตรวจสอบคำตอบร่วมระหว่างครูผู้เรียนหรือกลุ่มเพื่อน

จากที่ได้กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ขั้นตอนของหลักการสอนทักษะการฟัง มี 3 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นก่อนฟัง เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน
2. ขั้นระหว่างฟัง เป็นการปฏิบัติฟังคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง
3. ขั้นหลังฟัง เป็นการทดสอบความเข้าใจในการฟัง

การวัดและประเมินผลโดยทักษะการฟัง

ผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบการประเมิน 3 ประการ คือ เนื้อหา รูปแบบและเกณฑ์การประเมิน โดยมีนักวิชาการให้ความหมายต่างกัันดังนี้

รูปทอง กว้างสวัสดิ์(2549 : 80) กล่าวว่า การทดสอบการฟังในชั้น ก่อนพูดและชั้นเริ่มต้น ใช้ภาษาเน้นให้ผู้เรียนฟังคำศัพท์และข้อความสั้นๆ ที่สำคัญนำไปสู่การเดาความหมายเทคนิคที่ง่ายที่สุดคือ ใช้ภาพประกอบในขณะที่พูด หลังจากนั้นผู้เรียนตอบคำถามสั้นๆ

Habbard (1983 : 2630) กล่าวว่า การประเมินผลการฟังสรุปได้เป็น 2 ชนิดได้แก่

1. การทดสอบการฟังที่แท้จริง (pure listening test) เป็นการทดสอบการฟังและจำแนกเสียงของคำที่ได้ยิน เช่น 1) การทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงทั้งที่เป็นคำและประโยค 2) การทดสอบการจำแนกเสียงโดยการจัดการฟังเสียงเน้นหนักในคำ และในประโยคและ 3) การทดสอบการฟังระดับเสียงสูง ต่ำในประโยค
2. การทดสอบความเข้าใจในการฟัง(listening comprehension test) เป็นการทดสอบความเข้าใจสิ่งที่ฟัง เช่น ฟังแล้วตอบคำถามหรือลากเส้นแสดงทิศทางตามคำสั่งที่ได้ยิน

สรุปการทดสอบความเข้าใจในการฟัง

1. ฟังข้อความทั้งหมด 1 ครั้งจบแล้วให้ฟังประโยคที่อ่านครั้งเดียวแล้วให้ผู้เรียนบอกว่าถูกหรือผิดจากข้อความที่ฟัง
2. ฟังข้อความ 1 ครั้ง จบแล้วมีคำถามพร้อมคำตอบที่เป็นตัวเลือก นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
3. ฟังข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความนั้นๆ สำหรับผู้เริ่มเรียน คำถามอาจเป็นภาษาแม่
4. แจกแผนที่ของสถานที่ เช่น ถนน เมืองหรือรถไฟใต้ดิน พร้อมทั้งบอกจุดเริ่มต้นในแผนที่ให้กับผู้เรียน
5. ฟังข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เช่น อุณหภูมิของอากาศในแต่ละภาคหรือหมายเลขของผู้เล่นในทีมเบสบอลหรืออื่นๆ
6. สมมติให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์แล้วสรุปข้อความจากสิ่งที่ได้ยิน
7. การจดโน้ตสามารถใช้กับผู้เรียนในระดับสูงได้
8. การเขียนตามคำบอก แต่เดิมใช้กับภาษาแม่ เพื่อดูว่าสะกดและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องหรือไม่ และการบอกให้เขียนจะพูดประโยคอย่างซ้ำๆ ไม่เป็นธรรมชาติ

Cohen (1994 : 257) กล่าวว่า การวัดผลการฟังมีหลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าจะเลือกใช้วิธีใดที่เหมาะสมกับผู้เรียน คือ 1) ฟังเพื่อแยกเสียง (discrimination of sounds) เป็นการทดสอบการฟังเพื่อแยกแยะเสียงที่แตกต่างกัน 2) ฟังเพื่อแยกไวยากรณ์(listening for grammatical distinctions) เป็นการฟังประโยคเพื่อแยกแยะไวยากรณ์ 3) ฟังคำศัพท์ (listening for vocabulary) เป็นการฟังคำศัพท์แล้วแสดงท่าทางและ 4) ฟังเพื่อความเข้าใจ(uditory comprehension) เป็นการฟังเพื่อทดสอบความเข้าใจ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า การประเมิน ผลทักษะการฟัง คือผู้ฟังเมื่อได้หรือรับข้อมูลจากการได้ยินได้ฟังแล้วสามารถแสดงท่าทาง ตอบคำถามได้ว่าถูกหรือผิด ใช่หรือไม่ใช่ ซึ่งการตอบหรือการแสดงท่าทางนั้นเป็นผลมาจากความเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟัง ถ้าสามารถฟังได้อย่างถูกต้องก็จะสามารถพูดได้อย่างถูกต้องเช่นกัน

ตอนที่ 4 การพัฒนาทักษะการพูด

การนำเสนอสาระสำคัญในตอนนี้อยู่ประกอบด้วย

1. ความหมายโดยทักษะการพูด
2. หลักการสอนโดยทักษะการพูด
3. การประเมินความสามารถในการพูด
4. การสร้างแบบประเมินทักษะการพูด

ความหมายโดยทักษะการพูด

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของทักษะการพูดต่างๆ กันดังนี้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 167) กล่าวว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับและเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด ดังนั้นทักษะการพูดจึงเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับบุคคลในการสื่อสารในชีวิตประจำวันในการประกอบอาชีพธุรกิจต่างๆ ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทักษะการพูดจึงนับได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นมาก เพราะผู้ที่พูดได้ย่อมสามารถฟังผู้อื่นได้เข้าใจและจะช่วยให้การอ่านและเขียนง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามทักษะการพูด เป็นทักษะทางภาษาที่ซับซ้อนและเกิดจากการฝึกฝนเป็นเวลานาน ไม่ใช่เกิดจากการเข้าใจและจำ

พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2544 : 2) กล่าวถึง ธรรมชาติของการพูดไว้ว่า มนุษย์เรามีการเปล่งเสียงพิเศษกว่าสัตว์อื่นๆ เนื่องจากมนุษย์สามารถพูดได้ สิ่งที่กำหนดให้มนุษย์มีความสามารถในการพูดคือความได้นั้นอยู่ในสมอง กล่าวคือ มนุษย์มีบริเวณภาษาอยู่ในสมอง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเชื่อกันว่าอยู่บริเวณสมองซีกซ้าย บริเวณภาษานี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ บริเวณที่ควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะที่ควบคุมการออกเสียง นั่นคือ ปาก ลิ้น ฯลฯ เป็นต้น ส่วนอีกบริเวณหนึ่งอยู่เบื้องล่างของส่วนแรก ทำหน้าที่ในการรับรู้และตีความเมื่อได้ยินด้วยความซึ่งผู้ร่วมสนทนาได้กล่าวออกมา ด้วยความที่ผู้ร่วมสนทนาพูดขึ้นนั้นผ่านเข้าไปในหูของผู้ฟัง โดยเส้นประสาทจะเป็นตัวส่งสารต่างๆ เข้าไปยังบริเวณภาษาในสมองดังกล่าว ในการสื่อความครั้งหนึ่งๆ เริ่มด้วยบริเวณภาษาในสมองที่ควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะในการพูดสั่งงาน ในอวัยวะที่ใช้ในการพูดจัดตัวเพื่อออกเสียงนานาประเภท เสียงพูดจะเกิดขึ้นเมื่อกระแสลมออกจากปอดเคลื่อนออกประสมประสานกับการทำงานของอวัยวะในการพูดผ่านช่องปากออกมาเพื่อเข้าสู่ผู้ฟัง เสียงเหล่านี้จะผ่านออกมาในลักษณะคลื่นเสียง คลื่นเสียงเหล่านี้จะผ่านหูเริ่มจากหูชั้นนอก ไปยังส่วนกลางหูและหูชั้นใน ซึ่งจะมีการส่งสารไปยังบริเวณภาษาในสมองที่ทำหน้าที่รับรู้ ตีความเมื่อรับสารแล้ว ผู้ฟังตีความเข้าใจในสารนั้นและพร้อมที่จะตอบโต้กลับไปบริเวณภาษาในสมองที่ทำหน้าที่ควบคุมอวัยวะในการพูดจะทำงานและเกิดเป็นเสียงพูดออกไป

ลักษณะการสื่อความด้วยการพูดจะมีวงจรเช่นนี้เรื่อยไปไม่ว่าจะพูดภาษาใดๆ ธรรมชาติของการพูดภาษาอังกฤษก็มีวงจรในลักษณะเดียวกัน

พดกษะ ศรี (2544 : 3-4) กล่าวถึง การพูดว่า ตามธรรมชาติแล้วไม่ว่าจะเป็นชาติภาษาใด คนในชาตินั้นจะพูดภาษาของตนได้ก่อนที่จะเรียนอ่าน เรียนเขียนเมื่อเราจะสอน ภาษาอังกฤษ เราจะต้องสอนให้ผู้เรียนพูดได้เสียก่อนแล้วจึงจะให้เรียนอ่านและเรียนเขียนธรรมชาติของมนุษย์เมื่อเด็กอายุย่างเข้า 2 ขวบไม่ว่าจะเป็นชาติใด ภาษาใด เด็กจะพูดภาษาของตนเองได้ เมื่อสำรวจความรู้ของเด็กเกี่ยวกับศัพท์นั้นแล้วปรากฏว่าจรรู้ศัพท์ไม่ถึง 100 คำ แต่เด็กรู้ศัพท์กี่คำ ก็สามารถนำศัพท์เหล่านั้นมาพูดได้หมดทุกคำ คนอังกฤษเองที่เป็นผู้ใหญ่และมีการศึกษาดีจะรู้ศัพท์ภาษาอังกฤษหลายพันคำ แต่ศัพท์ที่เขาใช้พูดกันจริงๆ นั้นมีเพียงประมาณ 500 คำ ซึ่งผู้จบมัธยมของประเทศไทยจะรู้ศัพท์เหล่านี้ทั้งหมด สรุปว่า การที่คนไทยเรียน

จบมัธยมต้น มัธยมปลาย หรือปริญญาตรี พูดภาษาอังกฤษไม่ได้นั้นไม่ใช่เป็นเพราะไม่รู้ศัพท์ แต่เป็นเพราะไม่สามารถนำคำศัพท์ที่รู้นั้นไปแต่งประโยคพูดได้ ถ้าเรานำคนไทยคนหนึ่ง ที่มีความรู้ระดับปริญญาตรี ซึ่งอาจรู้คำศัพท์ประมาณ 2,000 คำ แต่ยังไม่พูดภาษาอังกฤษไม่ได้มาท่องศัพท์เพิ่มเติม จนได้คำศัพท์ถึง 10,000 คำ พร้อมกับสอนให้มีความรู้ไวยากรณ์อังกฤษเพิ่มเติมขึ้นอีก ก็จะไม่ทำให้คนๆ นั้นพูดภาษาอังกฤษได้ นอกเสียจากว่าจะฝึกให้มีทักษะในการพูดเสียก่อน ธรรมชาติของการพูดคนเราจะพูดได้ก่อนที่จะเรียนและอ่านเขียนและไม่ว่าจะพูดภาษาใดๆก็ตาม การพูดจะมีวงจรที่เหมือนกันคือ มีบริเวณการควบคุมการเคลื่อนไหวของ

อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง และบริเวณที่ทำหน้าที่ในการเรียนรู้ตีความ เมื่อได้ยินถ้อยความที่ผู้ร่วมสนทนาได้กล่าวออกมา เมื่อถ้อยความได้ผ่านเข้าไปในหูของผู้ฟัง เส้นประสาทจะเป็นตัวส่งสารเข้าไปยังภาษาในสมอง เมื่อรับสารแล้วผู้ฟังต้องมีความเข้าใจในสารนั้นจะโต้ตอบไปยังบริเวณภาษาที่ทำหน้าที่ในการควบคุมอวัยวะในการพูดและเกิดเป็นเสียงพูดออกมา

เตื่อนใจ เฉลิมกิจ (2545 : 57) ได้ให้ความหมายว่า การพูดเป็นทักษะที่สอนยากเพราะผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในเรื่ององค์ประกอบต่างๆของภาษาเป็นอย่างดี เพื่อที่จะพูดในสิ่งที่ต้องการ สื่อได้ เช่น คำศัพท์ การออกเสียง โครงสร้างทางไวยากรณ์ หัวข้อทางภาษา เป็นต้น

นพเก้า ณ พัทลุง (2548 : 23) ได้ให้ความหมายว่า การพูดคือความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารด้วยการพูดที่มีความชัดเจน ตรงประเด็น ครบถ้วน ฟังแล้วเข้าใจและใช้คำพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ โดยเป็นทักษะจะค่อยพัฒนาตามหลังทักษะการฟัง

พรสวรรค์สีป้อ(2550 : 163) ได้ให้ความหมายว่า การพูด คือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม เป็นการสื่อสารทางวาจาของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ต่างฝ่ายต่างมีจุดประสงค์จะสื่อความหมายของตัวเอง และอีกฝ่ายก็ต้องตีความสิ่งที่ตนได้ฟังดังนั้นจุดประสงค์ของทักษะการพูดคือสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ หลีกเลี่ยงการทำให้ผู้ฟังสับสนเนื่องจากการออกเสียงผิด ไวยากรณ์ผิด ใช้คำผิดหรือไม่เหมาะสม นอกจากนั้นยังต้องพูดให้เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมด้วย

Widdowson (1983 : 59) ได้ให้ความหมายว่า การพูด เป็นได้ทั้งการกระทำและการส่งสารในการพูดนั้นจะมีการแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังเป็นการสื่อความเข้าใจ การพูดไม่เพียงแต่ใช้อวัยวะในการออกเสียงเท่านั้น แต่ยังใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของใบหน้าและร่างกาย

Florez (1999 : 1) ได้ให้ความหมายว่า การพูดเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อสื่อความหมายที่เป็นกระบวนการของการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ คือ การแสดงออกโดยการถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความคิด ความรู้สึก ระหว่างคน 2 คนขึ้นไป และเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันในจุดมุ่งหมายเดียวกัน

หลักการสอนโดยทักษะการพูด

การสอนทักษะการพูดเป็นการสอนทักษะทางภาษาที่ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากทักษะการฟังซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายต่างกันดังต่อไปนี้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 169) ได้เสนอกิจกรรมต่างๆ ในการสอนทักษะการพูดซึ่งผู้สอนอาจเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับได้ดังนี้

1. ให้ตอบคำถาม ซึ่งครูหรือเพื่อนในชั้นเป็นผู้ถาม
2. บอกให้เพื่อนทำตามคำสั่ง
3. ให้นักเรียนถามหรือตอบคำถามของเพื่อนในชั้นเกี่ยวกับชั้นเรียน หรือประสบการณ์ต่างๆ นอกชั้นเรียน

4. ให้บอกลักษณะวัตถุ สิ่งของต่างๆ จากภาพ
5. ให้เล่าประสบการณ์ต่างๆ ของนักเรียน โดยครูอาจให้คำสำคัญต่างๆ
6. ให้รายงานเรื่องราวต่างๆ ตามที่กำหนดหัวข้อ
7. จัดสถานการณ์ต่างๆในชั้นเรียน ให้นักเรียนใช้บทสนทนาต่างๆ กันไป เช่น ร้านขายของ
ร้านอาหาร ธนาคาร เป็นต้น
8. ให้เล่นเกมต่างๆ ทางภาษา
9. ให้ได้วาที่ อภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่างๆ
10. ให้ฝึกการสนทนาทางโทรศัพท์
11. ให้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยแล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ
12. ให้แสดงบทบาทสมมติ

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540, อ้างถึงใน Scott, 1981 : 70) กล่าวขั้นตอนในการสอนกิจกรรมการพูดไว้ดังนี้

1. ขึ้นบอกวัตถุประสงค์ของการเรียน ผู้สอนควรบอกให้ผู้เรียนรู้ถึงสิ่งที่เรียน
2. ขึ้นเสนอเนื้อหา การสอนเนื้อหาควรอยู่ในรูปแบบบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายของข้อความที่จะพูด ซึ่งจะต้งขึ้นกับบริบท เช่น ผู้พูดเป็นใคร มีความรับผิดชอบกับผู้สนทนาอย่างไร ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไร สิ่งที่พูด สถานที่พูดและเนื้อหาที่พูดมีอะไรบ้าง
3. ขึ้นการฝึกและถ่ายโอน การฝึกจะกระทำทันทีหลังจากเสนอเนื้อหา อาจจะฝึกพูดพร้อมๆ กันหรือเป็นคู่ ผู้สอนควรให้ผู้ฟังได้ยินได้ฟังสำนวนภาษาหลายๆแบบและเป็นสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาได้ใช้จริง และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างอิสระใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เป็นจริง ขั้นตอนในการสอนทักษะฟังพูดไว้ดังต่อไปนี้

1. ตั้งจุดประสงค์ ผู้สอนจะต้องตั้งจุดประสงค์ว่าจะให้ผู้เรียนทำอะไรโดยมีจุดประสงค์ปลายทาง (terminal objective) และจุดประสงค์นำทาง (enabling objective) ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 จุดประสงค์ปลายทาง เป็นข้อกำหนดที่ผู้เรียนจะต้องบรรลุเป้าหมายที่วางไว้คือ สื่อสารได้ เช่น สามารถสนทนาเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าได้ถูกต้องเหมาะสม

1.2 จุดประสงค์นำทาง เป็นทักษะย่อยที่ผู้เรียนต้องฝึกก่อนจะบรรลุจุดประสงค์ในข้อ 1.1 คือ ให้ความหมายศัพท์โครงสร้างหรือสำนวนใหม่และความรู้ทางสังคม ภาษาศาสตร์ที่มีในบทสนทนานั้น คือเป็นการทำความเข้าใจในบริบท (contextualization)

2. การดำเนินการสอน เรื่องที่จะนำมาสอนเป็นสิ่งซึ่งจะปรากฏอยู่ในจุดประสงค์นำทางทั้งสิ้น ผู้สอนจะต้องนำมาสอนโดยใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ เข้าช่วย มีการถามตอบซักซ้อมความเข้าใจในเรื่องที่สอนเป็นลำดับ ถือเป็นกาให้ความรู้ทางภาษาศาสตร์ (linguistic comprtency)

3. การฝึกพูดเป็นขั้นตอนที่เป็นหัวใจของการฝึกทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารทั้งนี้จะต้องตรงกับจุดประสงค์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว ผู้สอนจะใช้กิจกรรมตลอดจนกลวิธีต่างๆ เช่น ให้ถามตอบเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก หรือเป็นคู่ ตามความเหมาะสมกับเรื่องที่สอนและลักษณะของผู้เรียน ตลอดจนใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ มาช่วยให้น่าสนใจด้วย เป็นการใชความสามารถทางการสื่อสาร (communicative competency)

4. การถ่ายโอน เป็นการจัดกิจกรรมหลังการฝึกสนทนาตามบทเรียนแล้ว คือผู้เรียนมีโอกาสนำบทเรียนนั้น มาพลิกแพลง หรือเปลี่ยนแปลงบทสนทนานั้นเป็นบทสนทนาใหม่ก็ได้ในการฝึกทักษะการพูดนอกจากผู้สอน จะเตรียมการผู้เรียนในลักษณะที่เป็นการยึดกลุ่มเป็นศูนย์กลาง การเรียนการสอน (group-centered

approach) โดยการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และเป็นคู่ๆ แล้วเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะการพูดผู้สอนควรจัดกิจกรรมแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ

4.1 กิจกรรมก่อนการสนทนา (pre-conversation activities) เป็นการเตรียมผู้เรียนโดยสร้างความสนใจบทสนทนา โดยการใช้สื่อการสอนต่างๆเข้าช่วย ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

4.1.1 ให้ความรู้ทางศัพท์และโครงสร้างใหม่ที่นำมาใช้ในบริบทที่มีความหมายในบทสนทนาเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมจะฝึกทักษะการพูดอย่างราบรื่นในภายหลัง

4.1.2 การให้ความรู้ด้านการออกเสียงศัพท์ และโครงสร้างที่จำเป็นในการฝึกทักษะการพูด ซึ่งอาจทำได้โดยการนำเข้าสู่บริบทและฝึกก่อนการฝึกสนทนาจริง

4.1.3 การให้ความรู้ทางวัฒนธรรม เกี่ยวกับบทสนทนาที่นำมาใช้สอน เช่น สถานภาพ ระดับความเป็นทางการและการแสดงอารมณ์ของคู่สนทนา เป็นต้น

4.1.4 ฝึกออกเสียงคำและระดับเสียงสูงต่ำในประโยค

4.1.5 การจับคู่สนทนาโดยเลือกข้อความที่เหมาะสม

4.1.6 การเลือกคำถาม-คำตอบในบทสนทนาให้เหมาะสม

4.1.7 การให้ข้อมูลในส่วนที่ผู้ร่วมสนทนาไม่มี

4.2 การสนทนาโดยการกำหนดขอบข่ายให้ทั้งหมด (controlled conversation) โดยผู้เรียนฝึกสนทนาโต้ตอบเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่ๆ

4.3 การสนทนาโดยกำหนดขอบข่ายให้ครึ่งหนึ่ง (semi-controlled conversation) โดยให้ผู้เรียนเลือกคำถาม ถาม-ตอบ ในบทสนทนาที่ไม่สมบูรณ์

4.3.1 ให้ผู้เรียนถามคำถามและเลือกคำตอบคำถามจากที่กำหนดให้

4.3.2 ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ โดยผู้สอนให้สถานการณ์เกี่ยวกับการโทรศัพท์ ถ้าผู้เรียนคนใดพร้อมให้เป็นนักเรียนคนที่ 1 และ 2 ถ้าไม่พร้อมให้ใช้คำถามที่เตรียมไว้

4.3.3 ให้ผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับจังหวัด 2 จังหวัด ที่ผู้เรียนรู้จักโดยให้คำศัพท์โครงสร้างที่จำเป็นต้องใช้หรือสร้างคำถามเพื่อนำอภิปราย

4.4 การสนทนาโดยเสรี (free conversation) คือ การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีโอกาสสนทนาโต้ตอบกันเองอย่างอิสระ โดยผู้เรียนเลือกเลือกใช้คำศัพท์และโครงสร้างเองตามความเหมาะสม แล้วแสดงบทบาทสมมติแก้ปัญหาหรืออภิปรายเป็นต้น ตัวอย่างเช่น

4.4.1 ให้สนทนากับเพื่อนเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือในการถามทิศทาง

4.4.2 ให้ฟังการสนทาระหว่างบุคคล 2 คน เกี่ยวกับการนัดหมาย จดลงในตารางเวลาแล้วให้จับคู่กันพูดกับเพื่อนว่าบุคคลทั้งสองว่างและไม่ว่างเวลาใด

4.4.3 ให้ผู้เรียนใช้การแก้ปัญหาโดยให้หัวข้อตามจุดมุ่งหมายที่จะสื่อสารเช่น การให้เหตุผลในการโฆษณาสินค้า

4.4.4 ให้ผู้เรียนอภิปรายอย่างเสรี โดยให้ประเด็นอภิปราย ทั้งนี้การอภิปรายอย่างเสรีเป็นกิจกรรมสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

กุกุยา แสงเดช (2548 : 136) กล่าวว่า ในการสอนทักษะการพูดเบื้องต้น มุ่งเน้นให้ใช้ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง สิ่งสำคัญคือ ตัวครูผู้สอนจะต้องให้ความถูกต้อง รูปแบบ เสียง ดังนั้น กิจกรรมต่างๆ จึงเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามแบบ หรือตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำไปสู่ขั้นการสอนพูดใหม่ มีประสิทธิภาพและได้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด การเตรียมกิจกรรมที่จะนำไปสู่กิจกรรมการสอนพูด

ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์และระดับภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งมีแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูดดังนี้

1. จัดบรรยากาศของห้องให้เอื้อต่อการเรียนภาษาและครูผู้สอนใช้ Classroom English Expression ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยและเป็นตัวอย่างสำหรับการฝึก
2. ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ปัจจุบันนั้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ในการฝึกการพูด ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทุกจุด ควรแก้ไขเฉพาะในชั้น Presentation ที่ต้องการความถูกต้องของการใช้ภาษา (accuracy) แต่ถ้าเป็นชั้น Practice ที่ต้องการฝึกความคล่องของการใช้ภาษา (fluency) และข้อผิดพลาดนั้นไม่ได้มีผลต่อความเข้าใจภาษาก็คงไม่ต้องแก้ไขทันทีที่ควรรอโอกาสที่เหมาะสมเพื่อมิให้ผู้เรียนเกิดความท้อถอยและขาดความเชื่อมั่น
4. ครูสอนภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาให้พัฒนาก้าวหน้าอยู่เสมอ
5. การจัดกิจกรรมการฝึก ควรมีรูปแบบหลากหลาย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา
6. การสอนภาษาควรสอนทักษะสัมพันธ์ หรืออย่างน้อยต้องสอนคู่กัน เช่นสอนทักษะการพูดคู่กับทักษะการฟังเป็นต้น
7. การสอนทักษะการพูด ควรจัดกิจกรรมคู่ (pair work) ให้มาก เพราะการทำกิจกรรมคู่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารและแสวงหาข้อมูลได้ดี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ขาดความเชื่อมั่นมีโอกาสแสดงออก
8. ควรชมเชยผู้เรียนให้กำลังใจบ่อยๆ เพราะเป็นแรงกระตุ้นที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน
9. การฝึกพูดเริ่มจากง่ายไปหายาก

วราพร ไชยเขียว (2550,อ้างถึงใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์,2532 : 55) กล่าวว่า ในการสอนทักษะการพูดนี้เน้นทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาอังกฤษที่เรียนมาแล้วมาใช้ในการสื่อสารได้และฝึกความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษที่เรียนมาแล้วมาใช้ในการสื่อสารได้ และฝึกความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของชาวต่างประเทศ โดยที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องออกเสียงชัดเหมือนชาวต่างประเทศ ทั้งนี้ ในการสนทนา ครูมีหน้าที่ช่วยเหลือและแนะนำและควรคำนึงว่าผู้พูดสามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่ตนเองต้องการจะสื่อความหมายหรือไม่ ถ้าผู้ฟังเข้าใจดีถือว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ ถึงแม้ว่าจะพูดผิดไวยากรณ์หรือใช้ศัพท์ผิดก็ตาม ตัวอย่างจุดประสงค์ของทักษะพูดมีดังนี้คือ ฟังคำสนทนาแล้วพูดออกความคิดเห็น พูดต่อหรือถามเกี่ยวกับสิ่งที่สนทนา พูดออกคำสั่งได้ตามที่ต้องการ ตั้งคำถามหรืออภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน พูดหรืออ่านรายงานให้ผู้อื่นเข้าใจ พูดและสนทนาได้ตามความต้องการในชีวิตประจำวัน เช่น ให้เชิญเพื่อนไปงานเลี้ยง วันเกิด ให้สนทนาเกี่ยวกับการทำงานในระหว่างปิดเทอม ให้สัมภาษณ์เพื่อรับสมัครเข้าทำงานให้แสดงความคิดเห็นและขอความคิดเห็น

รูปทอง กว้างสวาสดี(2549 : 39) กล่าวว่า การสอนทักษะการพูดผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรมที่เริ่มจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากกิจกรรมควบคุม (control practice) โดยผู้สอนให้ความช่วยเหลือพร้อมทั้งมีรูปแบบและตัวอย่างให้นักเรียนฝึกนอกเสียโร,และ บรัมฟิต (Finocchiaro, & Brumfit, 1983 : 141) การสอนทักษะการพูด ต้องเลือกให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับได้ดังนี้

1. ตอบคำถาม ซึ่งครูหรือเพื่อให้ตอบคำถาม

2. บอกเพื่อให้ทำตามคำสั่ง
3. ให้นักเรียนถามหรือตอบคำถามเพื่อนในชั้นเกี่ยวกับชั้นเรียนหรือประสบการณ์ต่างๆ นอกชั้นเรียน
4. ให้บอกลักษณะวัตถุ สิ่งของต่างๆ จากภาพ
5. ให้เล่าประสบการณ์ต่างๆ ของนักเรียน โดยครูอาจใช้คำสำคัญต่างๆ
6. ให้รายงานเรื่องราวต่างๆ ตามที่กำหนดหัวข้อให้
7. จัดสถานการณ์ต่างๆ ในชั้นเรียน ให้นักเรียนใช้บทสนทนาต่างๆ กันไป
8. ให้เล่นเกมต่างๆ ทางภาษา
9. ให้ได้วาที อภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่างๆ
10. ให้ฝึกการสนทนาทางโทรศัพท์
11. ให้อ่านหนังสือพิมพ์ไทย แล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ
12. ให้แสดงบทบาทสมมติ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยการเล่าเรื่องหรือสนทนาโดยอาศัยความเข้าใจจากการฟัง ทั้งนี้ครูมีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ และควรคำนึงถึงผู้พูดสามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่ตนต้องการจะสื่อสารได้

การประเมินความสามารถในการพูด

ความสามารถในการพูด หมายถึง ความสามารถที่ใช้ในการผลิตภาษาและเป็นกระบวนการสื่อความหมาย ผู้พูดจะต้องถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ออกมาเป็นรหัสของภาษาหรือเป็นคำพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ และนอกจากจะเน้นหนักในคำและระดับเสียงสูงต่ำในประโยค เพื่อสื่อความหมายแล้ว ผู้พูดยังได้แสดงถึงวัฒนธรรมและสภาพของผู้พูด คือ แสดงจุดมุ่งหมายในการพูดว่า ต้องการพูดอะไร พูดกับใคร ที่ไหน และพูดอย่างไร ฯลฯ ให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้ผู้พูดยังต้องมีความคล่อง (fluency) และความถูกต้องชัดเจน (accuracy) นักวิชาการได้ให้ความหมายแตกต่างกันดังนี้

สมดี ศรีแก้ว (ม.ป.ป. : 33) ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษไว้ ดังนี้

1. การออกเสียง
 - 1.1 การออกเสียงถูกต้องตามหลักการออกเสียงไม่เน้นหนักในคำ/ประโยคอย่างสมบูรณ์ 3 คะแนน
 - 1.2 การออกเสียงคำและประโยคได้ถูกต้อง มีเน้นหนักในคำ/ประโยค ส่วนใหญ่ 2 คะแนน
 - 1.3 การออกเสียงและประโยคผิดหลักการ ไม่เน้นเสียงทำให้สื่อสารไม่ได้ 1 คะแนน
2. พูดตามห้องเรื่องและบทบาทที่ได้รับมอบหมาย
 - 2.1 พูดตรงตามห้องเรื่องและบทบาทที่ได้รับมอบหมาย 3 คะแนน
 - 2.2 พูดเบี่ยงเบนเล็กน้อยจากห้องเรื่องและบทบาทที่ได้รับมอบหมาย 2 คะแนน
 - 2.3 พูดไม่ตรงตามห้องเรื่องและบทบาทที่ได้รับมอบหมาย 1 คะแนน
3. ความคล่องแคล่ว
 - 3.1 พูดต่อเนื่อง ไม่ติดขัด พูดชัดเจน ทำให้สื่อสารได้ 3 คะแนน
 - 3.2 พูดตะกุกตะกักบ้างแต่ยังพอสื่อสารได้ 2 คะแนน
 - 3.3 พูดเป็นคำๆ หยุดเป็นช่วงๆ ทำให้สื่อสารไม่ชัดเจน 1 คะแนน
4. การแสดงท่าทางและน้ำเสียงประกอบการพูด

4.1 แสดงท่าทาง พูดด้วยน้ำเสียงได้ตามบทบาทและสถานการณ์ 3 คะแนน

4.2 พูดโดยไม่ค่อยแสดงท่าทางประกอบ 2 คะแนน

4.3 พูดเหมือนอ่านไม่เป็นธรรมชาติ ยืนนิ่งๆ ไม่มีท่าทางทำให้การสื่อสารขาดความน่าสนใจ 1 คะแนน

เพ็ญแข วงศ์สุริยา (2546 : 15) กล่าวถึงการประเมินผลการพูด มีจุดประสงค์

เชิงพฤติกรรมหลักหรือพฤติกรรมที่ต้องการคือพูดภาษาอังกฤษในระดับสื่อสารได้ เครื่องมือ ที่ใช้ประเมินมีหลายรูปแบบ เช่น การถาม-ตอบ การสัมภาษณ์ การอภิปราย การสังเกต เป็นต้นโดยต้องมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นหลักการประเมิน

รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2549 : 96) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลทักษะ การพูดมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ ความคล่องในการใช้ภาษาพูด (fluency) ความสามารถในการพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ (comprehensibility) ปริมาณของข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ (amount of communication) คุณภาพของข้อความที่สามารถนำมาสื่อสารได้ (quality of communication) และ ความพยายามในการสื่อสาร (effort of communication)

วาเล็ทท์ (Valette,1977, อ้างถึงใน ละเอียต จุฑานันท์,2554 : 181) แบ่งองค์ประกอบ การประเมินพูดไว้ 5 ด้าน คือ

1. ความคล่อง มีได้หมายถึงความเร็ว แต่หมายถึงความราบรื่น และความต่อเนื่องและความเป็นธรรมชาติในการพูด
2. ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถที่จะพูดให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ตนพูด
3. ปริมาณของข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ หมายถึง ปริมาณของข้อความหรือข้อมูลที่สามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจ
4. คุณภาพของข้อความที่นำมาสื่อสาร หมายถึง ความถูกต้องของภาษาที่พูดออกไป
5. ความพยายามในการสื่อสาร หมายถึง ความพยายามที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ตนพูดโดยใช้คำพูด

Finochiaro, & Brumfit, (1983 : 139) ได้แนะนำวิธีการทดสอบทักษะการพูดไว้ว่า ให้พูดประโยคสั้นๆ ตามเทพให้อ่านออกเสียงประโยคต่างๆ ให้บรรยายลักษณะของวัตถุสิ่งของ ต่างๆจากภาพที่กำหนด ให้บรรยายเหตุการณ์ต่างๆ พูดตามหัวข้อที่กำหนดให้และให้นักเรียนตอบ คำถามในการสัมภาษณ์

Harris (1988 : 81) กล่าวว่า ความสามารถในการพูด หมายถึง ความสามารถในการนำองค์ประกอบ 5 ประการ มาใช้ในกระบวนการพูด องค์ประกอบเหล่านี้คือ

1. การออกเสียง ซึ่งหมายถึง การออกเสียง สระ พยัญชนะ การเน้นเสียงระดับเสียงสูงต่ำ ในประโยคตลอดจนถึงจังหวะในการพูด
2. โครงสร้างไวยากรณ์
3. การใช้คำศัพท์
4. ความคล่องแคล่ว
5. ความเข้าใจ ซึ่งหมายถึงปริมาณและคุณภาพของความเข้าใจของผู้ฟังก่อนคำพูดที่พูดถึงออกไป

Underhill(1988 : 44) ได้เสนอกิจกรรมการวัดประเมินผลการพูดไว้ 19 แบบ ดังต่อไปนี้

1. การอภิปราย หรือ การสนทนาระหว่างผู้เข้าสอบ
2. การรายงาน
3. การอภิปราย เพื่อเลือกวิธีแก้ปัญหา หาเป็นกลุ่ม
4. การแสดงบทบาทสมมติ
5. การสัมภาษณ์

6. การบรรยายวิธีการปฏิบัติให้เพื่อนสร้างรูปแบบใด
7. การกรอกแบบฟอร์มแล้วสนทนากับผู้สัมภาษณ์
8. การสนทนาโต้ตอบตามสถานการณ์สั้นๆ ที่กำหนดให้
9. การถาม-ตอบ ชุดคำถามที่เรียงตามลำดับความยาก
10. การบรรยายภาพหรือภาพประกอบเรื่อง
11. การอธิบายเกี่ยวกับวัตถุหรือกระบวนการใดๆ ในชีวิตประจำวัน
12. การเล่าเรื่องหรือข้อความจากสิ่งที่ได้อ่าน
13. การเล่าเรื่องข้อความจากสิ่งที่ได้
14. การอ่านออกเสียงจากบทอ่านที่ได้อ่านแล้ว
15. การแปลความหรือตีความบทอ่านเป็นภาษาอังกฤษ
16. การพูดเติมข้อความให้สมบูรณ์จากสิ่งที่ได้อ่านหรือได้ฟังมา
17. การให้แก่ข้อผิดพลาดจากสิ่งที่ได้อ่านหรือได้ฟังโดยการพูด
18. การพูดเปลี่ยนประโยคที่กำหนดให้อยู่ในรูปที่ใช้ไวยากรณ์ต่างจากเดิม
19. การพูดซ้ำประโยคต่างๆที่เพิ่มความซับซ้อนตามลำดับ

Taylor (1996 : 132) แบ่งความสามารถในการพูดออกเป็น 4 ด้าน กำหนดให้ แต่ละด้านมีคะแนนสูงสุดเป็น 8 คะแนน จากนั้นรวมคะแนนเพื่อให้คะแนนแก่ผู้สอบในหัวข้อต่อไปนี้

1. ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา จังหวะและความเร็วเป็นธรรมชาติมีความ สัมพันธ์ของข้อความและการหยุดระหว่างพูด
2. ความถูกต้อง ความถูกต้องตามโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์
3. ขอบเขต มีวงคำศัพท์และไวยากรณ์พอเพียงสำหรับดำเนินการสื่อสารจนจบ
4. การออกเสียง มีการควบคุมการลงเสียงหนักเบา จังหวะในการพูด การใช้เสียงสูงต่ำและระดับเสียงในภาษาแม่ของผู้พูดนั้นอาจเกิดขึ้นได้ แต่ต้องไม่มีผลต่อการสื่อสาร

Kent(2001 : 1) ได้กล่าวว่า การประเมินความสามารถในการพูดภาพรวมดังนี้

1. ความคล่องในการพูด คือ การพูดได้อย่างคล่องแคล่ว ไม่ติดขัด แต่ไม่ใช้การพูดอย่างรวดเร็ว หากผู้เรียนพูดตะกุกตะกัก ไม่ต่อเนื่องคะแนนจะลดลง
2. การใช้ไวยากรณ์ คือ การพูดถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ หากผู้เรียนพูดผิดไวยากรณ์บ่อยๆ จะได้คะแนนน้อย แต่ถ้าพูดผิดแล้วมีการแก้ไขให้ถูกต้อง จะได้คะแนนมาก
3. ความเข้าใจในการฟัง คือผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร หากผู้เรียนหยุดยิงเงียบไม่โต้ตอบจะได้คะแนนน้อย หากมีการโต้ตอบอย่างเข้าใจจะได้คะแนนมาก
4. การออกเสียง คือการพูดออกเสียงได้ถูกต้อง หากผู้เรียนออกเสียงไม่ถูกต้องบ่อยๆ จะได้คะแนนน้อย แต่ถ้าผู้เรียนออกเสียงผิดแล้วรีบแก้ไขก็จะได้คะแนนมาก
5. การเลือกใช้คำศัพท์อย่างเหมาะสม คือการเลือกใช้คำศัพท์ในการพูดได้อย่างเหมาะสม และนำคำศัพท์ที่เรียนไปแล้วมาใช้ หากทำเช่นนี้ได้คะแนนมาก แต่ถ้าเลือกใช้คำศัพท์ที่ง่ายเกินไปหรือไม่สื่อความหมายจะได้คะแนนน้อย

Mukminatien (2005) กล่าวว่า การประเมินการพูดมักประกอบด้วย

2 ส่วนคือ

1. วิธีการพูด (the speaking prompt) เป็นเทคนิควิธีการทดสอบพูด ผู้สอนต้องแจ้งให้ผู้เรียนรับรู้สิ่งที่จะประเมิน เช่น พูดเล่าเรื่อง

2. เกณฑ์การพูด (the scoring rubric) เป็นเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลการพูดซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนชัดเจน มีคำอธิบายเกณฑ์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจให้คะแนนของผู้ประเมิน

จากที่กล่าวมา สรุปว่า การประเมินความสามารถในการพูด ได้ 5 องค์ประกอบคือ การสื่อความหมาย การใช้คำศัพท์ ความคล่องแคล่ว น้ำเสียง/การแสดงท่าทาง และการใช้ไวยากรณ์ เน้นให้เรียนสื่อสารด้วยการเล่าเรื่องหรือสนทนา โดยอาศัยความเข้าใจจากการฟัง โดยครูทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำและผู้พูดสามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่ตนต้องการจะสื่อสารหรือไม่ถ้าผู้ฟังเข้าใจก็แสดงว่าจะแสดงว่าผู้พูดเป็นผู้ที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้

การสร้างแบบประเมินทักษะการพูด

การศึกษาการสร้างแบบประเมินระดับความสามารถทักษะการพูดจากเอกสาร

ลำดับที่ 49/2545 สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา อัจฉรา วงศ์โสธร (2544 : 45-50) กล่าวว่า การให้คะแนนดิบหรือเปอร์เซ็นต์ยังไม่มี ความหมายชัดเจน การระบุระดับความสามารถทางภาษาของผู้สอบ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการส่งสารและรับสาร นักวัดผลทางภาษาจึงนิยมการให้คะแนนเป็นระดับความสามารถตามมาตราประเมินค่าและมาตราประเมินค่าที่นิยมใช้และนำมากล่าวถึงมี 4 แบบคือ

1. แบบของ Carroll เป็นการประเมินแบบ Nine point language Band System เพื่อกำหนดระดับการแสดงออกในการส่งสารและรับสารทางภาษาหรือหลายอย่างรวมกันประกอบด้วย 9 ระดับ ตั้งแต่ระดับเริ่มเรียนจนถึงระดับที่มีความสามารถเท่ากับเจ้าของภาษาคือระดับ 9 ซึ่งเป็นระดับสูงสุด

ความหมายของระดับในการวัด

ระดับ 9 ผู้เชี่ยวชาญในการใช้ภาษา คือใช้ภาษาเหมือนเจ้าของภาษา มีความถูกต้องและมีลีลาภาษา ใช้สำนวนได้เหมือนภาษาของตนเอง

ระดับ 8 ระดับผู้ใช้ภาษาได้ดีมาก พูดหรือเขียนเรื่องราวได้ชัดเจนและมีเหตุผลด้วย ลีลาและตัวชี้ที่เหมาะสม มีความสามารถทัดเทียมกับพวกนักทวิภาษา

ระดับ 7 ระดับผู้ใช้ภาษาได้ดี สามารถเข้าใจสถานการณ์ส่วนใหญ่ในสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นประจำ มีความไม่เข้าใจหรือมีข้อจำกัดทางภาษาเป็นครั้งคราวแต่ไม่เป็นอุปสรรค ในการสื่อสาร

ระดับ 6 ระดับผู้ใช้ภาษาได้ สามารถเข้าใจสถานการณ์ส่วนใหญ่ได้แต่ยังขาดความคล่องแคล่วและความถูกต้อง บางครั้งเข้าใจผิดหรือมีข้อผิดพลาดทางภาษาที่สำคัญๆ

ระดับ 5 ระดับผู้ใช้ภาษาได้พอประมาณ สามารถติดต่อสื่อสารทั่วๆ ไปได้แต่มักใช้ภาษา ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม

ระดับ 4 ระดับผู้ใช้ภาษาได้น้อย ขาดลีลา ความคล่องแคล่วและความถูกต้อง สื่อสาร ได้ยากลำบาก บางครั้งเข้าใจผิดเนื่องจากสำเนียงและไวยากรณ์แต่ไม่ถึงกับล้มเลิกกลางคัน

ระดับ 3 ระดับผู้ใช้ภาษาได้จำกัดมาก มีความรู้ภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่ดีกว่า ระดับเริ่มเรียนแต่ระดับทักษะไม่สามารถใช้ในการสื่อสารอย่างต่อเนื่องกันได้

ระดับ 2 ระดับผู้ใช้ภาษาได้เล็กน้อย ใช้ภาษาได้ต่ำกว่าระดับที่สื่อสารในชีวิตประจำวัน สื่อสารได้เป็นคำๆ

ระดับ 1 ระดับผู้ใช้ภาษาไม่ได้ดี ไม่สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ 2. แบบของ Wilkins เป็นการประเมินผลความสามารถของผู้ใช้ภาษา 7 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ไม่มีความรู้กฎไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ สำเนียงพูดเป็นสำเนียงแบบไทยล้วน สามารถที่จะพูดบางข้อความหรือบางคำได้ในวงจำกัด เช่น พูด Good morning, Good bye

ได้โดยที่เจ้าของภาษาผู้คุ้นเคยกับการใช้ภาษาของคนต่างชาติพอฟังเข้าใจได้บ้างและสั้นๆ นี้จำเป็นต้องใช้ท่าทางและมีมือประกอบเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ www.ssru.ac.th

ระดับที่ 2 มีความสามารถอ่านออกเสียงได้ พูดภาษาอังกฤษได้โดยอาศัยการท่องจำเพื่อ บอกความต้องการของตนโดยแทบไม่มีการเปลี่ยนแปลงคำที่ท่องจำไว้ ไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสื่อความหมายหรือสร้างสรรค์ได้มีการพูดติดตะกุกตะกัก มีที่ผิดไวยากรณ์และการออกเสียงบ่อยครั้งต้องพูดไปแก้ไขไป และเมื่อมีผู้มาพูดด้วยจะมีการตอบที่ ซ้ำมาก ผู้ที่พูดด้วย ต้องคอยพยายามช่วยให้พูดต่อไปได้

ระดับที่ 3 สามารถพูดเรื่องทั่วๆไปได้โดยใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ สร้างประโยคง่ายๆ เจ้าของภาษาพอฟังเข้าใจ ยังมีการใช้ไวยากรณ์ผิดๆและเสียงที่ใช้ยังแปลกอยู่ มีการพูดซ้ำๆอย่างไม่ แน่ใจและเมื่อตอบคำถามต้องใช้ใช้เวลาคิด ก่อนตอบเพื่อไม่ให้พูดผิดๆจนเกินไป ผู้ฟัง มีความลำบากในการฟังเพื่อให้เข้าใจได้

ระดับที่ 4 สามารถที่จะพูดเพื่อสื่อความหมายโดยให้ผู้ฟังเกิดความสับสนไม่เข้าใจน้อยมาก สามารถเล่าเรื่องราวที่ต่อเนื่องตามลำดับเหตุการณ์ได้ เช่น เล่าประวัติคนได้แต่ยังไม่สามารถ พูดต่อเนื่องเพื่อการแสดงเหตุผลโต้แย้งและมักจะนิ่งเฉยไม่พูดขณะที่เจ้าของภาษาอภิปรายกัน ยกเว้นว่ามีผู้พูดด้วยแบบตัวต่อตัวและมักจะขอใช้ภาษาไทยถ้าเป็นไปได้ การพูด มีที่ผิดไวยากรณ์ น้อยลงแต่ยังคงมีการใช้สำนวนและลีลาภาษาผิดๆ สำเนียงพูดยังคงสำเนียงไทยอยู่มาก และเมื่อพูด ยังมีที่ผิดเพราะนึกศัพท์ไม่ออก มีความคล่องในการพูดและการโต้ตอบที่จะทำให้ผู้ฟังไม่ลำบากที่ จะสนทนาด้วย และยังต้องการให้ผู้ที่ตนพูดด้วยช่วยเป็นตอนๆ เมื่อพูดขัด

ระดับ 5 สามารถพูดสื่อความหมายได้ในสถานการณ์ต่างๆ สามารถแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ถึงแม้จะยังขาดความคล่องเหมือนเจ้าของภาษาเมื่อพูดเรื่องซับซ้อนลึกซึ้ง ต้องคิดเตรียมก่อนพูดหรือหยุดที่พูดไว้เพื่อการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้พูดได้ใจความดีกว่าเดิมมีการใช้ไวยากรณ์ผิดน้อยมากที่ผิดมักจะเป็นสำนวนหรือวิธีการพูดมากกว่า ผู้ที่สนทนาด้วยมักต้อง ซักถามเป็นครั้งคราวเพื่อให้ได้ใจความที่กระจ่างขึ้น

ระดับที่ 6 มีความสามารถที่จะพูดสื่อความหมายในทุกสถานการณ์ ด้วยความคล่องแคล่ว ชัดเจน สามารถพูดโต้แย้ง พูดเน้นและพูดขยายความโดยเปลี่ยนเรื่องที่พูดได้ทุกขณะผู้ที่ฟังก็ฟังด้วยความเข้าใจและไม่ต้องช่วยผู้พูด ในการใช้ภาษาระดับนี้ผู้พูดมีที่ผิดไวยากรณ์ ใช้ศัพท์ผิดหรือ น้ำเสียงแบบไทยๆ และสำนวนที่ผิดเพราะอิทธิพลภาษาไทยน้อยมากจนแทบสังเกตไม่ได้

ระดับที่ 7 พูดคล่องและชัดเจนเหมือนเจ้าของภาษา มีความสามารถใช้ภาษาเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆและในสถานการณ์ต่างๆเหมือนเจ้าของภาษาพูดทุกอย่าง ความสามารถระดับนี้มักจะเป็นของผู้ที่ได้เคยอยู่ในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษมานานปี www.ssru.ac.th

3. แบบของ Foreign Service Institute เป็น scale การให้คะแนนความสามารถในการพูด (oral proficiency) โดยแบ่งระดับความสามารถในการพูดเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สามารถใช้ภาษาเพื่อสนทนาในชีวิตประจำวันหรือทำธุรกิจ เช่น การเดินทางสามารถถามและตอบในเรื่องที่มีความคุ้นเคย แต่เนื่องจากมีความจำกัดทางด้านประสบการณ์ ทำให้ เข้าใจประโยคคำถามและบอกเล่าธรรมดาได้ สามารถเข้าใจภาษาในระดับต่ำกว่าปกติ มีการพูด ซ้ำๆ คำศัพท์ที่จะใช้ในการสนทนาไม่เพียงพอที่จะแสดงความคิดเห็น ถ้าจะพูดก็เป็นเรื่องเบื้องต้น เท่านั้นออกเสียงไวยากรณ์ยังผิดๆอยู่ แต่สามารถสื่อสารได้กับเจ้าของภาษาที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนภาษาของชาวต่างชาติ สามารถสั่งอาหารธรรมดาๆ ถามที่พักหรือบ้านเช่า ถาม หรือบอกทิศทางซื้อของและบอกเวลาได้

ระดับที่ 2 สามารถใช้ภาษาได้ในสังคมแต่ในวงจำกัดเฉพาะอาชีพ มีความมั่นใจในการใช้ภาษาในสังคมในสถานการณ์ส่วนใหญ่ได้ เช่น การสนทนาในชีวิตประจำวัน อาชีพครอบครัวและเรื่องราวของตนเอง ส่วนการพูดในด้านอาชีพยังต้องการความช่วยเหลือเมื่อพูดเรื่องยากๆ สามารถจับใจความสำคัญในบทสนทนา

ทั่วไป รู้คำศัพท์พอที่จะแสดงความรู้สึก แต่ภาษา ยังไม่กะทัดรัด สำเนียงแม้จะยังผิดอยู่บ้างแต่เข้าใจง่าย สามารถบอกวิธีทำสิ่งต่างๆ ในขั้นต้นได้ถูกต้องพอสมควรมีการใช้ไวยากรณ์ผิดอยู่บ้าง

ระดับที่ 3 สามารถพูดได้ถูกต้องทั้งไวยากรณ์และคำ ศัพท์ในการสนทนาอย่างเป็นพิธีการ และแบบเป็นกันเองในเรื่องเกี่ยวกับสังคม อาชีพและวิชาการ สามารถอภิปรายในหัวข้อที่สนใจ และเฉพาะสาขาวิชา อย่างมีเหตุผล สามารถเข้าใจภาษาที่มีความเร็วในอัตราปกติ รู้คำศัพท์มาก พอที่จะคุยโดยไม่ต้องคิดหาคำศัพท์ในขณะที่พูดสำเนียงยังไม่เหมือนเจ้าของภาษา ใช้ไวยากรณ์ได้ถูกต้องแม้มีข้อผิดพลาดก็ไม่ได้ทำให้ผิดใจความหรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่เจ้าของภาษา

ระดับที่ 4 ใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการในสายอาชีพ เข้าใจและสนทนาในเรื่องประสบการณ์ของตนอย่างคล่องแคล่วโดยใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องชัดเจน สามารถโต้ตอบได้ถูกต้องแม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย มีข้อผิดพลาดน้อย สามารถรับสารและส่งสารได้ดี

ระดับที่ 5 พูดเหมือนเจ้าของภาษาที่มีการศึกษา ใช้ภาษาได้ดีเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษาที่มีความรู้ในทุกรูปแบบ เช่น รู้ศัพท์มากกว่ารวมทั้งสำนวนและภาษาถิ่นและวัฒนธรรม

4. แบบของ Clark เป็นระบบการให้คะแนนที่ใช้กับนักเรียนเมื่อวัดระดับความสามารถของนักเรียนโดยประมาณแบ่งเป็น 4 ระดับ จากระดับ 1 ซึ่งเป็นระดับเริ่มเรียนจนถึงระดับ 4 ซึ่งเป็นระดับสื่อสาร ไว้ดังนี้

การออกเสียง

1. ยังพูดไม่ได้และโต้ตอบไม่ได้
2. ออกเสียงผิดๆ พูดแล้วเข้าใจยาก
3. ออกเสียงผิดเป็นครั้งคราว แต่โดยทั่วไปแล้วเข้าใจได้
4. ออกเสียงถูกต้องและพูดได้เป็นที่เข้าใจคำศัพท์

1. ใช้คำศัพท์ผิดและโต้ตอบไม่ได้
2. ใช้คำศัพท์ผิดบ่อยๆ แต่ใช้ศัพท์ในเหตุการณ์นั้นได้
3. สื่อความหมายได้เป็นส่วนใหญ่ ใช้คำศัพท์ได้เหมาะสม
4. ใช้คำศัพท์ได้เหมาะสมในทุกสถานการณ์

ไวยากรณ์

1. โครงสร้างไวยากรณ์ผิด ไม่สามารถสื่อสารได้
2. ใช้ไวยากรณ์เบื้องต้นผิด ใช้วลีถูกต้องบ้าง
3. ใช้โครงสร้างไวยากรณ์ได้ถูกต้อง มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย
4. ไม่มีข้อผิดพลาดทั้งในการใช้ศัพท์หรือโครงสร้าง

ความคล่องแคล่ว

1. พูดแล้วต้องหยุดนานๆ พูดไม่จบประโยคหรือโต้ตอบไม่ได้
2. พูดๆ แล้วพูดต่อไปไม่ได้ พยายามพูดต่อไปโดยเริ่มต้นใหม่
3. บทสนทนาเป็นธรรมชาติและต่อเนื่อง บางครั้งยังติดตะกุกตะกัก
4. บทสนทนาเป็นธรรมชาติ หยุดบ้างเช่นเดียวกับเจ้าของภาษา

Oller (1979 : 320-323, อ้างถึงใน ยุพเยาว์ เมืองหมด, 2548 : 10) ได้กำหนด ประสิทธิภาพความสามารถในการพูดไว้ 5 ประการ โดยแบ่งเป็นข้อย่อยๆ 6 ระดับความสามารถคือ จากระดับที่ 1 ที่ควรปรับปรุงถึงระดับ 6 คือ ดีเยี่ยม ดังนี้

ด้านการออกเสียง

- ระดับ 1 ออกเสียงลักษณะที่ไม่สามารถเข้าใจได้
- ระดับ 2 ออกเสียงผิดมาก เข้าใจยาก ต้องพูดซ้ำๆหลายๆ ครั้งจึงเข้าใจ
- ระดับ 3 ใช้เสียงแปร่งและผิด ทำให้เข้าใจผิด บางครั้งต้องตั้งใจฟัง
- ระดับ 4 ใช้เสียงแปร่งและออกเสียงผิดบางครั้งแต่เข้าใจได้
- ระดับ 5 ออกเสียงถูกต้อง ฟังชัดเจน แต่ไม่เหมือนเจ้าของ
- ระดับ 6 ออกเสียงเหมือนเจ้าของภาษา

ด้านไวยากรณ์

- ระดับ 1 ใช้ไวยากรณ์ไม่ถูกต้อง ยกเว้นสำนวนที่เตรียมไว้
- ระดับ 2 พูดผิดมาก มีความรู้ไวยากรณ์น้อยมาก สื่อสารไม่ได้
- ระดับ 3 พูดผิดบ่อย ไม่รู้หลักไวยากรณ์สำคัญบางอย่างทำให้เข้าใจผิด
- ระดับ 4 ผิดเป็นครั้งคราว ทำให้รู้ว่าไม่มีความรู้ทางไวยากรณ์บางอย่างแต่ไม่ถึงกับพูด แล้วไม่เข้าใจ
- ระดับ 5 ผิดไวยากรณ์น้อยมาก
- ระดับ 6 ผิดเพียง 1 หรือ 2 ในระหว่างการสนทนา

คำศัพท์

- ระดับ 1 รู้คำศัพท์ไม่เพียงพอที่จะสนทนาในเรื่องง่ายๆได้
- ระดับ 2 รู้คำศัพท์น้อยมากใช้ได้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองและใช้ภาษาเพื่อการอยู่รอด เท่านั้น เช่น การบอกหรือถามเกี่ยวกับเวลา สั่งอาหาร ถามข้อมูลเพื่อการเดินทางและสนทนา ภายในครอบครัวได้
- ระดับ 3 เลือกใช้คำศัพท์ไม่ค่อยถูก อภิปรายไม่ได้แม้ในเรื่องสังคมและอาชีพของตนใน ระดับธรรมดา
- ระดับ 4 รู้คำศัพท์ทางอาชีพมากพอที่จะอภิปรายเรื่องที่สนใจได้ รู้คำศัพท์ทั่วไปพอจะ พูดอภิปรายได้ในเรื่องเฉพาะสาขาวิชาที่ตนเกี่ยวข้องด้วย
- ระดับ 5 รู้คำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพของตนมากและถูกต้อง มีวงคำศัพท์ทั่วไปมากพอที่จะ พูดเรื่องปัญหาซับซ้อนและเหตุการณ์สังคม
- ระดับ 6 คำศัพท์มีมากและถูกต้องเหมือนเจ้าของภาษาที่มีการศึกษา

ความคล่องในการพูด

- ระดับ 1 การพูดยังตะกุกตะกัก พูดเป็นประโยคไม่ได้ สนทนาอย่างไม่ได้
- ระดับ 2 พูดซ้ำๆและไม่สม่ำเสมอ ยกเว้นประโยคที่พูดทุกวัน
- ระดับ 3 ยังพูดได้ไม่สม่ำเสมอ พูดไม่จบประโยค
- ระดับ 4 พูดแล้วหยุดบ้าง ความสม่ำเสมออาจเกิดจากการพูดใหม่หรือมัวคิดหาคำศัพท์
- ระดับ 5 พูดได้ราบเรียบ ความเร็วและความสม่ำเสมอเท่านั้นที่ไม่เหมือนเจ้าของภาษา
- ระดับ 6 พูดได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทั่วไปหรือในวิชาชีพ พูดได้อย่างราบรื่นเหมือนเจ้าของภาษา

ความเข้าใจ

- ระดับ 1 เข้าใจน้อยเกินกว่าจะสนทนาในเรื่องธรรมดาที่สุด
- ระดับ 2 เข้าใจภาษาซ้ำๆในเรื่องง่ายๆ ที่เกี่ยวกับสังคม การเดินทางยังต้องพูดให้ซ้ำๆและพูดใหม่
- ระดับ 3 เข้าใจเรื่องง่ายๆที่เกี่ยวกับตนเอง ต้องให้พูดซ้ำๆ หรือพูดใหม่ในบางครั้ง

ระดับ 4 เข้าใจดีพอสมควรในคำพูดที่มีอัตราความเร็วปกติที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ต้องการให้พูดซ้ำหรือพูดใหม่ในบางครั้ง

ระดับ 5 เข้าใจบทสนทนาในระดับความเร็วปกติ ยกเว้นคำที่เป็นภาษาถิ่นหรือเรื่องที่ไม่คุ้นเคยและคำพูดที่เร็วหรือซ้ำเกินไป

ระดับ 6 เข้าใจคำพูดที่เป็นพิธีการหรือภาษาถิ่นของเจ้าของภาษาที่มีการศึกษา

Speaking Rubric (2000) แบ่ง ประสิทธิภาพความสามารถของการพูดออกเป็น 6 ด้าน มีแนวทางการวัดความสามารถทางการพูด แบ่งตามมาตราส่วน 4 ระดับ ดังนี้คือ การออกเสียง

1. ออกเสียงผิดบ่อยๆ ทำให้ผู้ฟังหรือเจ้าของภาษาไม่สามารถเข้าใจได้
2. ออกเสียงผิดเพียงเล็กน้อยแต่ไม่ได้เปลี่ยนความหมายของใจความสำคัญ แต่ผู้ฟังต้องพยายามตั้งใจฟังเพื่อให้ได้ใจความถูกต้อง
3. ออกเสียงผิดเพียงเล็กน้อย แต่ไม่ได้เปลี่ยนความหมายของใจความสำคัญสามารถ เข้าใจข้อความที่จะสื่อสารได้โดยผู้ฟังไม่ต้องใช้ความพยายาม
4. ออกเสียงถูกต้อง บางครั้งออกเสียงได้เหมือนกับเจ้าของภาษา

ความคล่องแคล่ว

1. หยุดบ่อยครั้งในขณะที่พูดทำให้การสนทนาไม่ลื่นไหลทำให้ผู้ฟังไม่สนใจข้อความที่สื่อสาร
2. ขณะที่พูดต้องหยุดคิดเป็นระยะ พูดแล้วลังเล ย้ำคำพูดเดิมบ่อยๆ ทำให้การสนทนาไม่ลื่นไหล ทำให้ผู้ฟังไม่สนใจข้อความที่สื่อสารเท่าที่ควร
3. ขณะพูดมีความลังเลอยู่บ้างแต่ก็ไม่ได้ทำให้การสนทนาหยุดชะงักลง
4. พูดได้อย่างลื่นไหลและเป็นธรรมชาติทำให้การสนทนาเป็นไปอย่างราบรื่น

คำศัพท์

1. ใช้คำศัพท์ในวงจำกัดและไม่เพียงพอทำให้สื่อความหมายไม่ถูกต้อง
2. ใช้คำศัพท์มากขึ้นแต่คำบางคำมีความหมายคลุมเครือไม่ชัดเจน มีการใช้คำซ้ำคำเดิม อยู่บ้างเล็กน้อย สามารถสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจได้
3. ใช้คำศัพท์กว้าง และหลากหลายมากขึ้น มีคำบางคำที่มีความหมายคลุมเครือไม่ชัดเจน บ้างเล็กน้อย สามารถสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจได้
4. ใช้คำศัพท์ปริมาณมากในวงกว้างและหลากหลาย ใช้คำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถสื่อสารได้ถูกต้องชัดเจนและเป็นที่เข้าใจ

ความถูกต้องและความเข้าใจ

1. พูดผิดและสื่อความหมายผิด ไม่สามารถเข้าใจข้อความที่จะสื่อสารได้
2. พูดและสื่อความหมายผิดบ้าง ไม่สามารถเข้าใจข้อความที่จะสื่อสารได้เท่าที่ควร
3. พูดและสื่อความหมายผิดบ้างเล็กน้อย เข้าใจข้อความที่จะสื่อสารได้บ้าง
4. พูดและสื่อความหมายได้ถูกต้อง สามารถเข้าใจข้อความที่จะสื่อสาร

ข้อความหรือใจความ

1. พูดประโยคสั้นๆ และไม่สมบูรณ์ ใจความที่พูดไม่ต่อเนื่องกัน ไม่สามารถเข้าใจข้อความที่สื่อสารได้
2. พูดโดยใช้โครงสร้างประโยคง่ายๆ และขาดการขยายความ ใจความไม่ต่อเนื่องกัน และไม่สมบูรณ์

3. พูดประโยคก่อนข้างหลากหลายแต่ยังขาดการขยายความ ผู้ฟังข้างหลากหลายแต่ยังขาดการขยายความ ผู้ฟังต้องพยายามเชื่อมโยงประโยคที่ฟังให้มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์ ขาดการเชื่อมคำทำให้ข้อความไม่เชื่อมโยงกันเล็กน้อย

4. พูดบรรยายข้อความอย่างมีรายละเอียดและน่าสนใจ ใช้คำเชื่อมที่เหมาะสมทำให้

ประโยคมีใจความที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กันความสามารถในการเข้าใจ

1. พูดแล้วผู้ฟังไม่เข้าใจ ไม่สามารถพูดต่อได้เมื่อมีคนถามคำถามหรือขัดจังหวะไม่

สามารถเข้าใจเมื่อพูดหัวข้อที่ยากหรือมีความหลากหลาย เข้าใจเฉพาะหัวข้อง่ายๆ เท่านั้น

2. พูดแล้วผู้ฟังสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่สนทนาได้ แต่ไม่เข้าใจ

รายละเอียดของข้อความ เมื่อมีคนถามคำถามหรือขัดจังหวะอาจจะพูดติดขัดหรือหยุดบ้างเล็กน้อยแต่ สามารถพูดต่อไปได้ไม่เข้าใจเมื่อผู้พูดพูดหัวข้อที่ยากหรือมีความหลากหลายแต่ สามารถสนทนา ไปกับคู่สนทนาได้บ้าง

3. สามารถเข้าใจและจับใจความสำคัญของเรื่องที่สนทนาได้ เข้าใจรายละเอียดของเรื่อง ที่สนทนา เมื่อมีคนถามคำถามหรือขัดจังหวะจะพูดติดขัดบ้างเล็กน้อยแต่สามารถพูดต่อไปได้ เข้าใจเมื่อผู้พูดพูดหัวข้อที่ หลากหลายมากขึ้นและสามารถสนทนาไปกับคู่สนทนาได้

4. สามารถเข้าใจและจับใจความสำคัญของเรื่องที่สนทนาได้ เข้าใจรายละเอียดของข้อความที่สนทนาได้เป็น อย่างดี เมื่อมีคนถามคำถามหรือขัดจังหวะสามารถพูดต่อไปได้โดยไม่ติดขัด

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปว่า วิธีการวัดและประเมินผลการพูดภาษาอังกฤษนั้น

สามารถประเมินได้หลายวิธีโดยประเมินจากลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านต่างๆและการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ เหมาะสม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินการพูดภาษาอังกฤษเพื่อ ประเมิน ระดับความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโดยดัดแปลงมาจากเกณฑ์การประเมิน Speaking Rubric (Adapted from Bill Heller by Cherice Montgomery) และ Performance Assessment for Language Student

ตอนที่ 5 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การนำเสนอสาระสำคัญในตอนนี้นำประกอบด้วย

1. ที่มาและความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. กรอบความคิดหลักสำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
3. ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21
4. ความสำคัญของครูแห่งศตวรรษที่ 21

ที่มาและความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่มีความสำคัญในการ ดำรงชีวิตและทำงานในระบบสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึง

ความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2555 :11) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า การศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึง ต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ครูเพื่อศิษย์ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วย และ

ในขณะที่เดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งไม่เหมือนการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 20 หรือ 19

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2556:13) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า วรรณกรรมด้านการศึกษาร่วมสมัยชี้ไปในทิศทางเดียวกันว่า ทักษะและความรู้ที่ จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในศตวรรษที่ 21 นั้นค่อนข้างแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 บางทักษะแม้จะมีลักษณะถาวร กล่าวคือ มีความสำคัญมาในทุกยุคทุกสมัย ไม่ใช่เฉพาะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะ 4C คือความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) และการทำงานเป็นทีม (Collaboration) แต่ทักษะเหล่านี้มีลักษณะเปลี่ยนไปในโลกยุคดิจิทัล รวมถึงทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นจนกลายเป็น สิ่งที่ “ต้อง” มีมากกว่า “น่าจะ” มี ขณะที่บางทักษะถือ เป็นทักษะชุดใหม่ที่จำเป็นในบริบทของศตวรรษใหม่ การสื่อสารเช่นทักษะด้านสารสนเทศ (Information and Communication Technologies) ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน ซึ่งสามารถสรุปว่าเหตุผล 3 ประการ ว่าเหตุใดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ นั่นคือ รูปแบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป การพึ่งพาอาศัยในระดับโลกที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

Kay K(2012:อ้างถึงใน วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิบ จิตฤกษ์,2556:40-43) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต ซึ่งมีเหตุผลอยู่สามประการด้วยกันคือ ประการแรก ทักษะเหล่านี้ไม่ได้ถูกบรรจุในหลักสูตร หรือถูกประเมินเลย บางคนอาจจะเกิดทักษะนี้โดยบังเอิญจากชีวิตประจำวันหรือประสบการณ์ในการทำงาน ประการที่สอง ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญต่อนักเรียนทุกคน องค์กรมีการปรับโครงสร้างการบริหารให้เป็นแนวราบ เพิ่มการใช้เทคโนโลยี สร้างระบบงานที่ยืดหยุ่นและกระจายความรับผิดชอบให้พนักงานระดับปฏิบัติการมากขึ้น ประการที่สาม สำหรับผู้ที่เริ่มทำงานใหม่ๆก็ถูกคาดหวังว่าสามารถใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อธิบายทักษะหลายอย่างที่เป็นของใหม่ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความเป็นผู้นำและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

วรางคณา ทองนพคุณ (2556:8-9) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างอิงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) ที่มีชื่อย่อว่า เครือข่าย P21

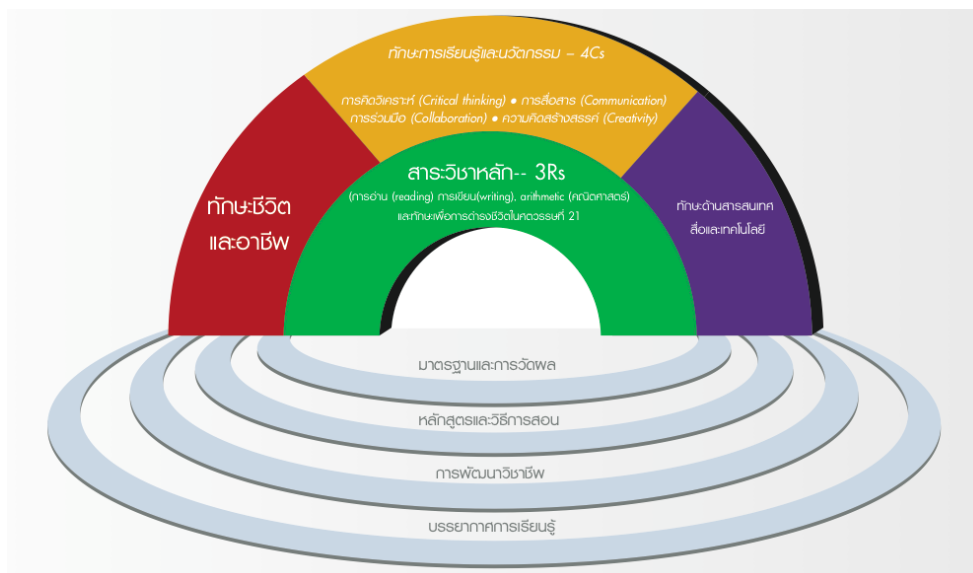
นันทวัน จันทร์กลิ่น (2557:20) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า การกำหนดความสำคัญและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการศึกษาทุกระดับเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง จึงจำเป็นต้องบูรณาการทั้งด้านศาสตร์ต่างๆ และบูรณาการการเรียนในห้องเรียนและชีวิตจริง

จากแนวคิดความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ จะช่วยเตรียมความพร้อมให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นยุคที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการ

เตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ในด้านรูปแบบเศรษฐกิจ การพึ่งพาอาศัยในที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

กรอบความคิดหลักสำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แนวคิดทักษะแห่งอนาคตใหม่ คือ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างอิงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) (www.p21.org) ที่มีชื่อย่อว่า เครือข่าย P21 ซึ่งได้พัฒนารอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการงานและการดำเนินชีวิตกรอบแนวคิดเชิงมนทัศน์สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นที่ยอมรับในการสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Model of 21st Century Outcomes and Support Systems) ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเนื่องด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้าม “สาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) ซึ่งครูจะเป็นผู้สอนไม่ได้แต่ต้องให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูจะออกแบบการเรียนรู้ ฝึกฝนให้ตนเองเป็นโค้ช (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning) ของนักเรียน ซึ่งสิ่งที่เป็นตัวช่วยของครูในการจัดการเรียนรู้คือ ชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Communities : PLC) เกิดจากการรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ของครูแต่ละคนนั่นเองเพื่อให้เห็นถึงฐานความคิดและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ที่ชัดเจน จึงได้มีองค์กรและหน่วยงานทางวิชาการ ได้ให้กรอบความคิดเชิงมนทัศน์เกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ไว้ดังต่อไปนี้ (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์, 2554: 118-137) 3.1 กรอบความคิดของภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ที่มา: วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตฤกษ์, 2556:34

3.1.1 วิชาแกน (core subject) พระราชบัญญัติการศึกษาพื้นฐานถ้วนหน้า ค.ศ. 2001 (No Child Left Behind Act of 2001) ของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดวิชาแกนที่จำเป็นต้องเรียนรู้ไว้ คือ วิชาภาษาอังกฤษ การอ่าน ศิลปะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ หน้าที่พลเมือง การปกครอง เศรษฐศาสตร์ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์

3.1.2 เนื้อหาสำหรับศตวรรษที่ 21 เนื้อหาในสาขาใหม่ๆ ที่สำคัญต่อความสำเร็จในที่ทำงานและชุมชน แต่โรงเรียนต่างๆ ในทุกวันนี้ไม่ได้เน้นในการนำไปสอน ได้แก่ จิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง และความตระหนักในสุขภาพและสวัสดิภาพ

3.1.3 ทักษะการเรียนรู้และการคิด นอกจากการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการแล้ว นักเรียนจำเป็นต้องรู้จักวิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รู้จักใช้สิ่งที่เรียนมาอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ ทักษะการเรียนรู้และการคิด ประกอบด้วย การคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสร้างสรรค์และผลิตนวัตกรรม ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการเรียนรู้ตามบริบท และทักษะพื้นฐานด้านข้อมูลและสื่อ

3.1.4 ความรู้พื้นฐานไอซีที (ICT literacy) ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ

แห่งศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการเรียนรู้วิชาแกน นักเรียนต้องใช้เทคโนโลยีให้เป็นเพื่อเรียนรู้เนื้อหาและทักษะ และจะได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ไขปัญหา การใช้ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร การผลิตนวัตกรรม และการร่วมมือทำงาน

3.1.5 ทักษะชีวิต ครูที่ดีย่อมรู้จักสอดแทรกทักษะชีวิตในบทเรียน ทักษะชีวิตที่สำคัญที่ควรส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้แก่ ความเป็นผู้นำ ความมีจริยธรรม การรู้จักรับผิดชอบความสามารถในการปรับตัว การรู้จักเพิ่มพูนประสิทธิผลของตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ทักษะในการเข้าถึงคน ความสามารถในการชี้นำตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม

3.1.6 การประเมินในศตวรรษที่ 21 การประเมินผลที่แท้จริงเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การประเมินนี้ต้องวัดผลลัพธ์สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ วิชาแกน เนื้อหาสำหรับศตวรรษที่ 21 ทักษะ

การเรียนรู้และการคิด ความรู้พื้นฐานไอซีที และทักษะชีวิต การประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ควรทำควบคู่ไปกับการประเมินวิชาแกนเพราะการประเมินที่แยกขาดกันจะบั่นทอนเป้าหมายในการหลอมรวมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับวิชาแกน เทคโนโลยีสมัยใหม่จะช่วยให้การประเมินให้มีประสิทธิภาพ มีความยั่งยืน และเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง แบบทดสอบมาตรฐานเพียงอย่างเดียวใช้วัดทักษะและความรู้ที่เรียนได้ไม่ก็อย่าง การประเมินต้องผสมผสานให้สมดุลระหว่างแบบทดสอบมาตรฐานที่มีคุณภาพ กับการประเมินในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพจึงจะเกิดเป็นเครื่องมืออันทรงพลังสำหรับครูและนักเรียนในการเรียนรู้เนื้อหาและทักษะที่จำเป็นต่อความสำเร็จ

3.2 กรอบความคิดห้องวิจัยการศึกษาเขตภาคกลางตอนเหนือ (NCREL) และกลุ่ม เมทีรี (Metiri Group) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนี้

3.2.1 ความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล ได้แก่

3.2.2 ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และเทคโนโลยี

3.2.3 ความรู้พื้นฐานเชิงทัศนการณ์และข้อมูล

3.2.4 ความรู้พื้นฐานทางพฤติกรรมและจิตสำนึกต่อโลก

3.3 การคิดเชิงประติมากรรมได้แก่

3.3.1 ความสามารถในการปรับตัว

3.3.2 การจัดการความซับซ้อน

3.3.3 ความสามารถในการชี้นำตนเอง

3.3.4 ความอยากรู้ ความสร้างสรรค์

3.3.5 ความกล้าเสี่ยง

3.3.6 การคิดระดับสูง

3.3.7 การใช้เหตุผลที่ดี

3.4 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

3.4.1 การทำงานเป็นทีม ความร่วมมือ

3.4.2 ทักษะด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

3.4.3 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อสังคม และความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมือง

3.4.4 การสื่อสารแบบโต้ตอบ

3.5 การเพิ่มผลิตผลระดับสูง ได้แก่

3.5.1 การจัดการลำดับความสำคัญ

3.5.2 การวางแผน

3.5.3 การจัดการเพื่อมุ่งผลลัพธ์

3.5.4 การใช้เครื่องมือจริงอย่างมีประสิทธิภาพ

3.5.5 ความสามารถในการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพและเหมาะสม

3.6 องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนี้

3.6.1 ความสามารถในการใช้เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักใช้ภาษา

สัญลักษณ์ และเนื้อหาข้อความอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ความรู้และข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

3.6.2 ความสามารถด้านปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มที่หลากหลาย โดยมีความสัมพันธ์

อันดีกับผู้อื่น ให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม จัดการและแก้ไขความขัดแย้ง

3.6.3 ความสามารถในการโต้ตอบโดยอิสระ โดยคำนึงถึงภาพรวม วางแผน

ชีวิตและดำเนินตามโครงการส่วนตัวที่วางไว้ ปกป้องและยืนยันสิทธิ ผลประโยชน์ ข้อจำกัด และความต้องการ

3.7 กรอบคิด สภาผู้นำแห่งชาติเพื่อการศึกษาเสรีและสัญญาของอเมริกา (LEAP) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนี้

3.7.1 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมมนุษย์และโลกทางกายภาพและโลก

ธรรมชาติได้แก่ในเรื่อง วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษา และศิลปะ โดยเน้นการศึกษาเพื่อตอบคำถามสำคัญ ทั้งในยุคนี้อันและที่คงอยู่ทุกยุคทุกสมัย

3.7.2 ทักษะทางปัญญาและเชิงปฏิบัติได้แก่ การตั้งคำถามและการวิเคราะห์

การคิดเชิงวิพากษ์และการคิดเชิงสร้างสรรค์ การสื่อสารด้วยการเขียนและพูด ความรู้พื้นฐานในเรื่องปริมาณ ความรู้พื้นฐานในข้อมูลข่าวสาร การทำงานเป็นทีมและการแก้ไขปัญหา โดยมีการฝึกปฏิบัติให้ทั่วทุกหลักสูตร ในลักษณะที่มีความท้าทายของปัญหา โครงการและมาตรฐานการปฏิบัติ และประเมินผล

3.7.3 ความรับผิดชอบส่วนตัวและต่อสังคม ได้แก่ ความรู้และการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก

3.7.4 การเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้แก่ การสังเคราะห์และความสำคัญขั้นสูงในการศึกษาทั่วไปและเฉพาะทาง โดยอาศัยผ่านการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และความรับผิดชอบในสภาพแวดล้อมใหม่และปัญหาที่ซับซ้อน

3.8 สมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (ISTE) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนี้

3.8.1 ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยนักเรียนสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ ผลิตความรู้ และพัฒนานวัตกรรมที่เป็นผลผลิตและกระบวนการโดยใช้เทคโนโลยี ในด้าน

3.8.1.1 การประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีเพื่อสร้างแนวคิดใหม่ ผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือกระบวนการใหม่

3.8.1.2 การสร้างงานที่เป็นต้นแบบเพื่อสื่อถึงตัวตนหรือกลุ่ม

3.8.1.3 การใช้โมเดลและการจำลองเพื่อสำรวจระบบและปัญหาที่ซับซ้อน

3.8.1.4 การหาแนวโน้มและคาดการณ์ความเป็นไปได้

3.9 การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน โดยนักเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อดิจิทัลและสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลเพื่อสื่อสารและทำงานร่วมกัน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทางไกลสำหรับตนเองและผู้อื่น ด้วยการกระทำต่อไปนี้

3.9.1 การมีปฏิสัมพันธ์ ให้ความร่วมมือ และเผยแพร่งานร่วมกับเพื่อน ผู้เชี่ยวชาญ และบุคคลอื่นๆ โดยใช้สื่อดิจิทัลและสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลต่างๆ

3.9.2 การสื่อสารข้อมูลและความคิดไปสู่ผู้รับจำนวนมากอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ

3.9.3 การพัฒนาความเข้าใจทางวัฒนธรรมและจิตสำนึกต่อโลกด้วยการคลุกคลีกับผู้เรียนจากวัฒนธรรมอื่น

3.9.4 การช่วยเหลือสมาชิกในโครงการให้ผลิตผลงานที่เป็นต้นแบบและช่วยแก้ไขปัญหา

4. ความเชี่ยวชาญในการค้นคว้าหาข้อมูล โดยนักเรียนสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อรวบรวม ประเมิน และใช้ข้อมูลในด้าน

4.1 การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางในการสืบค้น

4.2 การค้นหา จัดระเบียบ วิเคราะห์ ประเมิน สังเคราะห์ และใช้ข้อมูลอย่างมีจริยธรรมจากแหล่งข้อมูล และสื่อต่างๆ

4.3 การประเมินและคัดเลือกแหล่งข้อมูลและเครื่องมือดิจิทัลตามความเหมาะสมกับภารกิจนั้นๆ

4.4 การประมวลผลข้อมูลและรายงานผล

4.1 การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ โดยนักเรียนสามารถแสดงทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ เพื่อวางแผนและวิจัย บริหารโครงการ แก้ปัญหา และตัดสินใจจากข้อมูล โดยใช้เครื่องมือดิจิทัลและแหล่งข้อมูลดิจิทัลที่เหมาะสม ในด้าน

4.1.1 การกำหนดและนิยามปัญหาที่แท้จริงและกำหนดคำถามสำคัญเพื่อการค้นคว้า

4.1.2 การวางแผนและบริหารกิจกรรมเพื่อหาคำตอบหรือทำโครงการให้ลุล่วง

4.1.3 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบ และ/หรือเพื่อตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูล

4.1.4 การใช้กระบวนการต่างๆ และแนวทางที่หลากหลายเพื่อสำรวจทางเลือกอื่นๆ

4.2 ความเป็นพลเมืองดิจิทัล (digital citizenship) โดยนักเรียนสามารถแสดงความเข้าใจประเด็นทางสังคม วัฒนธรรม และความเป็นมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี และปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมและตามครรลองกฎหมาย ด้วยการ

4.2.1 การสนับสนุนและฝึกใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีอย่างปลอดภัย ถูกกฎหมาย และอย่างรับผิดชอบ

4.2.2 การแสดงทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ การเรียนรู้ และการเพิ่มผลผลิต

4.2.3 การแสดงให้เห็นว่าตนเองรู้จักรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.2.4 การแสดงความเป็นผู้นำในฐานะพลเมืองดิจิทัล

4.3 การใช้งานเทคโนโลยีและแนวคิด โดยนักเรียนสามารถแสดงให้เห็นว่าเขาเข้าใจแนวคิด ระบบ และการทำงานของเทคโนโลยี ในด้าน

4.3.1 ความเข้าใจและการใช้ระบบเทคโนโลยี

4.3.2 การเลือกและใช้โปรแกรมประยุกต์อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.3 การแก้ไขปัญหาของระบบและโปรแกรมประยุกต์ได้

4.3.4 การรู้จักใช้ความรู้ที่มีในปัจจุบันเพื่อเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีใหม่ๆ

กรอบความคิด ของ ดีดี (Dede) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ความคล่องแคล่วในการใช้สื่อหลายรูปแบบ เป็นการประเมินค่าสื่อแต่ละแบบตามประเภทของการสื่อสาร กิจกรรม ประสบการณ์ และการแสดงออก

2. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการแสวงหา กลั่นกรอง และสังเคราะห์ประสบการณ์ร่วมกับผู้อื่น แทนที่จะค้นหาและดูดซับข้อมูลจากแหล่งที่ดีที่สุดเพียงแหล่งเดียวด้วยตามลำพัง

3. การแสดงออกผ่านการนำเสนอที่ไม่เป็นลำดับเชิงเส้น เป็นการจำลองเรื่องราวและสร้างเว็บเพื่อบรรยายความเข้าใจแทนที่จะเขียนเป็นรายงาน

4. การร่วมออกแบบโดยครูและนักเรียน เป็นการปรับรูปแบบประสบการณ์การเรียนรู้ให้เข้ากับความต้องการและความชอบของแต่ละคน 4 กรอบความคิด 5 จิตเพื่ออนาคต (Five minds for the Future) ของ Howard

Gardner ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. จิตแห่งวิทยาการ (Disciplined Mind) เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็น ทำเป็น ปรับปรุง ประยุกต์ สิ่งที่เราเรียนมา และพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
2. จิตแห่งการสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) เป็นการสังสม ต่อยอด และสร้างนวัตกรรมความรู้ โดยการเลือกสรรข้อมูลที่สำคัญจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย แล้วจัดกระทำข้อมูล ทำความเข้าใจกับข้อมูล และประเมินข้อมูล โดยปราศจากอคติ แล้วผสมผสาน (สังเคราะห์) ข้อมูลนั้นให้เป็นข้อมูลใหม่ที่มีความหมายต่อตนเองและผู้อื่น
3. จิตแห่งการสร้างสรรค์ (Creating Mind) เป็นการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิม
4. จิตแห่งความเคารพ (Respectful Mind) เป็นการเปิดใจกว้างพร้อมรับฟังทุกความคิดเห็น ทั้งของคุณและกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย อย่างเห็นอกเห็นใจ และเป็นไปในทางสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การทำงานร่วมกับคนที่แตกต่างกัน
5. จิตแห่งจริยธรรม (Ethical Mind) เป็นการมีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตอบสนองประโยชน์ส่วนตน Gardner ได้กล่าวว่า “บุคคลจะสามารถเอาตัวรอดและประสบความสำเร็จทั้งในด้าน การทำงาน และการดำเนินชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ได้จะต้องมีจิตทั้ง 5 ประการ ประกอบรวมอยู่ในตัวของคนๆ นั้น นอกจากนี้จิตทั้ง 5 ยังจะช่วยจรรโลงให้สังคมโลกในอนาคตเป็นสังคมที่น่าอยู่มากยิ่งขึ้น” แสดงให้เห็นว่า Gardner เน้นว่าจิตทั้ง 5 นั้นมีความสำคัญเป็น อย่างมากต่อมนุษย์ในโลกยุคใหม่ โดยที่บุคคลจะต้องมีครบทั้ง 5 จิต จะขาดจิตใดจิตหนึ่งไปเสียไม่ได้ เพราะจิตทั้ง 5 มีผลต่อการพัฒนาตัวบุคคลทั้งในแง่การทำงาน การดำเนินชีวิต และสังคมโดยรวม ซึ่งจิตทั้ง 5 จะกลายเป็นพลังขับเคลื่อนชุมชน สังคม และประเทศชาติให้ก้าวไปสู่จุดหมายของชาติ และยืนหยัดในกระแสของการแข่งขันในโลกยุคใหม่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

วิจารณ์ พานิช (2555:16-18) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญความเปลี่ยนแปลง “ครูเพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21 ” ครูต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ดังนี้

สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย

1. ภาษาอังกฤษ การอ่านหรือศิลปะการใช้ภาษา
2. ภาษาสำคัญของโลก
3. ศิลปะ
4. คณิตศาสตร์
5. การปกครองและหน้าที่พลเมือง
6. เศรษฐศาสตร์
7. วิทยาศาสตร์
8. ประวัติศาสตร์

โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์ สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

1. ความรู้เกี่ยวกับโลก
2. ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบ
3. ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี

4. ความรู้ด้านสุขภาพ

5. ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของเพื่อเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่

1. ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม
2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา
3. การสื่อสารและการร่วมมือ

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีเนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ดังนี้

1. ความรู้ด้านสารสนเทศ
2. ความรู้เกี่ยวกับสื่อ
3. ความรู้ด้านเทคโนโลยี

ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จดังต่อไปนี้

1. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว
2. การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง
3. ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม
4. การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิตและความรับผิดชอบเชื่อถือได้
5. ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

ระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ 21

1. มาตรฐานและการประเมินของศตวรรษที่ 21
2. หลักสูตรและการสอนของศตวรรษที่ 21
3. การพัฒนาทางวิชาชีพของศตวรรษที่ 21
4. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของศตวรรษที่ 21

นอกจากนี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิตคือ 3R X 7C ซึ่ง 3R ได้แก่ Reading (อ่านออก) Riting (เขียนได้) Rithmetics (คิดเลขเป็น) ส่วน 7C ได้แก่

1. Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)
2. Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)
3. Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)
4. Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)
5. Communications, information & media literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)
6. Computing & ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)
7. Career & Learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

จากกรอบแนวคิดของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แนวคิดและยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ด้วยกัน 3ด้านประกอบด้วย

- 1.ความรู้พื้นฐาน ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,ความรู้เกี่ยวกับโลก ,วิชาแกนหลัก ,ความรู้เกี่ยวกับการเงิน , เศรษฐศาสตร์, ธุรกิจ , ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี,ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม
- 2.ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้แก่
 - 2.1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วย ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ
 - 2.2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อ ความรู้ด้านเทคโนโลยี
 - 2.3) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยความยืดหยุ่นและการปรับตัว, การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ,ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม, การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต และความรับผิดชอบเชื่อถือได้, ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21

ศตวรรษที่ 21 (21st)หมายถึง ช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ.2001 – ค.ศ.2100 หรือ พ.ศ.2544 – พ.ศ.2643 (ทรูปลูกปัญญา,2552) ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้ Pearson Education,Inc. (2009) ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถพิเศษที่เด็กจะต้องพัฒนาเพื่อให้สามารถเตรียมตัวสำหรับความท้าทายในการทำงานและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills,2011)ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะที่สำคัญที่นักเรียนพึงมีเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต

วิจารณ์ พานิช (2555 : 18-19) ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะการดำรงชีวิตที่คนในศตวรรษที่ 21 ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิต เพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิภาวี ศิริลักษณ์ (2557: 15) ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถที่บุคคลพึงมีเพื่อเตรียมตัวสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความท้าทายของสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 จากความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความสามารถและทักษะที่สำคัญที่บุคคลพึงมีเพื่อเตรียมตัวสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต

ความสำคัญของครูแห่งศตวรรษที่21

ครูนับเป็นปัจจัยหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เมื่อครูอยากให้นักเรียนมีความรู้ความชำนาญในด้านทักษะใด ตัวครูเองนั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งต้องรู้และเข้าใจในสิ่งนั้นอย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดสิ่งนั้นได้ แต่เนื่องด้วยปัจจุบันยังพบปัญหาที่เกิดกับตัวครูพอสมควร ซึ่งปัญหาดังกล่าวก็จะส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคมด้วย (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์,2556)

4.1 ปัญหาและอุปสรรคของครูไทย

การพัฒนาด้านนโยบายด้านการศึกษาของชาติ มีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลต่อการพัฒนา ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสนใจและทุกหน่วยงานร่วมมือกันหาทางแก้ไข โดยปัญหาทางการศึกษาที่สำคัญ คือ ปัญหา

ด้านครู เนื่องด้วยสภาพและวิธีการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ครูต้องมีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ได้ ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานของหลักสูตร

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่ครู

1. ภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอน การทำหน้าที่อื่นนอกจากการสอน จะทำให้ครูมีเวลาเตรียมสอน การสอนและมีสมาธิในการสอนน้อยลง ซึ่งโรงเรียนในประเทศไทยให้ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่อื่น เช่น พัสดุ บุคคล ชุรการ ฯลฯ จนทำให้ประสิทธิภาพการสอนลดลง
2. จำนวนครูไม่เพียงพอ สอนไม่ตรงกับวุฒิกำหนดอัตรากำลังที่ไม่เหมาะสมใช้อัตราส่วนของจำนวนนักเรียนต่อจำนวนครูเป็นเกณฑ์ โดยไม่คำนึงถึงจำนวนห้องเรียนนั้น ส่งผลกระทบอย่างมากต่อ ประสิทธิภาพการสอนของครู
3. ขาดทักษะทางด้านไอซีที โดยครูจำนวนมาก ยังขาดทักษะด้านนี้ จึงทำให้รับรู้ข้อมูล หรือมีแหล่งค้นคว้า ข้อมูลน้อยกว่านักเรียน นอกจากนี้สื่อการสอนที่มีแค่หนังสือหรือตำราอาจตอบสนองการรับรู้และความ ต้องการของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ไม่เต็มที่
4. ครูรุ่นใหม่ขาดความเชี่ยวชาญในการสอนทั้งวิชาการและคุณลักษณะความเป็นครู ความเอาใจใส่ต่อเด็ก ลดลง ขาดประสบการณ์ ขณะที่ครูรุ่นเก่าไม่ปรับตัว ให้เข้ากับลักษณะของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป ไม่ปรับวิธีการ สอน ไม่ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อเสริมการจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพ
5. ครูสอนหนักส่งผลให้เด็กเรียนมากขึ้น ผลการทดสอบระดับชาติที่ไม่เป็นที่น่าพอใจ ทำให้ครูแก้ปัญหา โดยยังคงยึดวิธีการสอนแบบเดิม พยายามสอนเนื้อหาให้มากขึ้น ใช้เวลาสอนมากขึ้น เพื่อหวังให้นักเรียนมี ความรู้เพิ่มขึ้น ทำให้เด็กต้องใช้เวลาเรียนในห้องเรียนมากซึ่งจะเห็นได้จากผลการสำรวจของ UNESCO (Unesco,2000) ที่เด็กไทยใช้เวลาเรียนในห้องเรียนเฉลี่ย มากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน
6. ขาดอิสระในการจัดการ ครูยังคงต้องปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งนโยบายเหล่านั้น ไม่ได้ถูกต้องและดีเสมอไป เช่น การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ คือ นักเรียนที่เรียน ภาษาอังกฤษ 15 ปี แต่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ เป็นต้น

7.

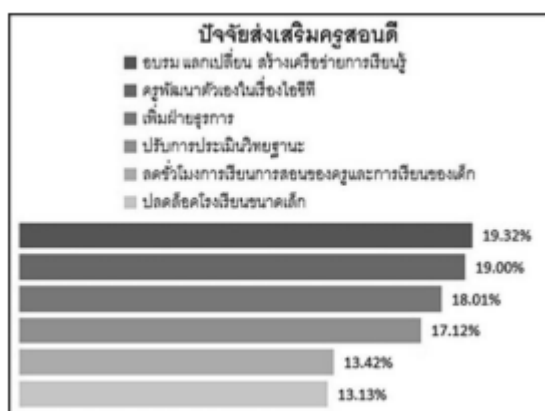
ภาพที่ 2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่ครู

ที่มา:ปัจจัยส่งเสริมการทำหน้าที่ของครูให้เกิดประสิทธิภาพ, ม.ป.ป

ปัจจัยส่งเสริมการทำหน้าที่ของครูให้เกิดประสิทธิภาพ

1. การอบรม แลกเปลี่ยน และสร้างเครือข่าย ความรู้ เช่น การจัดการความรู้ (Knowledge Management:KM) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบ Professional Learning Community (PLC) เพื่อรวมตัวกันทำงานเป็นทีม ซึ่งอาจอยู่ภายในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษาก็ได้ โดยใช้เทคโนโลยี และการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ครูไม่จำกัดเพียงวิธีการสอนของตนเอง เท่านั้น แต่ยังสามารถเรียนรู้วิธีการสอนอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง

2. การพัฒนาตนเองด้านไอซีที เพราะสภาพในปัจจุบันแวดล้อมไปด้วยเทคโนโลยีมากมาย เพราะเมื่อพิจารณาผลดีของการนำไอซีทีมาใช้ในการศึกษาแล้ว ไอซีทีจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การเผยแพร่เนื้อหา บทเรียน การนำเสนอสื่อการเรียนการสอน การสืบค้นข้อมูล การเผยแพร่ผลงานของนักเรียน การติดต่อสื่อสาร เป็นต้น นอกจากนี้ ไอซีทียังเป็นเครื่องมือในการสร้างสังคมของการทำงานเป็นทีมของครูให้มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น เช่น การประชุมสัมมนา การติดต่อสื่อสาร การนำเสนอ และเผยแพร่ความรู้ เป็นต้น ดังนี้ จะเห็นได้ว่า ทักษะด้านไอซีทีของครูมีความสำคัญเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ครูควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ไอซีทีเป็นเครื่องมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้รวมถึงใช้ในการจัดการเรียนการสอน
3. การลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานฝ่ายต่างๆที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น ฝ่ายธุรการ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายวัสดุ เป็นต้น เพื่อให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอน จัดการเรียนการสอนประประเมินผลการเรียนการสอนได้เต็มศักยภาพมากขึ้น
4. การสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครู เช่น การปรับเปลี่ยนวิทยฐานะ โดยประเมินผลจากผลผลิต และผลลัพธ์จากกระบวนการเรียนการสอน นั่นคือ พิจารณาที่ตัวนักเรียนเป็นหลัก ควบคู่กับผลงานวิชาการ หรือจัดให้มีการประกวดแข่งขันผลงานวิชาการ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้ครูมีขวัญและกำลังใจเป็นเป็นอย่างดี
5. การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งของการศึกษาไทย คือ การมีครูไม่ครบชั้นเรียน และการขาดแคลนครูในบางวิชาเอก การจัดสรรอัตรากำลังครูที่ยึดจำนวนครูต่อจำนวนนักเรียนเป็นหลัก ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาโดยรวม การที่สถานศึกษามีนักเรียนจำนวนน้อยไม่ได้หมายความว่าสถานศึกษาต้องการครูจำนวนน้อยไปด้วย เพราะถึงแม้สถานศึกษาจะมีจำนวนน้อยแต่จำนวนห้องเรียนไม่ได้ลดลง ดังนั้น ครูหนึ่งคนอาจต้องสอน 3-4 ห้องเรียนในเวลาเดียวกัน เป็นไปได้ยากที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัญหานี้ควรได้รับการแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู โดยมีแนวทาง เช่น ปรับเปลี่ยนระบบอัตรากำลังครู การจับกลุ่มกันของสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น เพื่อใช้บุคลากรและทรัพยากรร่วมกัน เป็นต้น หากปัญหาถูกแก้ไข จะทำให้ครูสามารถใช้เวลาในการเตรียมการสอนและจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่

ภาพที่ 3 ปัจจัยส่งเสริมการทำหน้าที่ของครูให้เกิดประสิทธิภาพ

ที่มา: ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2556

การส่งเสริมการทำหน้าที่ของครูให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถทำได้ด้วยการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเองด้านไอซีที การลดภาระงาน การสร้างขวัญกำลังใจ และการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู แต่อย่างไรก็ตามแนวทางเหล่านี้จะต้องได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลในด้านการปรับนโยบายให้เอื้อต่อการทำหน้าที่จัดการเรียน

การสอนของครู รวมถึงความตระหนักและมุ่งมั่นพัฒนาศักยภาพของตัวเองด้วย

4.2 บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21

ในศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยจำเป็นต้องค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ในการพัฒนาระบบการศึกษา ดังที่ ศ. นพ.วิจารณ์ พานิช กล่าวว่า "การศึกษาที่ถูกต้องสำหรับศตวรรษใหม่ ต้องเรียนให้บรรลุ ทักษะ คือทำ ได้ ต้องเรียนเลย จากรู้วิชาไปสู่ทักษะในการใช้วิชาเพื่อการดำรงชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง การเรียนจึงต้องเน้นเรียนโดยการลงมือทำ หรือการฝึกฝนนั่นเอง และคนเราต้องฝึกฝนทักษะต่างๆ ที่จำเป็นตลอดชีวิต" เครื่องมือเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับ การเรียนรู้ร่วมกันของ ทั้งผู้บริหารการศึกษาครูและนักเรียนบนฐานคิด "กระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่า ความรู้" และ "กระบวนการ หาคำตอบสำคัญกว่าคำตอบ" โดยใช้ฐานคิด "ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21" (21st Century skills) เพื่อรองรับ ความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทยใน ศตวรรษที่21 การยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและส่งเสริมการผลิต กำลังคนที่มีขีดความสามารถ ในการแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจ โลกในศตวรรษที่ 21 โดยอยู่บนพื้นฐานความเป็นไทยและฐานคิดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เข้าใจ ตัวตนความเป็นไทยอย่างเข้มแข็งก่อนเข้าสู่เวทีประชาคมอาเซียนอย่าง ยั่งยืน ดังนั้นการสร้างเครื่องมือ เสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงได้ถูกสร้างขึ้นผ่านฐานปรัชญา ความคิดและกระบวนการทางวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กไทยให้บรรลุ "ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21" (21st Century skills) ที่เน้นทักษะ การใช้ชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจะมีครูมีบทบาทหน้าที่ เป็นผู้แนะนำและทำโครงการการเรียนรู้ ร่วมกันกับเด็กซึ่งเด็กจะได้ทั้งความสนุกสนานและแนวทาง การ คิดและสร้างองค์ความรู้รวมทั้งนวัตกรรม ต่าง ๆ จากความคิดที่เปิดกว้างจากครูที่เป็นผู้เปิดโลกทัศน์นั้น ให้เด็ก เพราะเครื่องมือเป็นเพียงตัวช่วยนำ ทางให้ครูเท่านั้น แต่ "ความสำเร็จในการเรียนรู้ ไม่ได้อยู่ที่เครื่องมือ หากอยู่ที่การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ สร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตนเอง"ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังทั้งวิชาความรู้ และความประพฤติ แก่เด็กและเยาวชน ดังนั้นครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะทำให้เด็กไทยของเราอ่านออก เขียนได้ และครูเป็นผู้สร้างพัฒนาการให้เด็กมีความรู้ ความสามารถอย่างมีมิติครบทุกส่วน โดยผ่านทางด้านวิชาการคือการเรียน การสอนวิชาการต่างๆทางด้านร่างกายต้องมีสุขภาพแข็งแรงด้วยวิชาพลศึกษา สุขศึกษา ทางด้านอารมณ์ คือการกลมเกลียวด้วยวิชาศิลปะศึกษา นาฏศิลป์ ดนตรี และในส่วนตัวทางด้านสังคมนั้นครูต้องสอนให้เด็กเป็น ส่วนหนึ่งของสังคม รู้จักประโยชน์ส่วนตน ประโยชน์ส่วนรวม รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนวิชาลูกเสือ เนตรนารี รวมทั้งรู้จักความเสียสละ อดทนด้วยวิชาทหาร ซึ่งวิชาดังกล่าวจะพัฒนาให้เยาวชนมีความรู้ อย่าง สมบูรณ์ในทุกด้าน (กรุงเทพฯธุรกิจ,2558)แต่ในปัจจุบัน บทบาทและความสำคัญของครูได้ลดน้อยลง เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ ไอแพด หรือสมาร์ทโฟน แค่เพียงปลายนิ้วสัมผัส สารพัดคำตอบก็แสดงขึ้นมาได้อย่างรวดเร็ว ทันใจ ผิดกับภาพของครูที่ยืนสอนหน้า ชั้นเรียนคอยบอกให้นักเรียนจดหรือท่องจำสิ่งที่ควรรู้ ภาพนักเรียนที่อ่านเอกสารประกอบหรือเลคเชอร์เน็ต ไปพลางๆระหว่างครูบรรยายหน้าห้องภาพของครูผู้สอนที่พยายามสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ด้วยการ สอดส่องดูว่ามีนักเรียนคนใดหลับ พูดคุยกันไม่สนใจการสอนของครู ครูก็จะคอยเรียกนักเรียนให้ตอบ ค าถามหรือทำโทษด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับเด็ก (การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ การพัฒนาสู่ "ครูมืออาชีพ",ม.ป.ป.)นอกจากนั้น ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการให้โรงเรียนกวดวิชา หรือการสอนพิเศษมีบทบาทสำคัญมากกว่าครูผู้สอนการเรียนในโรงเรียนปกติซึ่งสถิติของสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) พบว่า ในช่วง พ.ศ.2549-2556 โรงเรียนกวดวิชาที่มีจำนวน เพิ่มขึ้นปีละประมาณ 200-300 แห่งทั่วประเทศ โดย พ.ศ. 2549 มีโรงเรียนกวดวิชา 964 แห่ง แต่ พ.ศ.2556 มี 2,343 แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ จำนวน 265 แห่ง ซึ่งนอกจากโรงเรียนกวดวิชาที่

เพิ่มขึ้นแล้ว จำนวนนักเรียนที่เรียนกวดวิชาก็เพิ่มขึ้นด้วยซึ่งจากข้อมูลระบุว่า พ.ศ.2556 มีจำนวนนักเรียนกวดวิชา 535,695 คน โดยอยู่ในกรุงเทพฯ 209,350คน คิดเป็นร้อยละ 39 ของนักเรียนทั้งหมดที่เรียนกวดวิชา (วิกฤตติการศึกษาไทย,2558)จากเสียงสะท้อนของเด็กและเยาวชนรวมถึงผู้ปกครองที่อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาไทย สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและสำนักส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) จึงได้สำรวจเด็กและเยาวชนที่มีอายุ 14-18 ปีในพื้นที่ 17 จังหวัด จำนวน 4,255 ตัวอย่าง พบว่า คำถามลำดับแรกที่ยากจะถามครูมากที่สุด คือคำถามเกี่ยวกับวิธีการสอนของครู (ร้อยละ 25) ทำไมครู จึงไม่หาวิธีการสอนที่สนุกไม่น่าเบื่อ ทำไมเวลาสอนต้องใช้วิธีการอ่านหนังสือ และทำไมสอนในห้องไม่รู้เรื่อง แต่สอนพิเศษรู้เรื่อง โดยเด็กและเยาวชนมากกว่า 2 ใน 3 อยากให้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนของระบบการศึกษาในปัจจุบัน เนื่องจากหลักสูตรการสอนเนื้อหาทฤษฎีมากกว่าการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

(ยุทธการเปลี่ยน “ครูเฉย” สู่ครูยุคศตวรรษที่ 21,2557)จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เรื่อง นโยบายด้านการศึกษาและการเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับครู ในข้อที่ 4.6 ว่า จะพัฒนาระบบการผลิต และพัฒนาครูที่มีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีคุณวุฒิตรงตามวิชาที่สอน และสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครู หรือเพื่อเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี,2557) ประกอบกับร่างแผนปฏิบัติการหรือ Roadmap การปฏิรูปการศึกษา พ.ศ.2558 – 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 ด้าน คือ

- 1.การปฏิรูปครู
- 2.การกระจายโอกาส และคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- 3.ปฏิรูปการบริหารจัดการ
- 4.ปรับระบบการผลิต และพัฒนากำลังคน เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน
- 5.ปฏิรูปการเรียนรู้
- 6.การปรับระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีในด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูประกอบกับร่างแผนปฏิบัติการหรือ Roadmap การปฏิรูปการศึกษา พ.ศ.2558-2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ คือการให้ความสำคัญการพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครูโดยเน้นครูผู้สอนที่มีคุณวุฒิตรงตามวิชาที่สอน และสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครู หรือพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ครูทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ดังนั้นจึงต้องมีการยกระดับและพัฒนาครูไทย ให้ทันต่อสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูของประเทศต่างๆ เช่น ฟินแลนด์ นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สิงคโปร์ เกาหลี ญี่ปุ่น จีน พบว่า1.การผลิตครู ให้ความสำคัญต่อครูครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียน คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้มากขึ้น มีความเป็นมืออาชีพ ความสามารถศักยภาพสูง เป็นผู้ที่มีนวัตกรรมการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ผลการเรียนรู้ตามที่ต้องการ และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กนักเรียนใน

การเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 ครูควรเป็นผู้รักในอาชีพ มีชีวิตเรียบง่าย และมีจิตวิญญาณของความเป็นครูมีการกำหนดสมรรถนะของครูโดยภาพรวม

ประกอบด้วย

1. ความรู้ในเนื้อหาวิชา
2. การสื่อสารและการใช้ภาษา
3. การพัฒนาหลักสูตร
4. หลักการจัดการเรียนรู้
5. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. การบริหารจัดการชั้นเรียน
7. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมการศึกษา
8. การวัดและประเมินผล
9. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
10. จิตวิทยาสำหรับครู
11. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
12. คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ
13. ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม
14. การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ
15. การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน นอกจากนั้นมีการควบคุม

คุณภาพการผลิตครู โดยการใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของสถาบันผลิตครูคัดคนเก่งระดับยอดเยี่ยมให้มาเป็นครูโดยกำหนดกลุ่มที่มีผลการเรียนสูงสุดเข้าเรียน เพื่อเป็นครู การยกย่องอาชีพครูว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงเทียบเท่าอาชีพสำคัญ การได้รับการยอมรับ เชื่อถือไว้วางใจในระดับแนวหน้าของประเทศ และมีเงินเดือนสูงในระดับเดียวกับอาชีพอื่น เช่น แพทย์ นักกฎหมาย เป็นต้น

2.การพัฒนาครู ให้ความสำคัญและเชื่อว่า ครูเป็นผู้เรียนที่ต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้รับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีกฎหมาย/นโยบายว่า ครูทุกคนต้องได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานและพัฒนาตนเองทุกปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และต้องเข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องปีละ 100 ชั่วโมง ครูบรรจุใหม่ต้องผ่านการอบรมตามโปรแกรมการอบรมเพื่อฝึกหัดการสอนและได้รับเงินเดือนสูงระหว่างการอบรมด้วย ครูเก่าอายุงาน 10 ปีขึ้นไป ต้องเข้ารับการพัฒนาด้วย โดยมีองค์กรทำหน้าที่ด้านพัฒนาครูเป็นการเฉพาะ มีคู่มือการพัฒนาความรู้เพื่อให้ครูเข้ารับการพัฒนาด้านตนเองตามความต้องการทุกปี จากมหาวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายของรัฐ มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนา มีระบบพี่เลี้ยง/ครูต้นแบบ (master teachers) มีการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบและวิธีการต่างๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และผู้เรียน เช่น การทำห้องเรียนให้เป็นห้องทำงานจำลอง การพัฒนาทักษะต่างๆ เช่น ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ ทักษะการตั้งคำถาม รวมถึงทักษะการออกแบบการเรียนรู้แบบ active learning นั่นคือกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องมีโอกาสลงมือทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว เช่น การให้ผู้เรียนได้อ่าน เขียนโต้ตอบ และวิเคราะห์ปัญหา ทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนแล้วนำสิ่งที่สังเกตได้มาให้ข้อมูลแก่นักเรียน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงของนักเรียน ทักษะการเรียนรู้เป็นทีม ทักษะการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนแบบรู้จักจริง ทักษะการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้กำกับกับการเรียนรู้ของตนเองได้ ฯลฯ นอกจากนี้ต้องมีระบบนิเทศ

ติดตามและพัฒนาการทำงานของครูในชั้นเรียน การเรียนรู้และพัฒนาจากเพื่อนครู และการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รวมทั้งมีการสร้างเกิดการเรียนรู้และนำมาปฏิบัติด้วยตนเองมากขึ้น

3. คุณสมบัติของครู มีการกำหนดเงื่อนไขและคุณสมบัติของครู ที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพทางการศึกษาและผู้เรียน ครูทุกคนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู กำหนดให้ครูประถมอย่างน้อยต้องจบปริญญาตรี ครูระดับมัธยมศึกษาต้องจบสูงกว่าปริญญาตรี และมีความเชี่ยวชาญอย่างน้อยหนึ่งวิชาในระดับที่สอน และต้องมีพื้นฐานความรู้ทางการศึกษาทั่วไปและความรู้เฉพาะสำหรับวิชาชีพครู ความรู้ด้านจิตวิทยา เด็กและวัยรุ่น หลักและเทคนิคการสอน มีความรู้วิชาประวัติศาสตร์ กำหนดเวลาสอนวันละ 4 ชั่วโมง และมีเวลาเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน,2557)

4.3 โมเดลการพัฒนาครูสำหรับศตวรรษที่ 21

NIE (The National Institute of Education,2008-2009) ได้เสนอ โมเดลเพื่อการพัฒนาครูสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยใช้ชื่อว่า V3SK Model เน้นที่การสร้างค่านิยมใหม่ ทักษะและความรู้โดยอธิบายถึงสิ่งที่จำเป็นสำหรับพัฒนาครูแต่ละด้านดังนี้

1.ด้านค่านิยม (Values) ประกอบด้วย ค่านิยมของการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered Value) ประกอบด้วยค่านิยมย่อยๆดังนี้

- 1.1 ความเข้าใจผู้อื่น
- 1.2 มีความเชื่อว่าผู้เรียนมีความสามารถที่จะเรียน
- 1.3 ตระหนักเป็นหน้าที่ที่ต้องพัฒนาให้สูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

เห็นคุณค่าของความแตกต่างที่หลากหลาย

อัตลักษณ์ของครู ประกอบด้วยค่านิยมย่อยๆดังนี้

1. มุ่งที่มาตรฐาน
2. ชอบแสวงหา
3. ต้องการเรียนรู้
4. มีความพยายามที่จะปรับปรุง
5. มีความชื่นชอบในงาน
6. ปรับตัวได้ดีและยืดหยุ่น
7. มีจริยธรรม
8. มีความเป็นอาชีพ

1. การบริการวิชาชีพและชุมชน ประกอบด้วยค่านิยมย่อยๆดังนี้

1. เรียนรู้แบบร่วมมือกันและปฏิบัติ
2. ให้การฝึกฝนผู้เรียนและเป็นพี่เลี้ยง
3. มีส่วนร่วมและรับผิดชอบสังคม
4. มีจิตใจบริการ

2. ด้านทักษะ (Skills) ประกอบด้วยทักษะย่อยๆดังนี้

1. ทักษะการสะท้อนความคิดและทักษะการคิด
2. ทักษะการใช้วิธีการสอน
3. ทักษะการจัดการเกี่ยวกับบุคคล

4. ทักษะการจัดการเกี่ยวกับตนเอง
5. ทักษะการบริการและการจัดการ
6. ทักษะการสื่อความหมาย
7. ทักษะการเป็นผู้อำนวยความสะดวก
8. ทักษะการใช้เทคโนโลยี
9. ทักษะเชิงนวัตกรรมและการประกอบการ
10. ความฉลาดทางสังคมและอารมณ์

3. ด้านความรู้

ครูในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในด้านเนื้อหา ที่เป็นทั้งความรู้รอบด้าน ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ประกอบด้วยหน่วยย่อยดังต่อไปนี้

1. ตนเอง
2. นักเรียน
3. ชุมชน
4. เนื้อหาวิชา
5. วิธีการสอน
6. พื้นฐานการศึกษาและนโยบาย
7. หลักสูตร
8. ความรู้ ความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม
9. ความตระหนักเกี่ยวกับโลก
10. ความตระหนักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ทักษะครูในศตวรรษที่ 21

ในศตวรรษที่ 21 ระบบการศึกษาในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ในการพัฒนา แนวโน้มการจัดการศึกษาจำเป็นต้องบูรณาการทั้งด้านศาสตร์ต่างๆ การศึกษาที่ถูกต้องสำหรับศตวรรษใหม่ ต้องเรียนให้บรรลุ ทักษะ คือทำได้ต้องเรียนเลย จากรู้วิชาไปสู่ทักษะในการใช้วิชาเพื่อดำรงชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง และบูรณาการเรียนในห้องเรียนและชีวิตจริง สามารถดึงความสามารถ ความคิด ทศนคติของ ตัวนักเรียนออกมาได้มากที่สุด ดังนั้น การสร้างเครื่องมือเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงได้ถูกสร้างขึ้นผ่านฐานความคิดและกระบวนการวิจัยที่เน้นทักษะการใช้ชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมีครูมีบทบาทหน้าที่ เป็นผู้แนะนำและทำโครงการการเรียนรู้ร่วมกัน (วิจารณ์ พานิช, 2555:16) ซึ่งปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่ของครู คือ มีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอน จำนวนครูไม่เพียงพอ สอนไม่ตรงกับวุฒิ ขาดทักษะทางด้านไอซีที ครูที่สอนหนักมักส่งผลให้เด็กเรียนมากขึ้น ครูขาดอิสระในการจัดการ และครูรุ่นใหม่ที่ยังขาดความเชี่ยวชาญในการสอนทั้งวิชาการและคุณลักษณะความเป็นครู ขาดประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวข้างต้นทำให้สะท้อนได้ถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะครู ให้มีระดับความรู้ ความสามารถ นั่นคือ ทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ครูและ ผู้เรียนได้อย่างเต็มรูปแบบ ส่งผลให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

(ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2556) ทักษะที่จำเป็นสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ควรมีอยู่ 3 ด้านหลักๆ ได้แก่

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

โลกแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันและอนาคตได้ สำหรับผู้ที่มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเป็นทักษะในด้านเป็นตัวกำหนดความพร้อมเพื่อเข้าสู่โลกแห่งการทำงานและการเรียนรู้ประกอบด้วย ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ไขปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ความคิดสร้างสรรค์ มีส่วนสนับสนุนในการตัดสินใจและแก้ปัญหาในการค้นคว้าหาทางเลือกต่างๆ นอกจากนี้ความคิดสร้างสรรค์ยังช่วยให้คุณคลอบคล่องสามารถนำประสบการณ์มาใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (World Health Organization ,1994 pp.1-3) ทั้งนี้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมไว้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

สุนันท์สังข์อ่อง(2555:34-36) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย

1. ความคิดสร้างสรรค์(Creativity) กระบวนการความคิดได้มาจากหลายๆวิธีการ เช่น การระดมสมอง สร้างสิ่งใหม่ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีคุณค่า แนวคิดสร้างขึ้นจากการทบทวน ขัดเกลา วิเคราะห์และประเมินเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. การปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์กับคนอื่นๆ (work creativity with others) สร้างและสื่อสารแนวคิดใหม่ๆ ให้ผู้อื่นทราบอย่างมีประสิทธิภาพ ใจกว้างและยอมรับแนวทางใหม่ๆที่นำมาใช้และให้ความร่วมมือกับกลุ่ม แสดงออกโดยปฏิบัติอย่างริเริ่มสร้างสรรค์และเข้าใจข้อจำกัดที่เป็นจริง การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ การสื่อสารความคิดใหม่ๆร่วมกัน
3. การนอมนวัตกรรมไปใช้(Implement Innovations) การประยุกต์นำความคิดริเริ่มไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่องานทำให้ผลงานนั้นเป็นนวัตกรรม

สุภาพร ศรศิลป์ (2555) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย ทักษะที่ใช้ความหลากหลายของเทคนิคการใช้ความคิด การระดมความคิด การสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆที่คุ้มค่า วิเคราะห์และประเมินผลความคิดของตนเอง เพื่อปรับปรุงและเพิ่มความสร้างสรรค์ของตนอยู่ตลอดเวลา การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ การสื่อสารความคิดใหม่ๆร่วมกัน เปิดกว้างและตอบสนองมุมมองใหม่ๆ มีการเสนอแนะในการทำงานร่วมกัน แสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงานและเข้าใจข้อจำกัดในโลกยุคปัจจุบัน

วีโรจน์ สารรัตน์ (2556:122-124) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย

1. คิดอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยการใช้เทคนิคการสร้างสรรค์ที่หลากหลาย สร้างความคิดที่ทั้งเป็นความคิดเสริมจากเดิม และความคิดก้าวหน้าใหม่ๆ รอบคอบถ่วงถอย วิเคราะห์และประเมินความคิดตนเองเพื่อปรับปรุงและให้เกิดพลังอย่างเต็มที่
2. ทำงานอย่างสร้างสรรค์กับคนอื่น คือการพัฒนา ปฏิบัติ และสื่อสารความคิดใหม่สู่คนอื่น เปิดกว้างและตอบสนองต่อทัศนคติใหม่ๆที่หลากหลาย นำมาใช้ประโยชน์ และมีผลสะท้อนต่อการทำงาน แสดงให้เห็นถึงความเป็นต้นตอหรือเป็นแหล่งประดิษฐ์ในการทำงาน และเข้าใจข้อจำกัดของโลกที่เป็นจริงในการนำเอาความคิดใหม่มาใช้ การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ การสื่อสารความคิดใหม่ๆร่วมกัน ต้องกระทำซ้ำๆอีกหลายครั้งและยังพบข้อผิดพลาดอีกบ่อยครั้ง

3. นำนวัตกรรมสู่การปฏิบัติ คือการนำเอาความคิดที่สร้างสรรค์ไปปฏิบัติให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม มีผลที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งที่จะเกิดจากนวัตกรรมนั้น

Partnership for 21st Century Skills (2011) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย

1. ใช้เทคนิคการสร้างความคิดที่หลากหลาย เช่น การระดมสมอง
2. สร้างมุมมองใหม่และคุณค่า ทั้งที่เป็นการปรับปรุงเล็กน้อยจากของเดิมหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงจากเดิมโดยสิ้นเชิง
3. ทำความเข้าใจ ปรับปรุง วิเคราะห์ และประเมินแนวคิดของตนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

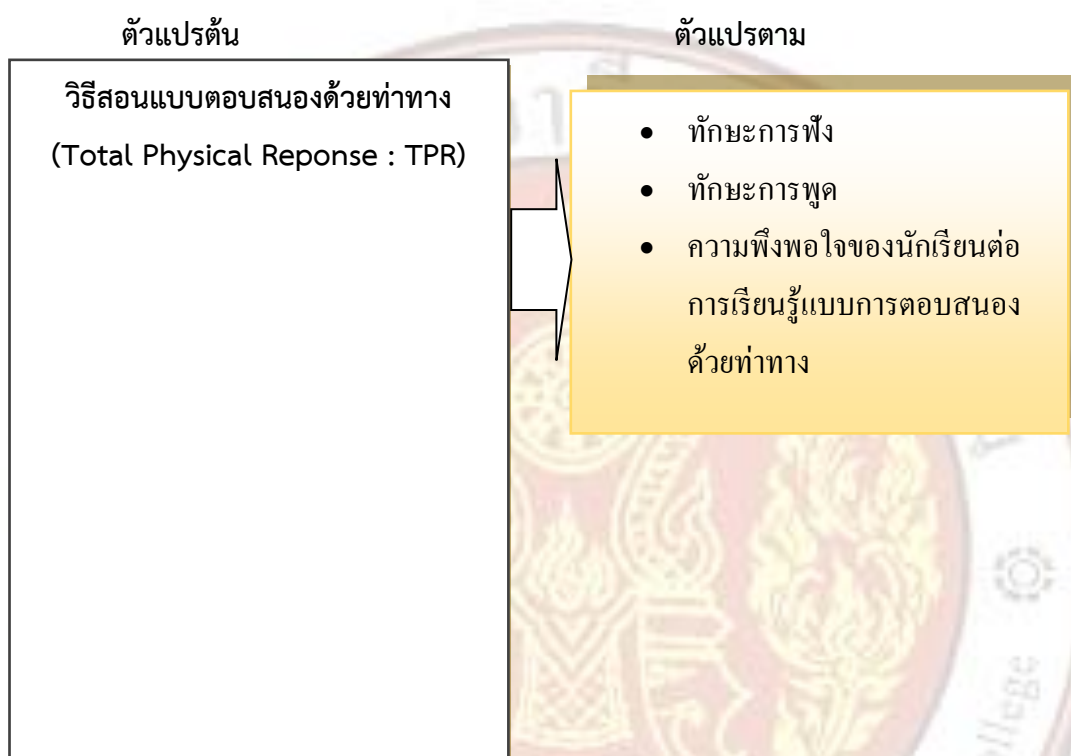
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2557:1-2) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย

1. ความคิดสร้างสรรค์ (Think Creativity) รู้จักการใช้ เทคนิคการสร้างความคิดที่หลากหลาย สร้างแนวคิดใหม่และมีคุณค่า และสามารถอธิบาย ชัดเจน วิเคราะห์และประเมิน แนวคิดของตนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสร้างสรรค์ให้มากขึ้น
2. การทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น (Work Creativity with Others) สามารถพัฒนา นำไปปฏิบัติ และสื่อสาร ความคิดใหม่ๆ ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดใจกว้างและยอมรับมุมมองหรือโลกทัศน์ใหม่ๆ ที่มีความหลากหลาย ให้ความเห็นต่อกลุ่มในการทำงาน แสดงถึงความเป็นผู้นำ ในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานและเข้าใจสภาพการณ์ ที่อาจเป็นข้อก้ำจัดในการรับความคิดใหม่ๆ และสามารถนำความผิดพลาดให้เป็นโอกาสในการเรียนรู้ เข้าใจว่าการสร้างสรรค์ และนวัตกรรมเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา เป็นกระบวนการที่มีวัฏจักรของความสำเร็จและความผิดพลาดการนำนวัตกรรมสู่การปฏิบัติ สามารถดำเนินการให้เกิดการสนับสนุนการนำนวัตกรรมไปใช้

จากแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์(Creativity) เป็นการสร้างความคิดที่หลากหลาย มีกระบวนการความคิดได้มาจากหลายวิธีการ สร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน วางแผน ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน สร้างความคิดที่ทั้งเป็นความคิดเสริมจากเดิม และความคิดก้าวหน้าใหม่ๆ สามารถวิเคราะห์และประเมินแนวคิดของตนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น การปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์กับคนอื่นๆ (work creativity with others) สร้างและสื่อสารแนวคิดใหม่ๆให้ผู้อื่นทราบอย่างมีประสิทธิภาพ ยอมรับแนวทางใหม่ๆที่นำมาใช้ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สื่อสารความคิดใหม่ๆ เรียนรู้ และเข้าใจว่าความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมต้องใช้เวลา การนำนวัตกรรมไปใช้(Implement Innovations) ริเริ่มการประยุกต์นำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานทำให้ผลงานนั้นเป็นนวัตกรรมสามารถนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินผลการใช้และปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรม และยังสามารถ ประยุกต์กระบวนการคิดนำนวัตกรรมสู่การจัดการเรียนการสอนในเชิงสร้างสรรค์อย่างสม่ำเสมอ

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางและเกมฝึกทักษะทางภาษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนในเรื่องทักษะการฟังและการพูด ทั้งนี้ได้ทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางและเกมฝึกทักษะทางภาษา เนื่องจากผลดีของการเรียนการสอนรูปแบบตอบสนองด้วยท่าทางนั้น นักเรียนได้ฝึกการพูดและการฟังคำศัพท์ต่างๆ และมีกระบวนการกลุ่มลักษณะที่นักเรียนภาษามีการประเมินรายบุคคล แล้วนำคะแนนมาเป็นคะแนนของกลุ่ม ทำให้นักเรียนต้องกระตุ้นตัวเองรับผิดชอบตัวเองเพื่อกลุ่ม ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เกมฝึกทักษะทางภาษาและวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ ๑ สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

การคิดหัวข้อและการวางแผนเพื่อทำโครงการผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
๓. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียน ปวช.๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพานจำนวน ๔๐ คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีนักเรียน ปวช.๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพานจำนวน ๔๐ คนซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังนี้

๑. ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านการจัดการศึกษา วิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด
๒. นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม
๓. นำเสนอร่างแบบสอบถามไปทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม และตรงกับสภาพเป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามแบบ
๔. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นและนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าชนิด ๕ ตัวเลือกเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูวิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด นักเรียนปวช.๑ แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอนคือ

ตอนที่ ๑ สอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ปวช.๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน

ตอนที่ ๒ สอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูวิชางานเครื่องมือกลเบื้องต้น นักเรียน ปวช.๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพานจำนวน ๓๐ ข้อคำถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมถึงประเด็น ด้านความพึงพอใจ แบ่งเป็น ๕ ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสอบถาม

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูวิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด นักเรียน ปวช.๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายโดยแจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนของนักเรียน นักเรียน ปวช.๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน ได้แบบสอบถามคืนมา ๒๐ ฉบับคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับโดยผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

๑. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
๒. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยควรทำการประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

๑. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด ของนักเรียน นักเรียน ปวช.๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน

ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงและประมวลความคิดเห็น จากข้อคำถามปลายเปิด (Open Ended) โดยผู้วิจัย กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประมาณค่าหรือระดับความคิดเห็นต้องหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม และบุญส่ง, 2535: 22 - 28 = ช่วงกว้างหัวท้าย 0.50-0.51 และระหว่างกลาง 1.0) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.51 - 5.00	หมายถึงมีความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.51 - 4.50	หมายถึงมีความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.51 - 3.50	หมายถึงมีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.51 - 2.50	หมายถึงมีความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	0.00 - 1.50	หมายถึงมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนแกนมัธยมวิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน นักเรียน ปวช.๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน

